

tre'

hoa kỳ và đông á

VŨ HIẾN

thế giới đó đây

DU UYÊN

võ thị sáu

TƯỜNG NĂNG TIẾN

nghĩ trong mùa thanksgiving

TIM NGUYỄN

cây cầu biên giới

MINH ĐẠO NGUYỄN THẠCH HẪN

Lăng Đồng Khánh

ĐÀO THỊ THANH TUYẾN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trê?

Trê cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trê đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRÊ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRÊ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRÊ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRÊ ALABAMA

205.277-6597

TRÊ TENNESSEE

901.300-2399

TRÊ BILOXI-MS

228.205-0337

TRÊ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRÊ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRÊ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRÊ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trê, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRÊ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trê.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Đêm trong bệnh viện
5		Mộc Mạc	Một bài học
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Hoa Kỳ & Đông Á
9	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Theo dõi đường huyết
10	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Ăn uống đúng lúc
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Nghĩ trong mùa Thanksgiving
16	TRUYỆN NGẮN	Nguyễn T. Thanh Dương	Đổi bằng lái xe cảm ơn đời
19	HỘP THƯ TRẺ	Trẻ	
20	AN SINH XÃ HỘI	Angie Thu Hoàng	
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Thế-giới đó-dây...
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Hộp mật gia đình
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Mall
30		Cổ Ngư	Phòng triển lãm mùa Thu
34		Tạ Phong Tấn	Tặng giá xăng ám ảnh kinh hoàng của người nghèo
36		Đào Thị Thanh Tuyền	Làng Đông Khánh Huế
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Café Cà Phê
43	MẸO VẬT	Hoàng Hương	Không khí trong nhà
44		Tám Vạn	Mất Thu
46	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Giày mùa đông
48	TRANG THƠ	Nguyễn Thị Khánh Minh	
50	TRUYỆN NGẮN	Minh Đạo Nguyễn Thạch Hân	Cây cầu biên giới
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Hủ tiếu ơi!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	Vấy tay và rời đi!
59	Ơ RÊ KA	Trẻ	Nồi cơm điện
60	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Trái Trung - trái Mỹ
63	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Lạm phát
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Mèo Hello Kitty đi khắp thế giới
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Chăm sóc người già
66	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Lê Kung Diễm	Làng gốm!
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Phong thủy
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sưu tầm	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Đặng Phú Phong	Nguyễn Đình Toàn. tài hoa từ giọng nói
77	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Sản phẩm ưu hạng 2024
78		Đào Duy Hòa	Gà Tây mùa Thanksgiving!
80	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Bắt trần đất
84	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Con rắn “Đuôi chuông”
88	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	Ngày lễ, nên muốn/mua món quà chụp ảnh nào?
90		Phi Khanh	Hến xào xúc bánh tráng món bình dân mà thấm nhớ
92	VIẾT VỚI TRẺ	Lilian Nguyễn	Lời cảm ơn của con trong ngày Lễ Tạ Ơn
95	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Mua nhà
100	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
102	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B. Tuyền	
106	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Tưởng Năng Tiến	Vũ Thị Sáu
111	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

... Chiều năm xưa. đi trên đường
quê hương
thấy lòng mình bất ngát
thương yêu người
thương yêu đời
và muốn làm thi sĩ
chia sẻ bát cơm cho trẻ mồ côi
chuyện trò cùng người tuyệt vọng
đắp bài thơ trên những phận người

Vâng. Người thi sĩ viết những câu thơ trên khi hãy còn rất trẻ, lòng còn trong trắng, hồn nhiên. Nghĩa là đầy lý tưởng. Bây giờ, tuổi thanh xuân đã qua lâu rồi, mắt vương bụi đời, liệu người thi sĩ ấy còn giữ được tấm lòng thương yêu người thương yêu đời như ngày xưa. Mà tình yêu nhân loại không thể chỉ là một ý nghĩ trừu tượng. Yêu nhân loại phải là yêu từng con người cụ thể. Làm sao ta có thể ôm vào lòng một em bé lạc mẹ đứng khóc trên đường phố. Hay nắm lấy bàn tay an ủi một người vừa mất đi mái nhà và những người thân yêu trong cơn bão. Hoặc mang những phần ăn đến cho người homeless trong đêm mùa đông tuyết rơi. Và như người lính Thủy Quân Lục Chiến trẻ tuổi sau đây trong một đêm ở bệnh viện đèn mờ... NS

“Đây, con trai của ông đây!” Người nữ điều dưỡng nói với ông già đang nằm trên giường bệnh. Cô phải lặp đi lặp lại câu nói nhiều lần ông già mới mở mắt. Thật ra, sau một cơn suy tim nặng hồi đêm qua, giờ đây ông chỉ thấy mờ mờ hình dáng người thanh niên trong bộ quân phục Thủy Quân Lục Chiến đang đứng cạnh giường ông.

Và rồi ông đưa bàn tay khô héo ra cho chàng thanh niên nắm lấy.

Đêm trong bệnh viện

Những ngón tay thô cứng vụng về của anh siết nhẹ cổ tay khẳng khiu của ông già. Cô nữ điều dưỡng đem một cái ghế tới đặt cạnh giường và người lính trẻ ngồi xuống đó.

Suốt đêm, người lính Thủy Quân Lục Chiến vẫn ngồi thức trong khu bệnh viện đèn mờ, tay anh nắm lấy tay người bệnh và anh nói những lời an ủi bên tai ông. Ông già vẫn nằm im không nói gì, bàn tay chỉ bóp nhẹ tay người thanh niên. Trong khi đó, người lính trẻ hầu như không để ý gì tới âm thanh của bình dưỡng khí bên cạnh, cả tiếng rên của những người bệnh khác và tiếng bước chân lạt sạt của nhân viên bệnh viện vào ra, anh ngồi yên cạnh thức bên cạnh giường người bệnh.

Nhiều lần người nữ điều dưỡng đi thăm bệnh nhân ghé qua vẫn thấy người thanh niên ngồi đó, nói những lời thật dịu dàng với người bệnh đang mê man. Có lúc cô đến gần nhắc anh ta hãy tạm đi nghỉ một lúc nhưng anh ta vẫn không rời ghế.

Trời vừa hừng sáng thì bệnh nhân lìa đời. Người lính Thủy Quân Lục Chiến nhẹ nhàng đặt cánh tay giá lạnh của ông già xuống giường rồi đứng lên đi tìm người nữ điều

dưỡng. Và trong lúc cô bận đưa ông già đi và thực hiện vài thủ tục cần thiết, anh kiên nhẫn chờ. Rồi cô trở lại và ngỏ lời chia buồn với anh. Ngạc nhiên, anh ngắt lời cô:

–“Thưa cô, cô nói gì vậy? Tôi đâu phải là người để cô chia buồn.”

Cô nữ điều dưỡng giật mình:

–“Ông ấy là cha của anh mà!”

–“Không, không phải,” người lính trẻ nói. “Tôi chưa bao giờ gặp ông ấy trong đời.”

–“Thế sao anh không nói gì cả khi tôi đưa anh vào gặp ông ấy?”

–“Tôi đã biết là có một sự nhầm lẫn nào đó khi người ta khẩn cấp cho tôi nghỉ phép về nhà. Sự thật là tôi và con trai ruột ông ấy trùng tên, lại ở cùng thành phố và có số quân tương tự như nhau. Chẳng qua vì một sự nhầm lẫn mà họ cho tôi về.” Người lính trẻ giải thích. Và anh nói thêm: “Nhưng tôi biết chắc một điều ông ấy rất cần người con trai mà anh ấy thì lại không có mặt bên cạnh ông lúc lâm chung. Tôi cũng biết lúc ấy ông đã quá yếu không còn nhận ra tôi có đúng là con trai ông không. Và khi tôi hiểu rằng ông cần một ai đó bên giường bệnh trước lúc ra đi, tôi liền quyết định ở lại với ông”

NS – THEO ROY POPKIN

Trẻ Magazine ■ Ngày 28 tháng 11 - 2024

Một bài học

MỘC MẠC

Trước cửa một cửa tiệm bánh kem nổi tiếng, có một người đàn ông ăn xin ăn mặc rách rưới, cả người toát ra mùi hôi khiến người xung quanh khó chịu. Những người khách đi ngang qua thấy vậy đều cau mày, lộ ra vẻ mặt chán ghét. Sợ khách bị đuổi đi, anh chàng trẻ tuổi trong cửa tiệm bước ra, đuổi người ăn mày: "Đi chỗ khác đi, mau lên!"

Người ăn mày khó xử và xấu hổ lấy ra xấp tiền lẻ nhàu nát nói nhỏ: "Tôi đến đây để mua bánh, làm ơn bán cho tôi loại nào nhỏ nhất..."

Lúc này, người chủ cửa hàng bước tới, nhiệt tình lấy trong tủ ra một chiếc bánh kem nhỏ nhắn, tinh xảo và đưa cho người ăn xin, sau đó cúi đầu chào và giải thích: "Xin thứ lỗi cho cậu nhân viên trẻ này, cảm ơn anh đã mua hàng chỗ chúng tôi, hoan nghênh anh sau này ghé lại!"

Người ăn xin vui vẻ nhận bánh, trả tiền và rời đi trong nước mắt. Cậu thanh niên đã đi ra đuổi người ăn xin ban nãy chờ người ăn xin rời đi rồi liền tỏ vẻ khó hiểu hỏi ông chủ: "Sao ông lại đối xử nhiệt tình với người ăn xin kia như vậy?"

Chủ cửa tiệm giải thích: "Dù anh ta là ăn mày, nhưng anh ta cũng là khách hàng. Anh ta vì muốn ăn bánh kem ở chỗ chúng ta, đã dùng số tiền ít ỏi xin được trong thời gian rất dài để mua nó. Điều đó thật đáng quý, cháu và các nhân viên khác trong cửa tiệm của ta không ai được phân biệt đối xử khách hàng vì vẻ bề ngoài người ta."

Thanh niên tiếp tục thắc mắc: "Nếu vậy sao ông không miễn phí cho anh ta mà còn thu tiền?"

Chủ cửa tiệm đáp: "Hôm nay, anh ta đến đây làm khách, không phải ăn xin. Nếu ta không thu tiền anh ta, chẳng phải đang xúc phạm anh ta hay sao? Mỗi khách hàng đều đáng được tôn trọng, dù đó là một người ăn mày... Có thể hình dung sự "tôn trọng" này không nằm trong "lịch sự xã giao", mà nó xuất phát từ lòng nhân từ, sự hiểu biết sâu rộng và tình yêu thương."

Chủ cửa tiệm này chính là ông nội của Yoshiaki Tsutsumi - tỷ phú người Nhật Bản, ông từng giữ ngôi vị Người giàu nhất thế giới trong 4 năm liên tiếp kể từ 1987 cho đến 1990 theo xếp hạng của Forbes. Tsutsumi thường kể lại câu chuyện này tại cuộc họp, yêu cầu nhân viên phải luôn tôn trọng khách hàng.

BẢO HUÂN

THEATLANTIC.COM

Hoa Kỳ & Đông Á

Với chiến thắng của ông Donald Trump để trở lại nắm quyền tại Toà Bạch Ốc và việc ông đề cử hai nhân vật có quan điểm điều hâu đối với Trung Quốc là Marco Rubio (Ngoại trưởng) và Mike Waltz (Cố vấn An ninh Quốc gia) cho thấy trước mỗi quan hệ giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc sẽ còn căng thẳng hơn và mang tính đối đầu hơn.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Theo nhận định của một số chuyên gia về đối ngoại, mối quan hệ Hoa Kỳ-Trung Quốc vào thời điểm hiện tại hoàn toàn khác so với thời điểm khi ông Trump nhậm chức lần đầu vào năm 2017. Trước nhiệm kỳ đầu tiên của ông Trump, giới lãnh đạo tại Washington đã cố gắng bỏ qua những quan điểm dị biệt với Bắc Kinh để nhằm tìm cách đưa Trung Quốc dần đi vào một hệ thống trật tự toàn cầu do Hoa Kỳ lãnh đạo.

8 năm sau, cả hai đảng

Dân chủ và Cộng hòa đã cùng gặp nhau ở một điểm chung về một lập trường cứng rắn hơn nhiều, mà phần lớn là từ kết quả trực tiếp của những lời tuyên bố và hành động mạnh mẽ chống lại Bắc Kinh của ông Trump – và cũng từ những chính sách đối đầu quyết liệt không kém từ phía Trung Quốc. Tổng thống Biden trong gần 4 năm qua cũng vẫn tiếp tục duy trì các chính sách đối đầu với Bắc Kinh từ nhiệm kỳ đầu tiên của ông Trump, mặc dù ông Biden cũng nói tới ưu tiên cho sự ổn định trong mối

quan hệ giữa hai quốc gia.

Ông Trump ít có khả năng sẽ đưa ra những lời tuyên bố mang nặng tính cách ngoại giao như vậy. Trong các bài phát biểu trong thời gian vận động tranh cử, đôi khi ông mô tả Trung Quốc như là mối đe dọa hàng đầu và gợi ý sẽ áp thuế 60% đối với tất cả hàng nhập cảng từ Trung Quốc.

Mặc dù đã có những căng thẳng trong quá khứ, qua cuộc điện đàm, ông Tập Cận Bình đã gửi lời chúc mừng chiến thắng của ông Trump trong cuộc bầu cử

vừa qua và nói với tổng thống đắc cử rằng Trung Quốc và Hoa Kỳ được hưởng lợi từ sự hợp tác chung và sẽ bị thiệt hại nếu phải đối đầu với nhau.

Trước đó, phát ngôn nhân Bộ Ngoại giao Trung Quốc là Mao Ninh cũng đã thận trọng đưa ra lời kêu gọi về lợi ích chung giữa hai quốc gia cho dù ai là tổng thống.

Đối đầu Trung Quốc trong nhiệm kỳ đầu

Trung Quốc là ưu tiên hàng đầu trong chính sách đối ngoại của ông Trump trong nhiệm kỳ tổng thống đầu tiên, với cuộc chiến thương mại chống lại Bắc Kinh là điểm nổi bật trong thời gian ông tại nhiệm. Ông Trump thường có những lời tỏ ra thân thiện khi nói về Tập Cận Bình và thể hiện sự nồng nhiệt trong các cuộc họp thượng đỉnh trực tiếp giữa hai bên.

Tuy nhiên, giọng điệu đó thay đổi khi ông Trump phát động cuộc chiến thương mại vào tháng 1 năm 2018 và càng cứng rắn hơn khi xảy ra đại dịch Covid-19, có xuất xứ từ Trung Quốc, sau đó lan sang Hoa Kỳ vào tháng 3 năm 2020, khiến Tổng thống Trump khi đó cáo buộc Bắc Kinh cố tình phát tán thứ mà ông gọi là "bệnh dịch" sang Hoa Kỳ.

Khi Tổng thống Biden nhậm chức, ông vẫn giữ nguyên lập trường của ông Trump về Trung Quốc, cũng như thuế quan nhập cảng. Tuy nhiên, giọng điệu ông Biden bớt gay gắt hơn và nói rằng ông muốn có mối quan hệ tốt hơn với Bắc Kinh ngay cả khi ông thực hiện các biện pháp như hạn chế quyền tiếp cận các kỹ thuật mang tính nhạy cảm để nhằm kiềm chế nền kinh tế của Trung Quốc.

Trung Quốc, Đông Á và nhiệm kỳ hai Donald Trump

Trước thêm cuộc bầu cử 2024, nhiều giới chức Trung Quốc và ngay cả người dân thường cũng bày tỏ rằng họ không thấy có sự khác biệt trong các chính sách đối ngoại với Bắc Kinh giữa ông Trump và Phó Tổng thống Kamala Harris, ứng cử viên của đảng Dân chủ.

Các giới chức Trung Quốc đặc biệt phản đối những gì họ coi là sự đạo đức giả của chính quyền Biden khi tuyên bố mong muốn cải thiện mối quan hệ trong khi ban hành các chính sách cứng rắn đối với họ. Và hệ thống truyền thông nhà nước Trung Quốc liên tục mô tả Hoa Kỳ là kẻ hung hăng luôn tìm cách chống Trung Quốc, và tình trạng này có khả năng sẽ chỉ tăng thêm trong nhiệm kỳ hai của ông Trump.

Người dân Hồng Kông theo dõi bầu cử Hoa Kỳ - AFP

Có điều Trung Quốc có thể hưởng lợi nếu chính sách của chính quyền Trump làm suy yếu mối quan hệ đối với các quốc gia liên minh với Hoa Kỳ. Một điểm đặc biệt khiến Bắc Kinh cảm thấy khó chịu trong những năm gần đây là chính sách đối ngoại của chính quyền Biden đã thúc đẩy các đồng minh của Hoa Kỳ ở châu Âu và châu Á hướng tới lập trường đối đầu hơn với Trung Quốc.

Việc ông Trump có những lời lẽ khen ngợi Tập Cận Bình và kêu gọi tăng thuế quan đối với các đồng minh và yêu cầu họ chi nhiều hơn cho quốc phòng đã tạo ra sự bất an ở châu Á, nơi nhiều quốc gia láng giềng của Trung Quốc, trong đó có Nam Hàn, Nhật Bản và Philippines, phụ thuộc rất nhiều vào sự hậu thuẫn của Washington.

Chiến thắng của ông Trump ít nhiều cũng đã

gây ra sự lo lắng đặc biệt ở Đài Loan, một quốc gia dân chủ đang phải đối mặt với mối đe dọa quân sự ngày càng gia tăng từ Bắc Kinh. Ông Biden ít nhất đã 4 lần nói rằng Hoa Kỳ sẽ bảo vệ Đài Loan trong trường hợp bị Trung Quốc tấn công, mặc dù mỗi lần như vậy thì các cố vấn của ông lại phải tìm cách làm giảm bớt đi cường độ của những lời tuyên bố nói trên, lý do là vì từ lâu Hoa Kỳ vẫn duy trì một chính sách mơ hồ đối với Đài Loan.

Ngược lại, ông Trump đã từng chỉ trích đảo quốc dân chủ này, kêu gọi họ phải chi trả nhiều hơn cho việc phòng thủ và tự vệ. Ông cũng cáo buộc Đài Loan, quốc gia dẫn đầu thế giới về sản xuất chất bán dẫn, là đã lấy mất đi nhiều việc làm của người dân Mỹ.

Mặc dù nhiều cố vấn về chính sách đối ngoại của ông Trump đã có những

chuyến thăm cấp cao tới Đài Loan và chỉ trích chính quyền Biden đã không làm đủ để hỗ trợ cho Đài Loan, và bản thân ông Trump, trong những cuộc phỏng vấn gần đây, cũng đã nói tới khoảng cách địa lý gần gũi của Đài Loan với Trung Quốc đại lục – và khoảng cách xa của Đài Loan với Hoa Kỳ – là điều cần quan tâm về vấn đề an ninh của Đài Loan.

Tổng thống Lại Thanh Đức của Đài Loan cũng đã gửi lời chúc mừng ông Trump trên mạng xã hội X, bày tỏ sự tin tưởng rằng mối quan hệ giữa Washington và Đài Bắc, "được xây dựng dựa trên các giá trị và lợi ích chung, sẽ tiếp tục đóng vai trò là nền tảng cho sự ổn định của khu vực".

Một điều hầu như ai cũng đồng ý rằng ông Trump là một người rất khó đoán, có những tuyên bố gây nhiều tranh cãi nhưng hành động thì trái hẳn lại, và điều này khiến không chỉ những chính quyền thù địch mà ngay cả đồng minh của Hoa Kỳ lắm khi cũng đứng ngồi không yên. Chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ đối với Đông Á trong 4 năm tới chắc chắn sẽ còn nhiều điều bất ngờ.

VH

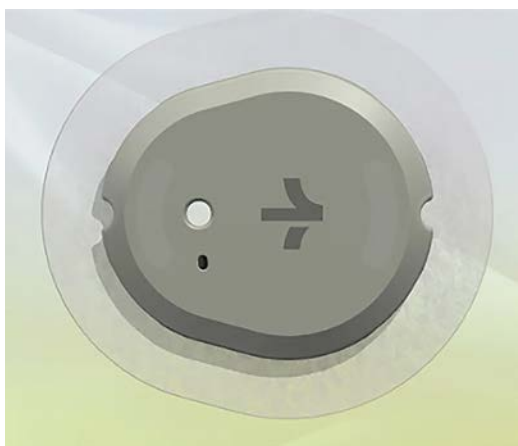
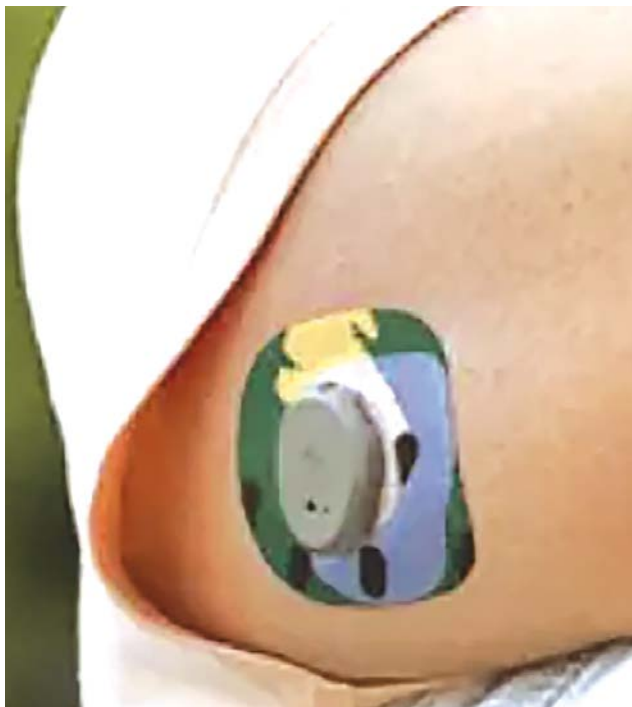

Marco Rubio, chính khách diều hâu đối với Trung Quốc - AFP

Theo dõi đường huyết

■ Các dụng cụ theo dõi đường huyết liên tục (continuous glucose monitors - CGMs) như cảm biến Stelo (Stelo biosensor) của hãng Dexcom hiện mang đến cách thức mới không cần toa thuốc để theo dõi đường huyết. CGM là dụng cụ dán được dùng để theo dõi mức đường huyết qua các dây cảm biến nhỏ đặt dưới da. Trước đây, CGM được viết toa cho người bệnh tiểu đường cần insulin, cung cấp dữ liệu để giúp họ điều chỉnh liều insulin và giữ mức đường huyết ổn định. Một số dụng cụ còn được nối kết với bơm insulin để điều chỉnh tự động.

Tuy nhiên, cảm biến Stelo mới được bán không cần toa thuốc, nhắm đến người bệnh tiểu đường loại 2 không cần insulin và người tiền tiểu đường - (tình trạng đường huyết cao hơn mức bình thường nhưng chưa đến mức chẩn đoán là tiểu đường). CGM như Stelo có thể mang lại lợi ích cho khoảng 25 triệu người tiểu đường loại 2 không cần insulin và 100 triệu người tiền tiểu đường, cho biết ảnh hưởng của cách thức ăn uống và hoạt động thể chất lên mức đường huyết, giúp người dùng thay đổi lối sống để giảm chỉ số hemoglobin A1C (chỉ số đường huyết lâu dài) và giúp cuộc sống tốt đẹp hơn.

■ Tuy vẫn còn ít dữ liệu về lợi ích của CGM đối với người không mắc tiểu đường, nhưng đã có sự quan tâm về việc sử dụng cho những người có nguy cơ cao như người mập phì, có tiền sử gia đình về tiểu đường, hoặc đang dùng thuốc có thể làm tăng đường huyết. Ngoài ra, những người quan tâm đến sức khỏe có thể muốn sử dụng CGM để theo dõi đường huyết như các chỉ số sức khỏe khác. Tuy nhiên, các chuyên gia cảnh báo rằng CGM có thể gây lo lắng không cần thiết cho người khỏe mạnh nếu họ hiểu sai các dao động tạm thời về đường huyết.

Hiện tại, người mua CGM không cần toa thuốc, như Stelo, sẽ phải bỏ tiền túi vì bảo hiểm có thể không chi trả khi không có toa bác sĩ. Cảm biến Stelo của hãng Dexcom có giá \$99 mỗi tháng hoặc \$89 nếu ghi danh mua hàng tháng, với cảm biến có thể sử dụng lên đến 15 ngày mới cần thay. Dụng cụ mới này có thể thay đổi cuộc sống của người tiểu đường và tiền tiểu đường, nhưng các chuyên gia khuyến nghị sử dụng cùng với hướng dẫn y tế để bảo đảm hiểu đúng và đưa ra quyết định sức khỏe phù hợp.

Ăn uống đúng lúc

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Thu rồi Đông, cuối năm cũng là lúc bá tánh quây quần tụ họp tiễn năm cũ mừng năm mới, lễ lạt tung bừng. Lễ lạt thường đi đôi với ăn uống và ăn uống đi đôi với quá chén, lên ký lên cân. Kể thờ ơ nhưng cũng có người băn khoăn với sự thay đổi của

cơ thể. Làm thế nào để giữ trọng lượng cũ hoặc quan trọng hơn, làm thế nào để tránh hệ quả của việc quá chén như tiểu đường, cao mỡ...?

Như mọi hoạt động của cơ thể, mức chuyển hóa thức ăn cũng sút giảm theo tuổi tác. Thừa còn trẻ, ăn uống thả giàn mà cân nặng không mấy suy

suyển. Đến tuổi trung niên, mức chuyển hóa chậm lại, thu vào cùng lượng thức ăn nhưng cơ thể bắt đầu lên cân. Vào tuổi già thì mức chuyển hóa lại ỉ ạch hơn nữa, ta không thể “nạp” nhiều năng lượng mà không lên ký vù vù. Do đó, bài toán chuyển hóa của sinh học cần gia giảm để duy trì sức khỏe, ăn uống ra sao để lấy đủ chất dinh dưỡng cần thiết nuôi cơ thể? Đã có khá nhiều sách vở viết về sinh tố, chất dinh dưỡng, mức năng lượng... dựa trên trị giá [dinh dưỡng] của thức ăn, bài viết này chỉ xin đề cập đến ảnh hưởng của nội tiết tố trên sự chuyển hóa thực phẩm.

Tuổi tác đi đôi với đồng hồ sinh học của cơ thể. Tựa tựa như việc năng lượng xuất phát từ mặt trời, vào lúc nắng tắt, cây cỏ cũng như động vật phải tìm cách dự trữ năng lượng và tiết giảm mức tiêu thụ năng lượng để sống còn cho đến khi mặt trời [lại] lên. Đồng hồ sinh học điều hành hệ thống dự trữ năng lượng, “dẫn dắt” cách hoạt động của từng tế bào trong cơ thể theo chu kỳ “ăn uống-nhịn” qua các nội tiết tố. Nội tiết tố điều khiển các hoạt động trong cơ thể, cho ta biết khi nào cần ngủ (mức melatonin gia giảm và buồn ngủ), lúc nào nên ăn uống (đường huyết xuống thấp, insulin-glucagon lên xuống và cảm giác đói khát...)

theo một chu kỳ định sẵn. Cơ thể hoạt động tuần tự như thế, nhịp sống hàng ngày. Theo lượng nội tiết tố, ảnh hưởng của thực phẩm thay đổi nhiều hay ít theo giờ giấc trong ngày.

Trong những nội tiết tố ảnh hưởng đến sự chuyển hóa [biến dưỡng] thực phẩm, insulin là nội tiết tố quan trọng nhất, điều tiết lượng đường trong máu. Tài liệu nghiên cứu từ phòng thí nghiệm cho thấy cơ thể tiết ra insulin và chịu ảnh hưởng của insulin theo một chu kỳ định sẵn hàng ngày. Với loài chuột, ảnh hưởng của insulin mạnh mẽ nhất trong giai đoạn hoạt động; khi thức, cơ thể làm việc, đi đứng, chạy nhảy... nên cần năng lượng [dưới dạng đường huyết] nhiều nhất. Insulin giúp chuyển đường huyết đến các tế bào bắp thịt. Ngược lại, khi nghỉ ngơi, lúc ngủ, cơ thể không chịu ảnh hưởng của insulin cho lắm. Nghiên cứu trong con người cũng có kết quả tương tự, thời khắc ăn uống ảnh hưởng đến lượng đường huyết trong cơ thể. Cùng một lượng thực phẩm khi ăn vào buổi sáng hoặc buổi chiều tối, cơ thể tạo ra mức đường huyết khác nhau; vào buổi chiều tối, mức đường huyết lên cao hơn. Tóm lại, insulin không hoạt động hữu hiệu vào buổi chiều tối so với buổi sáng. Với cùng lượng

thực phẩm, ăn uống vào lúc sáng hoặc trưa, mức đường huyết thường thấp hơn so với bữa tối.

Insulin cũng ảnh hưởng mạnh mẽ hơn trên các tế bào mỡ, từ sáng sớm và mạnh mẽ nhất vào buổi trưa; ảnh hưởng này sút giảm vào buổi chiều tối. Nghĩa là ăn uống vào buổi chiều tối có mức đường huyết cao hơn, thực phẩm chuyển hóa thành mỡ dự trữ nhiều hơn nên dễ tăng ký hơn.

Bộ tiêu hóa trong cơ thể chịu ảnh hưởng của các vi khuẩn ["tốt"]; môi sinh của các vi khuẩn, ecosystem, điều hành sự biến dưỡng của thực phẩm, sinh trưởng và [tự] chữa của các tế bào. Khi hệ thống này chứa nhiều loại vi khuẩn khác nhau, cơ thể khỏe mạnh hơn vì thực phẩm được biến dưỡng hiệu quả hơn. Điển hình là khi dùng

thuốc kháng sinh [chữa nhiễm trùng] hay một số dược phẩm khác, ta thường bị tiêu chảy [phản ứng phụ], vì môi sinh của vi khuẩn bị đảo lộn. Môi sinh của vi khuẩn cũng thay đổi theo chu kỳ ngày/đêm, nhiều loại vi khuẩn hoạt động mạnh mẽ hơn vào ban ngày so với chiều tối. Do đó, thời khắc ăn uống cũng như loại thực phẩm " nạp " vào cơ thể đều ảnh hưởng đến sức khỏe.

Tuy nhiên, chu kỳ sinh học của cơ thể hoạt động có phần trái ngược với đồng hồ sáng / chiều, ta thường thêm ăn vào buổi tối. Cảm giác đói [thèm ăn] nhất vào khoảng 8 giờ tối và ít đói khát trong khoảng 8 giờ sáng. Giải thích hiện tượng này, các chuyên gia dinh dưỡng cho rằng thừa xa xưa, khi thiếu thốn thực phẩm, con người thường

tìm cách dự trữ và cơ thể làm việc theo mục đích "dự trữ", cảm giác đói khát thúc đẩy con người ăn uống từ lúc chiều tối để có thể làm việc [tìm kiếm] thực phẩm khi mặt trời lên. Ngày nay, thức ăn dư thừa, con người không cần dự trữ nữa nhưng cơ thể chưa thích nghi với nếp sống mới sau thói quen sinh hoạt từ ngàn năm trước?

Những người sinh sống trái ngược với đồng hồ sinh học như làm việc ban đêm, nghỉ ngủ ban ngày thường khó ngủ và dễ béo phì; tỷ lệ chứng bệnh tim mạch, đột quỵ và loạn nhịp tim cũng cao hơn so với người làm việc ban ngày.

Câu nói [đùa] "Ăn như nhà giàu vào buổi sáng, như nhà vua vào buổi trưa và như kẻ ăn xin vào buổi tối" hẳn đã dựa theo kinh nghiệm " nạp " thực phẩm ngày nay? Nghĩa là ta cần thay đổi thói quen ăn uống để duy trì sức khỏe: Ăn uống sớm hơn, " nạp " một lượng thực phẩm vừa đủ, đầy đủ chất dinh dưỡng vào buổi sáng và trưa; buổi chiều tối nên ăn nhẹ, bữa ăn ít chất béo và một lượng thức ăn thấp hơn.

TLL

Huyền thoại trở lại

Huyền thoại trượt tuyết Lindsey Vonn sau khi tuyên bố giải nghệ 6 năm, bất ngờ cho biết sẽ quay trở lại đội tuyển quốc gia Hoa Kỳ.

Vonn 3 lần đoạt huy chương Olympic, 4 lần vô địch World Cup, sở hữu tổng cộng 8 huy chương vô địch thế giới.

Ngày nay, ở tuổi 40, Vonn đang ráo riết tập luyện cùng đội tuyển Mỹ tại các sườn núi tuyết ở châu Âu và New Zealand. Cô nói “Tôi sẽ không trở lại đội trượt tuyết Hoa Kỳ nếu tôi không cảm thấy mình đủ năng lượng.” Thực vậy, dấu thành tích trong quá khứ của một lực sĩ có vĩ đại đến đâu, nhưng nếu không đủ tiêu chuẩn trong quá trình tuyển lọc thì vẫn không được Ủy ban Olympic Hoa Kỳ (US Olympic Committee) thu nhập.

Lindsey Vonn

Cầu thủ bóng rổ cao nhất trái đất

Trong môn bóng rổ, chiều cao là một lợi thế quan trọng, nếu không nói là lợi thế số 1. Cậu thiếu niên Olivier Rioux (Canada) 18 tuổi đang sở hữu lợi thế đó với chiều cao 7 ft 9 (2.36 mét). Rioux hiện đang chơi cho đội Florida Gators và được ghi vào sách Kỷ lục thế giới (Guinness World Records) là cầu thủ thiếu niên cao nhất hoàn cầu. Những cây sậy khác trong làng bóng rổ hiện nay gồm Boban Marjanovic (đội Houston Rockets) cao 7.4 ft, Victor Wembanyama (San Antonio Spurs) 7.4 ft, Kristaps Porzingis (Boston Celtics) 7.3 ft.

Olivier Rioux (trái) và một đồng đội cao 6.2 ft

Truyền nhân của Serena Williams

Ngôi sao quần vợt số 3 thế giới Coco Gauff đã giành chức vô địch WTA Finals 2024 vào thứ Bảy hôm 9-11-2024 để trở thành tay vợt Mỹ trẻ nhất tham dự giải này kể từ khi Serena Williams xuất hiện năm 2001. Gauff toát mồ hôi với đường kim vô địch Olympic Zheng Qinwen (Trung Quốc) trong 3 tiếng đồng hồ để khuất phục đối thủ với tỉ số 3-6, 6-4, 7-6 (2). Coco là một hiện tượng của giới quần vợt nữ Mỹ, phong cách ôn hòa, điềm tĩnh nhưng kết quả bất thường. Cô lên đỉnh cao và rồi rơi xuống vực sâu ngay sau đó. Nguyên nhân là chọn nhầm thầy. Sau khi bỏ huấn luyện viên Brad Gilbert, thêm Matt Daly để hợp sức với Jean-Christophe thì kết quả ngoạn mục, tỉ lệ thắng đạt 13-2: lùm luôn danh hiệu Trung Quốc mở rộng và xơi tiếp WTA Finals vào danh hiệu đôi Pháp Mở rộng hồi tháng 6. Sau khi đoạt cúp WTA Gauff khoái chí viết trên mạng “ha..ha...giờ thì hết bị nói lên đèo xuống ruộng nữa rồi nha!”

Coco Gauff

Ngày này năm xưa...

28-11

1872

ngày 28-11-1872 diễn ra trận đấu bóng tròn quốc tế đầu tiên giữa Scotland và Anh quốc tại thành phố Glasgow (Scotland). Kết quả hòa 0-0. 1872 với sự tham dự của 4,000 khán giả. Lúc đó, Scotland và Anh là 2 đội bóng duy nhất trên thế giới.

28-11

1956

1956 Betty Cuthbert (Úc) lập cú đúp trong môn chạy nước rút, về nhất 200 mét tại Olympic Melbourne giành huy chương vàng và đánh bại Christa Stubnick (Tây Đức) ở cự ly 100 mét để ẩm huy chương vàng thứ hai.

Betty Cuthbert

28-11

1991

FIFA Women's World Cup nữ lần đầu tiên được tổ chức ở Quảng Châu (Trung Quốc). Trong trận chung kết Mỹ thắng Na Uy với tỉ số 2-1 để giành ngôi vô địch. Hai bàn thắng đều do trung vệ Michelle Akers ghi được.

trung vệ Michelle Akers

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

NOV 30

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ VS ANH QUỐC

11:20 PM CDT | SÂN WEMBLEY STADIUM, LONDON, ENGLAND

DEC 3

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ VS HÒA LAN

2:45 PM CDT | SÂN ADO DEN HAAG STADIUM, THE HAGUE, NETHERLANDS

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Nghĩ trong mùa Thanksgiving

Thanksgiving về. Về cùng với thunderstorm và mưa gió đầy trời. Cái lạnh của đất trời khiến ta nghĩ đến những cuộc sum họp bên bếp lửa hồng và những món ăn truyền thống. Xin mời các bạn cùng với Nguyễn này tìm về ý nghĩa của Thanksgiving.

Trước hết, Nguyễn xin nói đến tiệc mừng trong ngày Thanksgiving. Trong ngày này, ở các gia đình người Mỹ, thân nhân và bạn bè -có khi ở cách xa nhau cả ngàn dặm- sẽ đoàn viên hạnh phúc trước bàn tiệc gồm các món ăn truyền thống như gà Tây quay, bánh táo, súp đậu, và những món làm từ bắp, bí ngô. Và rồi những lời cầu nguyện tạ ơn, những lời chúc tụng và tiếng cười hân hoan rộ lên, át cả tiếng mưa, tiếng gió bên ngoài. Trong tâm cảm của một người di dân, Nguyễn cũng muốn vui chung với mọi người. Do đó, cứ mỗi mùa Thanksgiving thế nào Nguyễn và bà xã cũng tới khu chợ Central Market mua gà tây và rau, đậu, khoai, bí về ăn.

Thế nhưng, lễ Thanksgiving còn là sự tạ ơn và lòng hoài tưởng. Người ta nghĩ đến con tàu May Flower cập bến Plymouth Rock (Massachusetts) vào ngày 11 tháng 12 năm 1620. Còn nhớ tháng 8 năm nào, kẻ này được hai bạn Lâm Chương và Khoan Hậu ở Boston chở đến thăm thành phố biển nhỏ xíu này vào một chiều nắng nhạt. Phiến đá đề ngày tàu cập bến vẫn còn đó, ngoài xa kia con tàu May Flower được phục chế đang lảo đảo trên triền sóng. Tất cả gọi nhớ lại những ngày đầu khi những người hành hương Pilgrims đến vùng đất mới này. Mùa đông đầu tiên rất khắc nghiệt. Ngay cuối thu họ đã mất đi 46 người trong số 102 người đi trên tàu Mayflower. Nhưng mùa gặt của năm 1621 lại là một mùa bội thu. Những người còn sống sót quyết định làm tiệc ăn mừng -gồm cả 91 người da đỏ, là những người đã giúp dân Pilgrims sống còn trong năm đầu. Dân hành hương tin rằng họ không thể tồn tại được

Thanksgiving đầu tiên ở Plymouth,
tranh sơn dầu, Jennie Augusta
Brownscombe, 1914

năm đó nếu không có người da đỏ giúp đỡ. Buổi lễ cử hành theo phong tục cổ truyền mừng mùa màng của người Anh, lồng bên trong là ý nghĩa “tạ ơn”. Tiệc kéo dài suốt 3 ngày. Năm tháng trôi qua, với những vận động kế tiếp của nhiều người, qua nhiều đời tổng thống, và rồi ngày Thứ Năm cuối cùng của tháng 11 được chọn làm ngày Thanksgiving chính thức cho toàn nước Mỹ.

Riêng với Nguyễn và bằng hữu hiện có mặt trên đất nước này, ngày Lễ Tạ Ơn tất nhiên cũng mang một ý nghĩa nào đó. Cũng như những người hành hương Pilgrims, chúng ta đến từ một vùng đất bị ruồng bỏ và đầy bóng tối đe dọa. Nhiều người đã chết giữa biển, không bao giờ được nhìn thấy đất liền ấm áp. Những người sống sót cặp được bến bờ và trải qua những ngày nương thân ở một trại tị nạn nào đó trên đất Mã Lai, Nam Dương hay xứ Thái. Buồn, bơ vơ và nhớ và xót xa: *Chiều về trên xứ lạ / Cười nụ cười Anglais / Buồn qua hơi thuốc Thái / Thêm một phin cà phê... Dừng chân nơi quán lạ / Thêm cơm chiều hương quê / Mẹ cha ơi đừng đợi / Chiều nay con không về..* (thơ Tường Năng Tiến). Những ngày đầu tiên trên đất Mỹ cũng là những ngày khó khăn, đầy thách thức. Đến đây lạ đất lạ người, không đến nỗi “con chim kêu cũng sợ, con cá vẫy vùng cũng kinh”, nhưng cuộc sống và ngôn ngữ, mọi thứ nơi đây hoàn toàn khác ở quê nhà. Phải phấn đấu từng giây phút, chịu đựng sự khắc nghiệt của thời tiết, làm việc ngày đêm mới tạo dựng được cuộc sống cho mình và gia đình.

Ở trên có nói, khi ta đến nơi này, cái gì cũng lạ. Kể từ con gà Tây. Thế nhưng như một nhà báo đã viết rất hay -xin lỗi, Nguyễn đăng trí quên tên (có phải nhà báo Giao

Chỉ?): “Những người di dân Việt Nam định cư tại Hoa Kỳ trong đợt đầu khi xây dựng cuộc đời đã ăn những con gà Tây đầu tiên cùng với các gia đình bảo trợ (cô Kathleen còn nhớ không?), và với các họ Đạo trên 50 tiểu bang Hoa Kỳ. Thế rồi những bức hình và những lá thư liên tiếp gửi về quê nhà trong suốt 10 năm khốn khổ sau 75. Cho đến khi di dân Việt Nam trải qua 10 lần dự tiệc tạ ơn tại Hoa Kỳ thì những thùng quà gửi về đã làm cho cả đất nước hồi sinh. Từ cây kim sợi chỉ, từ chai thuốc tây đến thuốc vãi. Những tờ giấy đô la nằm trong hộp thuốc đánh răng với lời thư dặn dò đầy nước mắt. Nào là “thuốc đánh răng này tốt lắm. Cố giữ lại mà dùng, đừng bán đi.” Có thư viết “chỉ bán vãi, bán xà phòng, bút bi các thứ, nhưng phải giữ lấy cái thùng giấy mà xài.”. Hiểu được ý nghĩa lá thư người Sài Gòn liền tháo hết vỏ thùng để tìm một hai tờ giấy đô la giữa hai lớp bìa cứng. Và cứ như thế, dưới nhiều hình thức, những con gà Tây của lễ Tạ Ơn Hoa Kỳ đã về đến Việt Nam.”

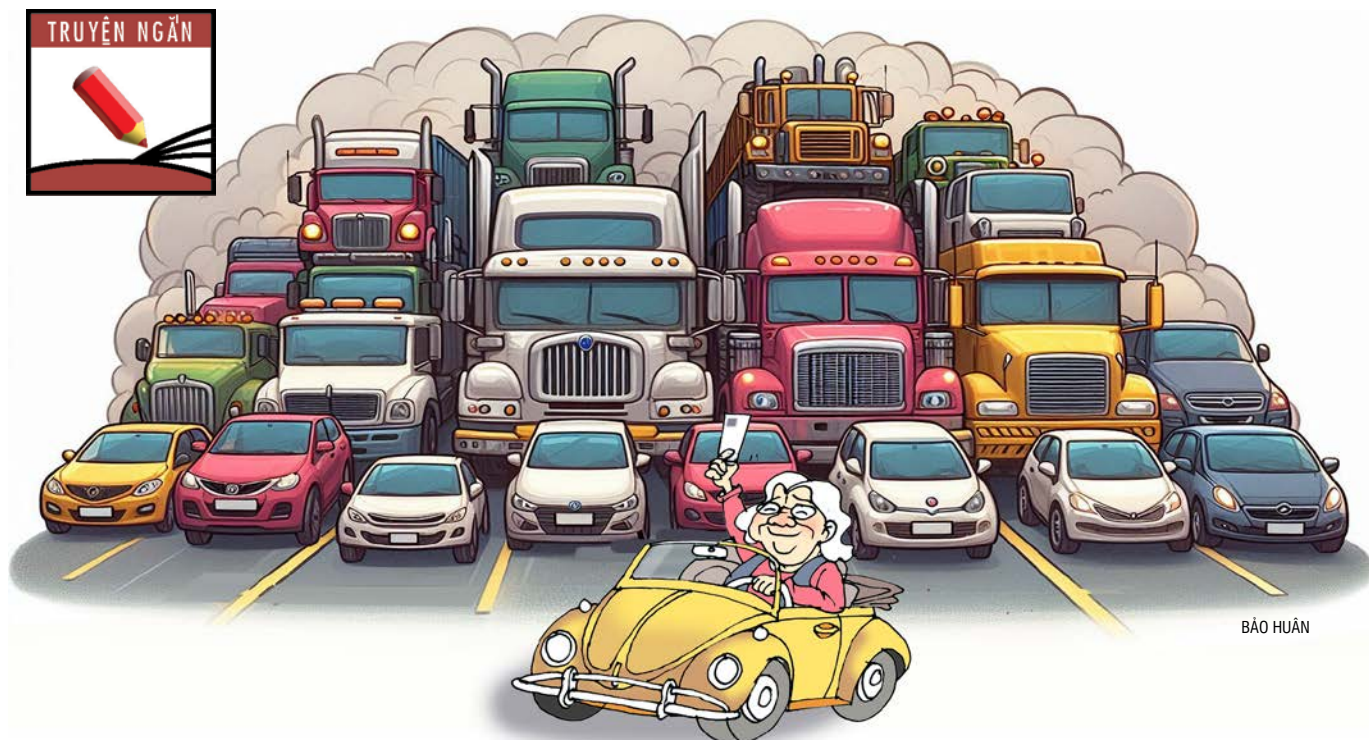
Vâng, từ những con gà Tây như

biểu tượng nói trên, người Việt di dân tị nạn đã đứng lên và thời gian thử thách khốc liệt cũng trôi qua. Nhiều người, rất nhiều người trong chúng ta, từ hai bàn tay trắng mà xây dựng nên. Nhọc nhằn khuya sớm với những công việc tầm thường -rửa bát, giặt giũ quần áo, lau dọn vệ sinh, sắp xếp kho hàng, đứng bán cây xăng, đi bỏ báo phát flyers, làm tài xế xe tải, lái xe lunch...- trải qua trăm cay ngàn đắng mới dần dần sắm xe, mua nhà, xây dựng cơ ngơi, cho con cái đi học, dựng vợ gả chồng cho con, tạo lập một gia đình ổn định và sung túc.

Hơn 40 năm qua, cuộc sống đã đơm hoa kết trái, chúng ta không thể nào quên ơn người Mỹ, nước Mỹ đã bao bọc chúng ta, cho ta cơ hội sống và xây dựng lại. Phải nói không nước nào trên thế giới có thể dành cho di dân những cơ hội dễ dàng như ở Hoa Kỳ. Và với thời gian trôi qua, người Việt chúng ta đã xây dựng được một cộng đồng vững mạnh và phát triển về nhiều mặt. Những khu phố, những trung tâm thương mại, cơ sở văn hóa, nhà thờ và thiên viện của người Việt đã mọc lên ở nhiều tiểu bang của nước Mỹ -như khu Little Sài Gòn ở quận Cam, khu Eden ở Virginia... - đã đóng góp vào những màu sắc và sinh hoạt đa dạng của xứ sở này.

Cho nên trong mùa lễ đầy ý nghĩa hôm nay, chúng ta chia sẻ với người Mỹ khi hướng về những người Pilgrims của thời xa xưa. Trong không khí đoàn viên ấm áp, xin dành ra một phút để tưởng niệm những bạn bè, người thân đã chết trên đường vượt biển hay trong nắng mưa của xứ này. Và trong những bữa ăn đoàn tụ hiện tại, chúng ta cùng nhau tạ ơn đất, tạ ơn trời và tạ ơn người nơi ta đến.

TN

BẢO HUÂN

Đổi bằng lái xe **Cám ơn đời**

NG. T. THANH DƯƠNG
ARLINGTON, TX

**Đổi bằng lái xe. Đến hẹn rồi
Cái bằng quan trọng tuổi
già tôi**

**Lái xe là cái chân cái cẳng
Chẳng lệ thuộc ai. Cám ơn
đời.**

Ngày mai đi đổi bằng lái xe, tôi vừa vui vừa lo nói với chồng:

- Cầu mong suôn sẻ đừng như lần trước, em sẽ tạ ơn một con heo quay.

- Chưa đến lễ Tạ Ơn mà bà hào hứng thế. Tưởng một con gà Tây chứ một con heo quay ai ăn cho hết? đừng có hứa ầu không linh đâu.

- À, vậy thì em sẽ tạ ơn vài "pao" heo quay. Sống ở Mỹ cái xe là cái chân đi mà

không được lái xe chẳng khác nào mình vô dụng.

Rồi tôi than thở:

- Hồi mới đến Mỹ lần đầu tiên em đi thi bằng lái xe bị cho rớt chỉ vì... quên ngừng xe khi tới bằng STOP. Rồi cách đây mấy năm khi đổi bằng lái xe em chỉ... đọc lộn chữ nọ thành chữ kia khi họ kiểm tra tầm nhìn, thế mà họ nói về đi bác sĩ mắt thay kính mắt rồi lấy hẹn khác. Từ lúc trẻ đến lúc già em đều bị họ "hành" như vậy đó.

- Họ không rảnh để "hành" bà đâu. Lái xe quên ngừng bằng STOP. Về già mắt gà mờ nhìn không rõ. Ai dám cấp bằng lái xe cho bà?

Tôi biết là mình sai, nói cho... đỡ buồn thôi, vẫn cố vớt vát:

- Phải chi họ thông cảm bỏ qua mấy cái lỗi nhỏ xíu đó thì đỡ cho em biết mấy. Lần này em chuẩn bị mắt kính kỹ càng rồi...

Chồng vẫn nhắc nhở:

- Ở Mỹ không có vụ "thông cảm". Lần này bà phải pass the Vision Exam.

- Nếu em mà đại gia thì thuê tài xế riêng không thèm đi đổi bằng lái xe cho họ... ế luôn.

- Bà đừng có đồng đánh, người ta lo cho mình đấy. Tuổi già cần lái xe an toàn để tránh gây tai nạn cho

mình và cho người khác. Đó là lý do khi tuổi còn trẻ ta có thể xin đổi bằng lái online, nhưng tuổi già thì không có ưu tiên ấy, phải thực tế bằng người để kiểm tra tầm nhìn.

Ở tuổi ngoài 70 tôi chỉ mong vẫn được lái xe để đi chợ, đi nhà băng, đi gặp bác sĩ ngay trong thành phố tôi cư ngụ, chứ chẳng mong là anh hùng xa lộ hay tay lái lụa là lướt với ai. Tôi vẫn cố gắng muốn tự mình lái xe không lệ thuộc vào người khác.

Tôi luôn tự hào mấy chục năm nay lái xe rất lịch sự, chưa bao giờ tôi dùng tới cái còi xe để hối thúc hay bức dọc ai, tôi chưa hề gây ra tai nạn nào mà tôi toàn bị người ta bóp còi xe thô lỗ phũ phàng và hai lần là nạn nhân bị kẻ khác va quệt xe. Chồng không bênh vợ mà nhận xét rằng:

- Kiểu lái xe cẩn thận quá đáng của bà, chạy chậm chậm từ tốn, khi quẹo trái hay quẹo phải bà đợi đường vắng hoe mới quẹo, thì mấy chục năm nay không gây ra tai nạn nào là đúng rồi, bà bị người ta bóp còi xe, bị đụng cũng đúng luôn, vì xe đằng sau chịu hết nổi, sốt ruột và ngứa mắt mới tông vô xe bà đó.

Tôi kể thêm:

- Cũng có người phản ứng kiểu khác anh ạ. Có lần em thấy một xe chạy theo sau xe em một đoạn đường, em thầm khen

nó kiên nhẫn và thông cảm cho em, bỗng nó...vọt sang lane bên cạnh và khi đi ngang qua xe em nó quay kính xe xuống nhìn em bằng... con mắt nẩy lửa.

o o o

Tôi bước vào phòng của “Texas Department of Public Safety” đã rất đông, người ta đến xin bằng lái lần đầu tiên hay xin đổi bằng lái đã hết hạn, hay xin làm thẻ ID. Một nhân viên hướng dẫn tôi lấy đơn để khai.

Nộp tờ đơn khai xong tôi lấy số thứ tự và vào phòng đợi. Tuy đông người nhưng nhiều nhân viên làm việc nên tôi không phải chờ đợi lâu, nửa tiếng sau được gọi số.

Tiếp tôi là ông cảnh sát da màu, thấy ông cười tươi vui vẻ bảo tôi ngồi xuống ghế là tôi đã mừng, nghĩ thầm: “Ông này có vẻ dễ tính dễ nhờ vả, nếu chẳng may mình không đọc được chữ thì sẽ năn nỉ xem sao.”. Tôi bèn mỉm cười đáp lễ và đưa cho ông ta vài giấy tờ cần thiết, bằng lái xe hiện nay, chứng cứ quốc tịch.

Tôi ngồi đối diện, nhìn ông cảnh sát ghi chép trên computer rồi nhìn tấm bảng chữ ngay bên cạnh ông ta. Khoảng cách không xa, tôi đọc được mấy hàng chữ đầu thoải mái. Hy vọng ông đừng oái oăm bắt tôi đọc hàng chữ gần cuối nhỏ hơn.

Tới phần Vision Exam. May quá, ông cảnh sát bảo tôi đọc hàng thứ hai. Ông hỏi mấy chữ tôi đều đọc đúng, ông cảnh sát hài lòng chỉ dẫn tôi lần tay, ký tên và ra ghế ngồi chụp hình. Ông bảo:

- Cười lên nào.

Tôi chắc chắn đó là một nụ cười rất vui. Sau khi đóng 33 đồng tiền lệ phí, ông cảnh sát cắt góc bằng lái cũ và phát cho tôi một bằng lái xe trên giấy xài tạm trong khi chờ đợi bằng lái xe chính thức gửi về nhà trong vòng một hai tuần lễ tới.

Đứng dậy chào tạm biệt ra về tôi hân hoan thơ thối, tận đáy lòng tôi nói lời cảm ơn ông cảnh sát. Vì:

Nếu ông biết rằng người đàn bà vừa được ông chấp nhận bằng lái xe thêm 8 năm nữa đã nhiều lần lái xe loạng quạng lúc trời mưa hay khi trời tối vì nhìn đường không rõ dù mắt có đeo kính đang hoàng.

Nếu ông biết rằng người đàn bà này từng giật thót tim khi đang lái xe trên đường bỗng nghe tiếng còi hú inh ỏi của xe cấp cứu đằng sau đã lúnh quýnh quên mất bài học khi xưa không biết phải chạy xe hay đậu xe vào đâu để nhường đường cho xe cấp cứu ấy?

Nếu ông biết rằng người đàn bà này có lúc ý y khi lái xe trong đường vắng đã lẩm bẩm ... câu thơ vừa hiện ra trong đầu và

đã đâm xe vào lề đường, câu thơ trong đầu vắng mất may mà người chưa vắng ra khỏi xe.

Ồi, chắc ông sẽ ... giật phát lại, đòi lại ngay lập tức tờ bằng lái vừa cấp cũng không oan tí nào.

Về đến nhà tôi mang tờ giấy bằng lái tạm ra xem lại và để khoe với chồng. Tôi bỗng cụt hứng khi nhìn hình mình, làm chồng ngạc nhiên:

- Sao bà ỉu xìu thế? Lại phải lấy hẹn khác vì không đọc được chữ hả?

- Không phải, nhưng... hình em xấu quá dù em đã mỉm cười tươi như hoa.

Rồi tôi tự an ủi:

- Hình thể căn cước, thẻ ID ai cũng xấu cả.

Chồng vội can lại:

- Ấy... ấy... bà đừng vơ đũa cả nắm làm oan uổng bao người đẹp.

Chồng nhìn hình trong thẻ lái xe của tôi và thẳng thừng:

- Hình chụp giống bà quá rồi, bà kêu ca gì nữa. Có sao chụp vậy để dễ nhận diện mà.

Tôi ngấm lại hình và cũng phải công nhận hình xấu này rất là... tôi.

Chồng bất ngờ reo lên:

- Tôi thấy bằng lái xe của bà đẹp lắm, rất đẹp nữa đấy.

Tôi ngẩn ngơ, chồng vừa chê hình tôi xấu bây giờ lại khen đẹp, chắc là anh ta an ủi?

- Vì tôi đọc thấy trên góc trái tờ giấy bằng lái tạm của bà có ghi: “Organ Donor” YES. Hiến tạng nội tạng cho tha nhân mới là vẻ đẹp đáng trân trọng.

Được chồng khen tôi thấy vui vui:

- Thế thì em chẳng thêm buồn. Mặc kệ hình xấu miễn là không phải lấy cái hện khác và an tâm lái xe thêm 8 năm nữa, từ 2024 đến 2032 mới hết hạn cơ.

- Chúc mừng bà.

Tôi bỗng băn khoăn:

- Nhưng anh ơi, 8 năm nữa tuổi của em sẽ lên hàng số 8, mắt mũi sẽ lơ mơ thêm, không biết lúc ấy có thoát khỏi vụ “Vision Exam” không nhỉ?

- Bà lo quá xa, biết đâu..

Tôi tò mò:

- Anh muốn nói gì?

- Biết đâu lúc đó bà già cả, chân tay run rẩy... ngồi xe lăn thì khỏi cần

đổi bằng lái xe nữa.

Tôi nổi điên:

- Anh thật quá đáng, ăn nói không kiêng cử gì cả. Bởi vậy nói chuyện 3 câu là “Hoa Cầm Chướng” nổ đây nhà.

Chồng vuốt giận:

- Đó là chuyện vô thường của đời thường với tất cả thế gian chứ đâu chỉ mình ta. Thôi nào, hôm nay bà đổi được bằng lái xe như ước muốn thì vui lên và tạ ơn vài “pao” heo quay như đã hứa đi.

Tôi vui ngay:

- Ủ, em khỏi cần nấu cơm chiều, chốc nữa anh ra tiệm “Đệ Nhất BBQ” mua heo quay bánh mì về đây chúng mình ăn mừng. Em vẫn tiếp tục tà tà lái xe như lâu nay, chưa cần nhờ anh chở.

- Và bà tiếp tục đậu xe chỗ xa chỗ vắng cho khỏi đụng chạm xe người khác, hay đậu xe kiểu “tiến lên” cho khỏi phải “de” xe. Thế là bà bảo đảm an toàn 8 năm lái

xe nữa không xảy ra tai nạn nào. Sở giao thông tiểu bang Texas sẽ mang ơn bà.

Tôi mỉm cười bí hiểm:

- Em mang ơn sở giao thông tiểu bang Texas đã ... dám cấp bằng lái cho em tới năm 2032 ấy chứ.

Tôi không kể cho chồng nghe vụ vừa lái xe vừa làm thơ đâm xe lên lề đường vì sợ bị chồng cần nhằn phê phán. Sau lần chết hụt đó tôi sợ quá tự hứa sẽ tập trung khi lái xe cũng như quyết chí không lái xe lúc trời mưa hay trời tối cho an toàn, kéo hại mình và hại người...

Chưa bao giờ tôi thấy sở giao thông vận tải tiểu bang Texas dễ thương đến thế. Hàng năm, sau mùa Đông giá lạnh là khí hậu ấm dần lên khởi đầu vào Xuân cũng là mùa hoa Bluebonnet biểu tượng của tiểu bang Texas nở rộ cùng với nhiều loại hoa dại khác rực rỡ những nẻo đường,

những cánh đồng sát highway. Tôi đã thầm cảm ơn sở giao thông Texas đã chịu khó rải hạt giống cho các loài hoa này đua nở dịp mùa Xuân, để làm đẹp cho Texas, làm đẹp cho đời dù chỉ ngắn ngủi trong vài tuần lễ.

Và hôm nay sở giao thông tiểu bang Texas đã làm đẹp lòng tôi với bằng lái xe gia hạn thêm 8 năm nữa.

Trong cuộc sống không chỉ mùa lễ Tạ Ôn mà đã có nhiều lúc tôi tạ ơn người, tạ ơn đời.

Tôi chân thành cảm ơn buổi đổi bằng lái xe ngày hôm nay những nhân viên đã hướng dẫn tôi kỹ càng từng bước một. Cảm ơn ông cảnh sát làm việc với tôi hiền hòa dễ mến. Cảm ơn thẩm thiêt cuộc sống có những lúc bằng phẳng cho tôi bước qua, những điều bình thường nhỏ nhất đối với tôi cũng là những ân huệ trong cuộc đời này.

NTTD (NOV 5, 2024)

trẻ

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẶT
TRÊN BÁO TRÉ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://BAOTREONLINE.COM)

NGÀY 14-11-2024

MAI McCoy

Thưa Ban Biên Tập,

Gửi bạn Alysa Anh Dang, mình có đọc câu hỏi của bạn, xin góp ý thế này. Tiêu chuẩn chọn lựa Cheer leaders nói chung là về khả năng nhảy múa, đá chân thẳng cao, dẻo dai, năng động, thân hình chắc gọn (ko nhất thiết phải ốm, cao, thon) 1.65m như con bạn là quá chuẩn.

NGÀY 16-11-2024

Trịnh Hải Dương (HÀ NỘI, VN)

Theo dõi mục Thuế Vụ tôi thấy hệ thống luật pháp của nước Mỹ rất hay, cách của họ làm việc rất chu đáo, kỹ lưỡng, vừa có lý vừa có tình... (chủ thích của BBT: mục Thuế Vụ do cựu Thanh tra Sở Thuế IRS Đài Thi phụ trách)

NGÀY 15-11-2024

Audrina Phan Lang

“Bài ca vọng cổ” của Tiểu Tử thật xúc động. Mạch

chuyện sinh động đến nỗi cứ tưởng như mình đang có mặt ở đó, một đất nước Phi Châu cháy nắng, bụi bặm, như đang nhìn thấy hai người đang trò chuyện. Tôi thấm nhất là câu “...Trong vô số người Việt Nam lưu vong hôm nay, còn được bao nhiêu người khi nhìn trong gương vẫn nhận ra mình là người Việt Nam?”.

(Truyện ngắn “Bài ca vọng cổ” của Tiểu Tử đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/tap-ghi/bai-ca-vong-co.baotre>)

NGÀY 19-11-2024

Hải Vân

Hồi xưa tôi là độc giả đặt báo dài hạn tạp chí “Phổ Văn” và “Ca Dao”, tôi mềm lòng theo từng câu văn của nhà văn Châu Liêm, nay nhận ra chính ông là Tim Nguyễn trên báo Trẻ. Báo “Ca Dao” có 2 cây viết tôi rất yêu mến là Phan Vía Hè và T. Ván. Trẻ bây giờ hùng hậu quá (...) Chúc mừng quý anh chị và xin chúc báo Trẻ trường tồn... (chủ thích của BBT: tác giả Tim Nguyễn là nhà thơ Nguyễn Xuân Thiệp, hiện phụ trách nhiều mục trên báo Trẻ, trong đó có các mục thường xuyên là “Bên Tách Cà Phê”, “Tài Liệu Văn Học”, “Giới Thiệu Thơ”...).

Bạn đọc có thân nhân trong và ngoài nước Mỹ muốn nhận báo Trẻ FREE hàng tuần (bản PDF), đầy đủ bài vở. Xin email đến:

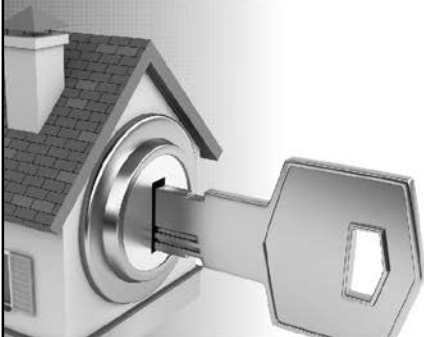
baotrehaingoi@gmail.com

(trừ những vùng bạn có thể lấy được báo in của Trẻ đang phát hành tại TX, FL, GA)

VĂN PHÒNG LUẬT &

CHICAGO TITLE

VĂN PHÒNG TITLE ĐẦU TIÊN DO LUẬT SƯ NGƯỜI VIỆT ĐẢM TRÁCH

- CHUYÊN VIẾT HỢP ĐỒNG
- CÓ THỂ THAM KHẢO TRỰC TIẾP VỚI LUẬT SƯ BẰNG TIẾNG VIỆT
- CHUYÊN COMMERCIAL LANDLORD-TENANT
- NHANH CHÓNG - THÀNH THẬT
- TẬN TÂM- UY TÍN - TIẾT KIỆM CHO KHÁCH HÀNG

LUẬT SƯ ANH THU
(ARTHURINE KAMPHAU)

- DI CHÚC
- THỪA KẾ
- BẤT ĐỘNG SẢN
- ĐẦU TƯ
- BUSINESS
- SANG NHƯỢNG

VĂN PHÒNG TẠI ARLINGTON

1140 E. PIONEER PKWY., #300
ARLINGTON, TX 76010
PHONE: 817-400-4033 | 623-341-8835 (CELL)
FAX: 817-394-0505

VĂN PHÒNG TẠI GARLAND

3202 N. SHILOH RD., #101
GARLAND, TX 75044
PHONE: 623-341-8835
FAX: 817-394-0505

LỜI GIỚI THIỆU: Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984 theo diện tị nạn, bà quyết định chọn con đường phục vụ đồng hương. Khởi đầu, bà là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Năm 1991, bà làm cho sở An Sinh Xã Hội đến 2020. Bà thường xuyên cộng tác với báo chí, các trang web, các đài phát thanh và truyền hình nhằm hướng dẫn đồng hương trong các luật lệ và các chương trình ASXH. Trẽ hân hạnh được sự cộng tác của bà, và độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện hoặc email nhờ bà Angie Hồ Quang giúp đỡ các vấn đề về An sinh Xã hội. Thư từ xin gửi về: Mục "An Sinh Xã Hội"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044 hoặc Email: bientap@trenews.net

Bảo phí và khoản khấu trừ của Medicare Phần A & B năm 2025

Medicare Premiums and deductibles 2025

MEDICARE PHẦN B BẢO PHÍ VÀ KHẤU TRỪ

Vào ngày 8 tháng 11 năm 2024, Trung tâm Dịch vụ Medicare & Medicaid (CMS) đã công bố bảo phí, khoản khấu trừ và số tiền đồng bảo hiểm năm 2025 cho các chương trình Medicare Phần A và Phần B, và số tiền điều chỉnh hàng tháng liên quan đến thu nhập của Medicare Phần D năm 2025.

Medicare Phần B bao trả cho các dịch vụ của bác sĩ, dịch vụ bệnh viện ngoại trú, một số dịch vụ y tế tại nhà, thiết bị y tế lâu bền và một số dịch vụ y tế và sức khỏe khác không được Medicare Phần A đài thọ.

Mỗi năm, mức bảo phí, khoản khấu trừ và đồng bảo hiểm của Medicare Phần B được xác định theo các quy định của Đạo luật An sinh Xã hội. Bảo phí hàng tháng

tiêu chuẩn cho những người ghi danh Medicare Phần B sẽ là \$185.00 cho năm 2025 (tăng \$10.30 từ \$174.70 vào năm 2024). Khoản khấu trừ hàng năm cho tất cả những người thụ hưởng Medicare Phần B sẽ là \$257 vào năm 2025 (tăng \$17 so với năm 2024 là \$240).

Việc tăng bảo phí và khấu trừ tiêu chuẩn Phần B năm 2025 chủ yếu là do thay đổi giá dự kiến và

tăng sử dụng giả định phù hợp với kinh nghiệm lịch sử.

Bắt đầu từ năm 2023, những cá nhân có bảo hiểm Medicare đầy đủ kết thúc 36 tháng sau khi ghép thận và không có một số loại bảo hiểm khác, có thể chọn tiếp tục bảo hiểm Phần B của thuốc ức chế miễn dịch bằng cách trả bảo phí. Đối với năm 2025, Bảo phí thuốc ức chế miễn dịch tiêu chuẩn là \$110.40.

Số tiền điều chỉnh hàng tháng liên quan đến thu nhập của Medicare Phần B

Kể từ năm 2007, Bảo phí hàng tháng Phần B của người thụ hưởng dựa trên thu nhập của họ. Số tiền điều chỉnh hàng tháng liên quan đến thu nhập này ảnh hưởng đến khoảng 8% số người có Medicare Phần B.

Tổng Bảo phí Phần B năm 2025 dành cho người thụ hưởng thu nhập cao:

Phần B Chỉ bảo hiểm thuốc ức chế miễn dịch			
Người thụ hưởng nộp tờ khai thuế cá nhân với tổng thu nhập đã điều chỉnh:	Người thụ hưởng nộp tờ khai thuế chung với tổng thu nhập đã điều chỉnh:	Số tiền điều chỉnh hàng tháng liên quan đến thu nhập	Tổng số tiền Bảo phí hàng tháng
Nhỏ hơn hoặc bằng \$106,000	Nhỏ hơn hoặc bằng \$212,000	\$0.00	\$110.40
Lớn hơn \$106,000 và nhỏ hơn hoặc bằng \$133,000	Lớn hơn \$212,000 và nhỏ hơn hoặc bằng \$266,000	\$73.60	\$184.00
Lớn hơn \$133,000 và nhỏ hơn hoặc bằng \$167,000	Lớn hơn \$266,000 và nhỏ hơn hoặc bằng \$334,000	\$184.10	\$294.50
Lớn hơn \$167,000 và nhỏ hơn hoặc bằng \$200,000	Lớn hơn \$334,000 và nhỏ hơn hoặc bằng \$400,000	\$294.50	\$404.90
Lớn hơn \$200,000 đô la và dưới \$500,000 đô la	Lớn hơn \$400,000 và dưới \$750,000	\$404.90	\$515.30
Lớn hơn hoặc bằng \$500,000	Lớn hơn hoặc bằng \$750,000	\$441.70	\$552.10

Bảo phí cho những người thụ hưởng thu nhập cao có bảo hiểm Phần B đầy đủ đã kết hôn và sống với vợ / chồng của họ bất cứ lúc nào trong năm chịu thuế, nhưng nộp tờ khai riêng, như sau

Bảo hiểm Phần B đầy đủ		
Người thụ hưởng đã kết hôn và sống với vợ / chồng của họ bất cứ lúc nào trong năm, nhưng nộp tờ khai thuế riêng biệt với vợ / chồng của họ với tổng thu nhập đã điều chỉnh đã sửa đổi:	Số tiền điều chỉnh hàng tháng liên quan đến thu nhập	Tổng số tiền Bảo phí hàng tháng
Nhỏ hơn hoặc bằng \$106,000	\$0.00	\$185.00
Lớn hơn \$106,000 và dưới \$394,000	\$406.90	\$591.90
Lớn hơn hoặc bằng \$394,000	\$443.90	\$628.90

Bảo phí cho người thụ hưởng thu nhập cao chỉ có bảo hiểm Phần B đã kết hôn và sống với vợ / chồng của họ bất cứ lúc nào trong năm chịu thuế, nhưng nộp tờ khai riêng, như sau:

Phần B Chỉ bảo hiểm thuốc ức chế miễn dịch		
Người thụ hưởng đã kết hôn và sống với vợ / chồng của họ bất cứ lúc nào trong năm, nhưng nộp tờ khai thuế riêng biệt với vợ / chồng của họ với tổng thu nhập đã điều chỉnh đã sửa đổi:	Số tiền điều chỉnh hàng tháng liên quan đến thu nhập	Tổng số tiền Bảo phí hàng tháng
Nhỏ hơn hoặc bằng \$106,000	\$0.00	\$110.40
Lớn hơn \$106,000 và dưới \$394,000	\$404.90	\$515.30
Lớn hơn hoặc bằng \$394,000	\$441.70	\$552.10

MEDICARE PHẦN A BẢO PHÍ VÀ KHẤU TRỪ

■ Medicare Phần A bao gồm các bệnh viện nội trú, cơ sở điều dưỡng dài hạn, nhà tế bần, phục hồi chức năng nội trú và một số dịch vụ chăm sóc sức khỏe tại nhà.

Khoảng 99% người thụ hưởng Medicare không trả Bảo phí Phần A vì họ có ít nhất 40 tín chỉ ASXH được Medicare đài thọ, theo quyết định

của Cơ quan An sinh Xã hội.

Khoản khấu trừ của bệnh viện nội trú Medicare Phần A mà người thụ hưởng phải trả nếu nhập viện sẽ là \$1,676 vào năm 2025 (tăng \$44 từ \$1,632 vào năm 2024). Khoản khấu trừ của bệnh viện nội trú Phần A bao gồm phần chi phí của người thụ hưởng

trong 60 ngày đầu tiên được chăm sóc tại bệnh viện được Medicare đài thọ trong thời gian điều trị. Vào năm 2025, người thụ hưởng phải trả số tiền đồng bảo hiểm là \$419 mỗi ngày cho ngày thứ 61 đến ngày thứ 90 của lần nằm viện (\$408 vào năm 2024) trong thời gian trợ cấp và \$838 mỗi ngày cho những ngày dự

trữ trọn đời (\$816 vào năm 2024).

Đối với những người thụ hưởng trong các cơ sở điều dưỡng lành nghề, đồng bảo hiểm hàng ngày cho các ngày từ 21 đến 100 dịch vụ chăm sóc mở rộng trong thời gian quyền lợi sẽ là \$209.50 vào năm 2025 (\$204.00 vào năm 2024).

Phần A: Số tiền được khấu trừ và đồng bảo hiểm cho các năm dương lịch 2024 và 2025 theo loại chia sẻ chi phí		
	2024	2025
Khấu trừ viện phí nội trú	\$1,632	\$1,676
Đồng bảo hiểm bệnh viện hàng ngày cho ngày thứ 61-90	\$408	\$419
Đồng bảo hiểm bệnh viện hàng ngày cho những ngày dự trữ trọn đời	\$816	\$838
Đồng bảo hiểm hàng ngày của cơ sở điều dưỡng lành nghề (ngày 21-100)	\$204.00	\$209.50

■ Những người ghi danh từ 65 tuổi trở lên có ít hơn 40 tín chỉ ASXH và một số người khuyết tật, trả bảo phí hàng tháng để tự nguyện ghi danh vào Medicare Phần A.

Các cá nhân đã có ít nhất 30 tín chỉ ASXH, hoặc đã kết hôn với người có ít nhất 30 tín chỉ ASXH, có thể mua Phần A với mức Bảo phí hàng tháng được giảm, sẽ là \$285 vào năm 2025, tăng \$7 so với năm 2024.

Một số cá nhân trong độ tuổi không có bảo hiểm có ít hơn 30 tín chỉ ASXH và một số cá nhân khuyết tật đã sử dụng hết các quyền lợi khác, sẽ trả toàn bộ bảo phí, là \$518 một tháng vào năm 2025, (tăng \$13 từ năm 2024).

Để biết thêm thông tin về Bảo phí và khoản khấu trừ Medicare Phần A và B năm 2025 (CMS-8086-N, CMS-8087-N, CMS-8088-N), vui lòng truy cập <https://www.federalregister.gov/public-inspection>

AHQ

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ
28-11-2024 -04-12-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.249
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.265
AMERICAN AIRLINES	2	LAX, HND	\$1.469
EVA/CHINA	2	LAX, TPE	\$1.492
JAPAN/CHINA	2	LAX, HND	\$1.505
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$1.577
AMERICAN/CHINA	2	LAX, HND	\$1.578
UNITED/ANA	2	ORD, NRT	\$1.602
JAPAN AIRLINES	2	LAX, HND	\$1,712

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,160 VN ĐỒNG
EURO	\$26,070 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,607 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,965 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$156.74 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ

1 USD

154,709 YEN NHẬT
0.94815 EURO
0.79126 BẢNG ANH
1.40710 CANADA
0.88796 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

28/11/1470

Ngày 28 tháng 11 năm 1470, vua Lê Thánh Tông hạ chiếu lệnh xuất quân đánh Chiêm Thành. Vua Lê Thánh Tông có tên húy là Lê Tư Thành, là con trai út của vua Lê Thái Tông. Cuộc tấn chiến thành công, miền bắc của Chiêm Thành (từ đèo Hải Vân - Đà Nẵng đến đèo Cù Mông - Phú Yên) được sáp nhập vào lãnh thổ Đại Việt.

28/11/1995

Ngày 28 tháng 11 năm 1995, Tổng thống Bill Clinton giao quyền kiểm soát giới hạn tốc độ cho các tiểu bang tự quyết định. Điều này cho phép các tiểu bang tăng tốc độ mà trước đó Liên bang quy định là 55 dặm/giờ. Tốc độ cao nhất cho phép tại Mỹ hiện nay là 85 mph (137 km/h) trên một đoạn đường tollway 130 bên ngoài Austin, tiểu bang Texas.

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Khi người nói không biết ngại thì người ngại sẽ là những người nghe...

Nguyễn Mạnh Hùng
Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông CSVN

"NGƯỜI NGHÈO SẼ ĐƯỢC HỖ TRỢ ĐIỆN THOẠI THÔNG MINH MIỄN PHÍ, VIỆT NAM THỪA TIỀN ĐỂ CÓ THỂ PHỦ SÓNG ĐẾN TOÀN DÂN."

Khi bị chất vấn về việc Ngân hàng Nhà nước CSVN chỉ bán vàng cho người dân nhưng mà không thu-mua lại để dân phải bán lại ở chợ đen và bị lỗ, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam Nguyễn Thị Hồng vừa giải thích vừa hăm dọa:

"NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC CHỦ YẾU THỰC HIỆN BIỆN PHÁP TĂNG NGUỒN CUNG THÔNG QUA VIỆC BÁN VÀNG, CHỨ KHÔNG MUA LẠI. NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC LUÔN KHUYẾN CÁO ĐÂY LÀ MẶT HÀNG BIẾN ĐỘNG RẤT KHÓ LƯỜNG, PHỨC TẠP, VIỆC ĐẦU TƯ MẶT HÀNG NÀY SẼ CÓ RỦI RO NHẤT ĐỊNH."

"VÀNG TRONG DÂN LÀ VÀNG CHẾT, KHÔNG KHUYẾN KHÍCH NGƯỜI DÂN GIỮ VÀNG."

Cận vệ của chủ tịch quốc gia CSVN ra tòa và bị trục xuất khỏi Chile vì lạm dụng tình dục nhân viên khách sạn. Có lẽ ông quen thói như ở Việt Nam, ông Nguyễn Văn Hổ (Chủ tịch thị xã Hồng Lĩnh - Hà Tĩnh) từng khẳng định:

"VIỆC TUYỂN CÁC CÔ GIÁO CÓ NGOẠI HÌNH ĐẸP CÙNG VỚI NGHIỆP VỤ SU PHẠM SẼ KHIẾN VIỆC TIẾP KHÁCH HIỆU QUẢ HƠN. NẾU NÓI HUY ĐỘNG GIÁO VIÊN ĐI TIẾP KHÁCH LÀ XÚC PHẠM THÌ KHÔNG ĐÚNG, VÌ ĐÂY LÀ NHIỆM VỤ CHÍNH TRỊ."

"MỘT NHÀ GIÁO Ở TRONG TRƯỜNG CHỈ TIẾP XÚC VỚI HIỆU TRƯỞNG, ĐI RA ĐÂY ĐƯỢC TIẾP KHÁCH TRUNG ƯƠNG, KHÁCH Ở HỒ CHÍ MINH, KHÁCH Ở ĐÀU ĐÓ, NHƯ THẾ MÌNH SẼ HỌC ĐƯỢC THÊM, VINH DỰ HƠN CHỨ CÓ GÌ ĐÀU. NẾU LÀ CÁN BỘ ĐƯỢC ĐIỀU ĐỘNG THÌ TỰ HÀO QUÁ..."

"ĐI TIẾP KHÁCH VỀ BỊ CHỒNG ĐÁNH ĐẬP TÔI CŨNG KHÔNG THỂ CAN THIỆP ĐƯỢC VÌ ĐÓ LÀ TÌNH CẢM VỢ CHỒNG, ỨNG XỬ NHƯ THẾ NÀO ĐÓ CÒN ỦY BAN KHÔNG CÓ TRÁCH NHIỆM."

Thế giới đó đây...

Laszlo Hanyecz và hai cái bánh pizza trị giá 10,000 Bitcoin - NGUỒN: FACEBOOK

Sau đây là vài sự thật thú vị, hoặc không....

DU UYÊN
SAIGON, VN

1. Que Sera Sera - Điều gì đến sẽ đến

Bò Kobe, trứng cá tầm hay nấm truffle, những món ăn đắt vàng... thường được biết đến như những món ăn xa xỉ cho người giàu bởi độ hiếm và giá cả đắt đỏ của chúng. Nhưng, ngày 22-5 mỗi năm lại có hàng triệu người trên thế giới cho rằng từng có 2 cái pizza mắc tiền nhất thế giới, 2 cái pizza này không có bò Kobe, trứng cá tầm hay nấm truffle, cũng không được dát vàng... Hai bánh pizza này của lập trình viên

Laszlo Hanyecz sống tại Florida, Mỹ.

Laszlo Hanyecz sở hữu 2 cái bánh pizza đó bằng cách viết trên diễn đàn Bitcoin Talk (bitcointalk.org): “Tôi sẽ trả 10,000 bitcoin cho một vài chiếc pizza... có lẽ 2 chiếc pizza lớn để tôi còn ăn ngày hôm sau. Tôi thích có pizza để dành nhâm nhi. Bạn có thể tự làm pizza và mang đến nhà tôi hoặc đặt hàng từ một nơi giao hàng, nhưng mục đích của tôi là nhận được thức ăn được giao đến tận nơi đổi lại bằng bitcoin mà không phải tự đặt hàng hay chuẩn bị.”

“Tôi thích những thứ như hành tây, ớt chuông, xúc xích, nấm, cà chua, xúc xích pepperoni v.v chỉ là những thứ bình thường, không có nhân lạ hay thứ gì đặc biệt. Tôi cũng thích pizza phô mai thông thường vì có thể rẻ hơn, dễ chuẩn bị hoặc mua.”

Nếu là 2024, có lẽ chỉ 1 giây sau, cổng nhà Laszlo Hanyecz đã có 2,000 cái pizza. Nhưng lúc anh ta ghi những yêu cầu trên là 22-5-2010, khi Bitcoin chưa thật sự có giá trị. Bởi vậy, 4 ngày sau, mới có một anh chàng người Anh – cũng là một tín

đồ Bitcoin khi đó – đem 2 cái pizza mua từ cửa hàng Papa Johns đến cho Hanyecz để đổi lấy 10,000 Bitcoin. Và đây là cột mốc quan trọng cho đồng tiền ảo này lên hương vì đây là giao dịch công khai đầu tiên của đồng tiền mã hóa này. Ngày 22-5 mỗi năm cũng được cộng đồng chơi tiền ảo và những doanh nghiệp bán pizza ghi nhớ, đặt là ngày “Bitcoin Pizza Day”. Sau đó...

28-11-2012, Bitcoin trải qua lần “halving Bitcoin” đầu tiên, khi đó phần thưởng dành cho việc khai thác Bitcoin giảm từ 50 Bitcoin xuống còn 25, giá của một Bitcoin là 12 USD.

9-7-2016, Bitcoin trải qua lần “halving Bitcoin” thứ 2. Lúc này giá của một Bitcoin đã tăng lên 658 USD.

11-5-2020, Bitcoin trải qua lần “halving Bitcoin” thứ 3. Mỗi Bitcoin đạt 8,601 USD.

Lần “halving Bitcoin” xảy ra gần nhất vào ngày 19-4-2024, một Bitcoin lúc đó có giá khoảng 70,000 USD, khiến 10,000 Bitcoin mua 2 cái pizza xưa kia đã có giá trị khoảng 700 triệu USD.

Sau bầu cử tổng thống ở Hoa Kỳ, giá Bitcoin cũng trở lại sục sôi liên tục, có khi tưởng chạm ngưỡng 100,000 USD, có khi lại thôi. Điều này làm cho nhiều người - không có đồng Bitcoin nào -

cảm thấy tiếc cho Laszlo Hanyecz vì ông đã mua 2 cái bánh pizza mắc mỏ. Tuy nhiên, người trong cuộc mới hiểu người trong kẹt. “*Có bao giờ anh thức giữa đêm, và nghĩ rằng mình đã có thể sở hữu 800 triệu USD nếu không mua những chiếc pizza*”, người dẫn chương trình Anderson Cooper của 60 Minutes hỏi Hanyecz hồi 2021.

Hanyecz đáp lại rằng anh không hối tiếc về quyết định của mình. Laszlo Hanyecz nói thêm, bánh pizza không phải là thứ duy nhất Hanyecz sử dụng Bitcoin để mua vào thời điểm đó. Khi ấy, anh đã tiêu tổng cộng khoảng 40,000 đồng Bitcoin để mua vài thứ...

Thì cũng có rất, rất nhiều người tò mò mua Bitcoin rồi không tin vào giá trị

của nó nên... quên, tới khi nghe tin đồng tiền này lên giá quá chừng thì lật đật tìm lại tài khoản Binance (sàn giao dịch tiền điện tử toàn cầu), đánh thức kho báu ngủ quên của mình. Bỗng một đêm thành tỷ phú nhờ đồng tiền ảo này là có thật, ở Việt Nam đã có vài người. Nhưng, đổ nợ vì đồng tiền ảo này thì vô số kể, ở Việt Nam chắc cũng có ngàn người. Đòi người ai có 14 năm để chờ ngày Bitcoin lên giá (hoặc không)? Thay vì ngồi tiếc giùm Laszlo Hanyecz, thôi thì chúng ta đi ngủ, ít nhất ngày mai không thiếu ngủ.

2. Giá được...

Con người luôn muốn sống một cuộc đời thật đơn giản, thế nhưng họ luôn chọn theo đuổi những thứ quá phức tạp. Vì vậy, họ phải nhớ hàng chục thậm chí hàng trăm mật khẩu trong đầu trong thời đại thông tin hiện nay. Tôi tin đa số nhân loại (cũng như tôi) sẽ không thể nhớ hết mọi mật khẩu của các tài khoản, khóa bảo mật của mình, vì vậy...

Từ 2018, NordPass đã kết hợp cùng NordStella (cả hai đơn vị đều thuộc công ty bảo mật nổi tiếng Nord Security) nghiên cứu thói quen đặt mật khẩu của người dùng, doanh nghiệp trên thế giới và hiện tại là năm thứ 6 họ làm điều này.

SplashData's worst, most insecure passwords of 2019 and 2018		
	2019	2018
1	123456	123456
2	123456789	password
3	qwerty	123456789
4	password	12345678
5	1234567	12345
6	12345678	111111
7	12345	1234567
8	iloveyou	sunshine
9	111111	qwerty
10	123123	iloveyou
11	abc123	princess
12	qwerty123	admin
13	1q2w3e4r	welcome
14	admin	666666
15	qwertyuiop	abc123
16	654321	football
17	555555	123123
18	lovely	monkey
19	777777	654321
20	welcome	!@#%&^*
21	888888	charlie
22	princess	aa123456
23	dragon	donald
24	password1	password1
25	123qwe	qwerty123

SPLASHDATA / CSO

Mật khẩu phổ biến hồi 2018, 2019... y như 2024 - NGUỒN: SPLASHDATA

NordPass lẫn NordStella đã tìm kiếm dữ liệu từ nhiều nguồn (ước tính dung lượng ~2,5 TB) và sắp xếp các thông tin theo 44 quốc gia (trong đó có cả Việt Nam). Và mật khẩu đứng đầu trong 10 mật khẩu phổ biến mà các cá nhân lẫn doanh nghiệp của 44 quốc gia trên thế giới dùng từ 2018 tới 2024 là “123456”. Dầu mỗi ngày có hàng triệu bài viết nhắc bá tánh hãy đặt mật khẩu phức tạp để bảo vệ tài khoản của mình. Những mật khẩu đơn giản này như một loại “giả dược”, khiến chúng ta yên tâm vì mình đã đặt mật khẩu.

Trong y học, khi các bệnh nhân mắc phải căn bệnh nan y hoặc không có loại thuốc nào có thể cứu chữa được thì các bác sĩ sẽ thường kê cho họ một loại thuốc đặc biệt gọi là giả dược, bên trong các giả dược này chỉ là đường hoặc bột mì. Sau đó họ nói với bệnh nhân đây là thuốc chữa bệnh để bệnh nhân không phải lo lắng và vui vẻ sống những ngày cuối đời.

Rất nhiều nghiên cứu cho thấy nếu người dùng có đủ niềm tin vào khả năng của giả dược thì hiệu ứng giả dược - placebo effect (Hiệu ứng placebo là tiếng Latin có nghĩa là “Tôi sẽ làm hài lòng” và ám chỉ một phương pháp điều trị có vẻ như thật, nhưng được thiết kế để không có lợi ích điều trị) có khả năng tạo nên một

Cô hoa hậu tuyên bố “Đến tận bây giờ tôi chưa đọc hết một cuốn sách nào. Bởi vì tôi là một người thực tế”. Và sách tự truyện của cô... - NGUỒN: FACEBOOK

mối liên kết đủ mạnh giữa bộ não và cơ thể của bệnh nhân, giúp họ đạt được những kết quả tốt hơn trong điều trị, có trường hợp còn khỏi được cả bệnh mà trước đó các y bác sĩ đã từng bó tay.

Ví dụ, từng có thử nghiệm: 2 người cùng bị đau đầu và được phát cho 2 viên thuốc, bác sĩ nói rằng đó là thuốc giảm đau. 2 người cùng uống và cùng hết đau đầu thật, mặc dù chỉ có 1 viên thuốc là thuốc thật, còn viên còn lại chỉ có bột mì và đường mà không có thuốc. Chính vì vậy các bác sĩ luôn khuyên người bệnh giữ tinh thần thật tích cực trong điều trị bệnh sẽ đạt kết quả rất tốt.

Ước gì có giả dược trị... nghèo!

3. “Trí thức là cục phân”

Ở Việt Nam, có một cô thi hoa hậu 2 lần, mỗi lần cách nhau 10 năm và đều đạt vương miện hoa hậu. Hiện cô gái này đang đại diện cho trí tuệ và nhan sắc phụ nữ Việt Nam đi thi một cuộc thi hoa hậu quốc tế. Trong phần thi ứng xử ở cuộc thi hoa hậu thứ 2, cô gái này tuyên bố “Đến tận bây giờ tôi chưa đọc hết một cuốn sách nào. Bởi vì tôi là một người thực tế...” Nhưng sau đó, cô này lại in sách tự truyện. Rất nhiều người mỉa mai cô

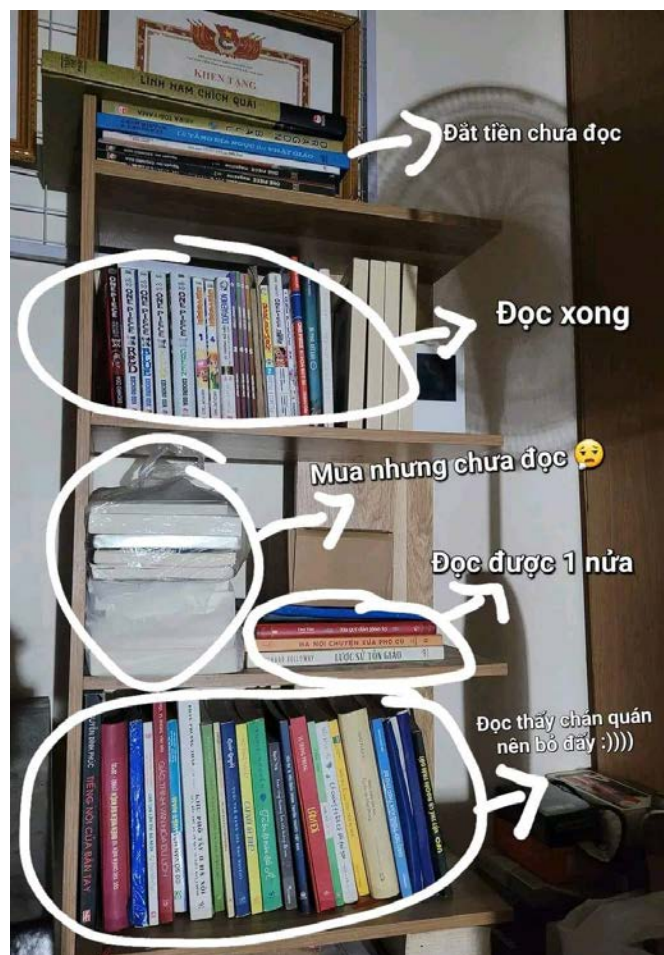
ta vì chuyện này và đặt câu hỏi: Liệu người hâm mộ của cô ấy có mua sách của cô? Mua rồi thì có đọc hay chẳng? Hoặc họ sẽ bắt chước cô hoa hậu kia cắt xó cuốn sách? Cái đó thì tôi không trả lời được vì bản thân tôi không mua cuốn sách kia.

Một câu rất hay: “*Lịch sử phát triển tư tưởng của một người chính là lịch sử đọc sách của người đó. Một xã hội sẽ phát triển hay tụt hậu, là dựa vào quốc gia có ai đang đọc sách, đọc những sách gì. Sách không chỉ ảnh hưởng đến một cá nhân, nó còn ảnh hưởng đến toàn xã hội. Một dân tộc không đọc sách là một dân tộc không có hy vọng. Và một đứa trẻ, một người trẻ cũng vậy*”. Nghe có vẻ nghiêm trọng nhưng đó là sự thật. Thời chưa có internet, tôi đã đọc ngẫu nhiên rất nhiều cuốn sách và... giờ đã quên nội dung chúng hết trơn, nhưng rất nhiều thứ đọng lại để nuôi dưỡng tâm hồn đứa trẻ đó lớn như bây giờ. Tôi không chắc mình tốt bụng, thông minh, biết đối nhân xử thế nhờ sách vở, nhưng nhờ sách vở tôi đã đỡ xấu xa hơn rất nhiều... Ngoài nước mưa và phân chim, kiến thức trong sách cũng là một tài sản quý giá mà chúng ta có thể thu thập và chọn lọc miễn phí.

Tuy nhiên, không phải loại phân nào cũng miễn phí. Hiện có một cục

Hoá thạch phân người lớn nhất từng được khai quật, được định giá tới 39,000 USD - NGUỒN: TINHTE.VN

Câu hỏi khó trả lời nhất: Tại sao đa số sách trên giá sách đều không được người mua... đọc - NGUỒN: FACEBOOK

phân được định giá hơn 39,000 USD.

Vào năm 1972, một nhóm công nhân đã vô tình tìm ra một mảnh hoá thạch không thể xác định khi đang làm móng cho nhà băng Lloyds ở Yorkshire, nước Anh. Qua phân tích, các nhà khảo cổ đã xác định đây là Coprolite (nghĩa là hoá thạch phân người), cụ thể hơn là sản phẩm thải ra của người Viking sống khoảng 1,300 năm trước 1972. Khu vực được tìm thấy từng là nơi sinh sống của nhóm người Viking đến từ Đan Mạch. Cục phân sau đó được đặt theo tên của ngân hàng Lloyds nơi nó được tìm thấy.

Ai đó đã nói “*Trí thức là cục phân*”, vậy còn tùy “trí thức” đó là phân chim hay phân người hóa thạch nữa...

DU

Suy Đi Ngẫm Lại

Bạn chỉ sống một lần, nhưng nếu bạn biết cách sống, một lần là đủ.

MAE WEST

Người hạnh phúc là người lắng nghe; kẻ bất hạnh là kẻ thổ lộ.

RALPH WALDO EMERSON

Người khiêm tốn không chỉ là người thờ ơ với tiếng khen, mà là người chăm chú nghe lời chỉ trích.

JEAN-PAUL SARTRE

MINH HẢI

Họp mặt gia đình

Những gia đình lớn (đại gia đình) thường có những cuộc họp mặt vào dịp lễ lớn như lễ Tết, Giáng Sinh, Thanksgiving hay kỷ giỗ, sinh nhật. Nếu cùng sống trong một vùng thì việc họp mặt ăn uống có thể dễ dàng và có thể luân phiên tổ chức. Dẫu vậy cũng có vài nguyên tắc cần lưu ý để cuộc họp mặt có không khí thân ái vui vẻ, đồng thời tránh được những va chạm đáng tiếc.

■ **Nếu có thể được nên cùng nhau phân chia trách nhiệm** để cuộc họp mặt đạt được thành công mong muốn. Vậy nên khi một gia đình nào đó tổ chức cuộc họp mặt, thì bạn nên tự nguyện đóng góp phần mình. Trường hợp những gia đình ở gần nhau thì có thể luân phiên đứng ra tổ chức. Đừng quên việc cử người đứng ra chăm sóc trẻ.

■ **Nên tuân thủ sự sắp xếp của vị chủ xị.** Có thể bà chị của bạn tự nguyện bao hết trong khi ông anh họ lại muốn mỗi nhà mang tới một món (tiệc potluck?), một ông anh khác lại đề nghị tất cả kéo nhau tới một nhà hàng sang trọng trong vùng. Cái nào cũng tốt hết và bạn nên hân thưởng.

■ **Xin đừng đem những chuyện khó khăn của gia đình** mình ra kể lể làm phiền người khác. Cũng đừng nên đem chuyện người vắng mặt ra làm quà cho cả họ mua vui, biết đâu chuyện sẽ đến tai đương sự gây tổn thương không nên có.

■ **Có thể kể những chuyện về truyền thống gia đình,** điều này sẽ giúp cho thế hệ sau thêm hiểu biết và quý trọng gia tộc mình.

MH- THEO ETIQUETTE

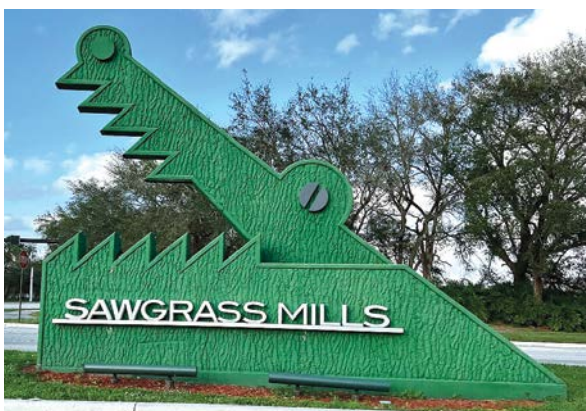
BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Ở Hoa Kỳ cũng như nhiều nước trên thế giới, mall là những trung tâm mua sắm rất tiện lợi cho người tiêu dùng. Nay thì tình thế đã đổi khác: nhiều mall đã phải đóng cửa vì không có nhiều khách hàng lui tới. Những chi tiết sau đây giúp bạn nhớ lại thời kỳ huy hoàng của các trung tâm mua sắm đó.

- Một số mall phản ánh môi trường chung quanh một cách sáng tạo. Sawgrass Mills ở Sunrise, Florida, có hình dáng như một con cá sấu. Power Plant ở Baltimore đã làm sống lại một nhà máy điện cũ bằng gạch gắn bên cạnh kỹ nghệ của thành phố. Còn Flatiron Crossing ở Broomfield, Colorado, nổi bật với kiến trúc gỗ ghê, lờm chờm đá và được bao quanh bằng các đường mòn đi bộ.

NGUỒN: WIKIPEDIA

- Một dấu hiệu cho thấy mall thành công là “cheese cake factor - yếu tố bánh phô-mai” - nghĩa là sự hiện diện của một cửa hàng Cheesecake Factory. Nhà hàng nổi tiếng này với thực đơn nhiều món, bao gồm hơn 30 hương vị bánh phô-mai, là một điểm lớn thu hút khách, đưa nhiều người đến trung tâm mua sắm. Một yếu tố thu hút khác là cửa hàng Apple. Như Moody’s Analytics giải thích: “Người ta đến mall để vào Apple. Họ không đến mall rồi mới ghé vào Apple.”

- Một bộ phim tài liệu năm 2002, ‘Married at the Mall’, ghi lại câu chuyện của hơn 9,000 cặp tình nhân đã kết hôn tại Mall of America. Rất nhiều bộ phim diễn ra trong và chung quanh các trung tâm thương mại, đặc biệt là vào thời kỳ hoàng kim của chúng từ thập niên 1980 đến 1990. Để tham dự một buổi chiếu phim đậm chất hoài cổ, hãy chọn xem ‘Valley Girl’, ‘Back to the Future’, ‘Fast Times at Ridgemont High’, ‘Clueless’ và ‘Mallrats’.

Mall

HAI KỲ - KỲ 2

- Ông già Noel tại mall kiếm trung bình 23 đô la một giờ. Đôi khi công việc tốt nhất này không đòi hỏi phải có râu thật, tuy 92% người tham gia khảo sát Red Suit Survey năm ngoái về các ông già Noel tại mall cho biết họ có bộ râu thật. Khả năng “duy trì tâm trạng vui tươi” là một yêu cầu tiêu chuẩn, và phải qua kiểm tra lý lịch.

- Ăn uống tại mall trước đây từng có không khí sang trọng với khăn trải bàn trắng, với “những quý cô đi ăn trưa” tụ họp tại các quán cà phê thanh lịch của department store. Các món nổi tiếng như bánh kem dừa của Bullock’s, bánh gà nướng của Marshall Field’s và bánh quy sô-cô-la của Neiman Marcus. Với sự xuất hiện của food court (khu ẩm thực), việc ăn uống trở nên thoải mái hơn rất nhiều. Khu ẩm thực đầu tiên ra đời tại mall Paramus Park ở New Jersey vào năm 1974. Ngày nay, các khu ẩm thực thời thượng mang đến các lựa chọn cao cấp hơn so với những món pretzels và pizza thông thường. Mall mới lộng lẫy American Dream ở East Rutherford, New Jersey, lại còn có một quầy bar high tech tự phục vụ rượu vang.

NGUỒN: NY.EATER.COM

- Một số nhà bán lẻ ban đầu chỉ mở cửa trực tuyến đã nhận ra rằng việc có mặt tại các cửa hàng “thật” có lợi khi khách hàng có thể chạm vào và thử sản phẩm của họ. Các ví dụ bao gồm Casper (nệm), Untuckit (áo sơ mi nam) và Warby Parker (kiếng mắt), với đồng sáng lập và CEO Dave Gilboa cho biết họ có kế hoạch mở thêm nhiều cửa hàng nữa.

Phòng triển lãm mùa Thu

Bích chương cuộc triển
lãm đặt trước viện bảo tàng
Cernuschi

CỔ NGỰ
THIAIS, PHÁP

Người ơi,
Còn nhớ mãi trưa nào thời
nào vàng bướm bên ao...

(Hương xưa - Cung Tiến)

Cuối tháng Mười, rồi những lối đi quanh co đang phủ ngập xác lá của vườn Monceau, khách nhàn du đặt chân vào con đường ngắn cây cao bóng cả chỉ dành cho người đi bộ, mang tên nhà danh họa Tây Ban Nha Velázquez. Bước vài bước, rẽ phải, đã đứng ngay trước cổng viện bảo tàng Cernuschi (*). Người đến viện bảo tàng có thể vào xem miễn phí bộ sưu tập thường trực các cổ vật Á châu, với điểm nhấn là pho tượng Phật A-di-đà khổng lồ bằng đồng đen của Nhật Bản, hoặc mua vé để thưởng thức các cuộc triển lãm ngắn hạn được tổ chức định kỳ tại đây.

Cuộc triển lãm tranh-tượng của 3 họa sĩ-

điều khắc gia Lê Phổ, Mai Trung Thứ, Vũ Cao Đàm sẽ kéo dài 5 tháng, từ 11.10.2024 đến 09.03.2025. Tiểu sử và một đoạn phim tài liệu ngắn ở ngay lối vào phòng triển lãm giới thiệu sơ qua đến người xem thân thế của 3 ông (**). Xuất thân từ cùng một trường, trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương, học cùng một thầy, giáo sư Victor Tardieu (***), 3 họa sĩ Phổ-Thứ-Đàm có nhiều điểm chung trong đời tư cũng như trong sự nghiệp nghệ thuật. 3 ông đều thuộc gia đình thế tộc, danh giá, sinh tại miền Bắc Việt Nam, gần như cùng tuổi, học cùng khoá, cùng tổ chức triển lãm tranh khi mới ngoài hai mươi, sang Âu châu trong thập niên 30 của thế kỷ trước, lấy vợ đầm, sống và sáng tác

Ảnh chụp chung của 3 họa sĩ

tại Pháp cho đến khi qua đời, lúc tuổi đã khá thọ. Ngoài tranh lụa và tranh sơn dầu, Lê Phổ có các tác phẩm sơn mài, Vũ Cao Đàm với nhiều tượng,

phù điêu và Mai-Thứ để lại những bức phác thảo bằng than chì vô cùng sống động.

Trong phòng triển lãm, người thưởng ngoạn có

thể nhận ra được những nét chung-riêng của 3 người nghệ sĩ tài hoa. Ở khu vực «Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương», bức tranh sơn dầu «Quê nhà

Bức tranh “Quê nhà” của Lê Phổ treo tại Đại học xá Paris từ gần trăm năm nay

“Thiếu phụ hút thuốc”, tranh sơn dầu Mai-Thứ

Thiếu phụ khoả thân“, tượng Vũ Cao Đàm

ở Bắc phần» (5m x 2.5m) của họa sĩ Lê Phổ vẽ năm 1929 chiếm gần hết chiều dài và chiều cao của bức tường, nằm đối diện với hai bức tranh nổi tiếng của họa sĩ Mai-Thứ vẽ tại Huế «Thiếu nữ chơi đàn tỳ bà» (khoảng 1936) và «Thiếu phụ hút thuốc (****)» (1932). Ở giữa khu vực này, có đặt bức tượng «Thiếu phụ khoả thân» (1930) to bằng người thật và một số chân dung bằng đá hoặc đồng của điêu khắc gia Vũ Cao Đàm thực hiện trong thập niên 30 của thế kỷ trước, trong đó có chân dung của cựu hoàng Bảo Đại. Tại các hành lang tiếp theo, tranh của 3 ông được xếp đặt riêng rẽ, và chia làm hai thời kỳ, trước và trong khi sống trên đất Pháp. Ở hành lang cuối cùng, 3 ông lại hội ngộ

trong mảng tranh tĩnh vật, chiếm trọn cả bức tường.

Dưới cái nhìn chung của nền hội họa Đông Dương thời kỳ đầu, mỗi họa sĩ để lại một nét phác riêng trong lòng người đến xem triển lãm.

Được thầy dạy, giáo sư Victor Tardieu đánh giá là 1 trong 10 người của nhóm «tinh hoa», trong suốt sự nghiệp của mình, họa sĩ Lê Phổ trung thành với hai chủ đề chính: thiếu nữ và hoa. Thiếu nữ trong tranh Lê Phổ thường có khuôn mặt thuôn dài, thanh thoát, thoáng nét u buồn. Hoa không vì thế mà tươi thắm hơn. Ông kết hợp sơn dầu trên lụa trong tranh của mình. Bức «Uyên ương hí liên» của ông trưng bày trong phòng triển lãm đã được

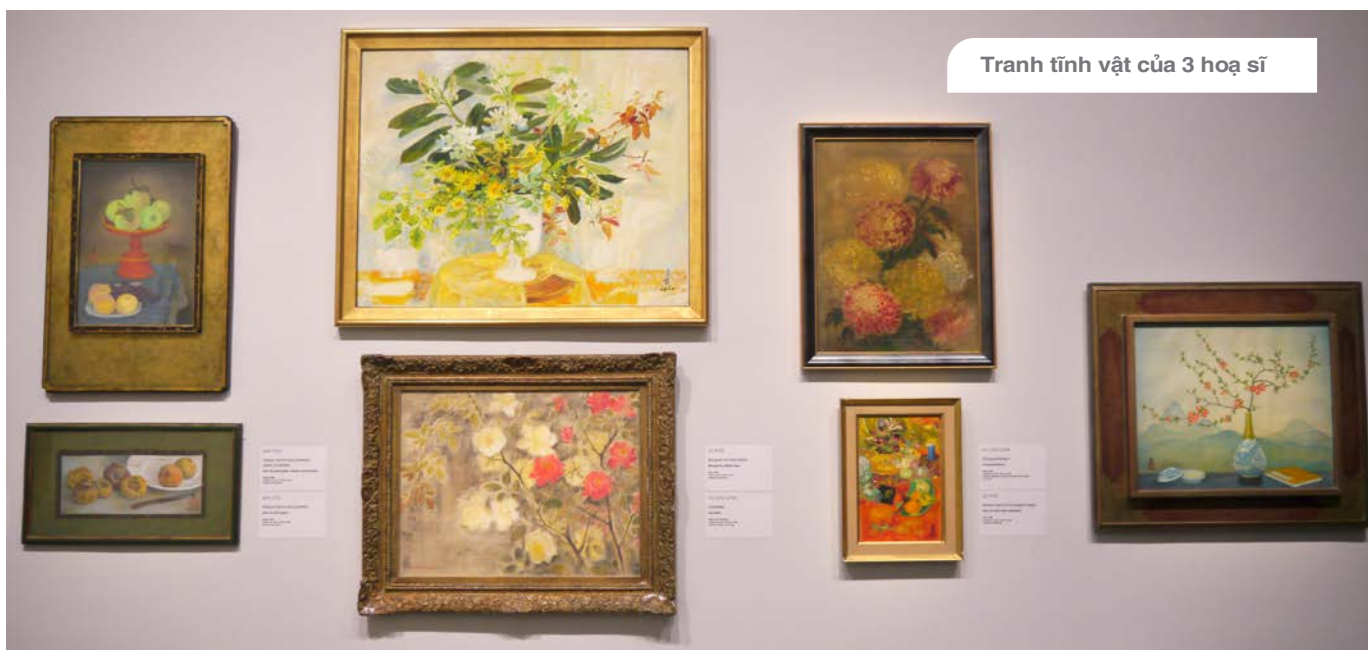

Chân dung cựu hoàng Bảo Đại, tượng Vũ Cao Đàm

bán trong cuộc đấu giá của Sotheby's Paris vào đầu tháng 11.2023 với giá 1.2 triệu euro. Vài bức tranh khác của ông cũng vượt ngưỡng 1 triệu đô la để đạt mức gần 2.3 triệu USD.

Ở khu vực tranh Mai-

Thứ, không khí tĩnh lặng của phòng triển lãm bị khuấy động với hai đoạn phim tài liệu đặt ở hai hành lang nối tiếp nhau. Đoạn phim tài liệu thứ nhất do chính hãng phim Tân Việt của ông sản xuất, quay lại chuyến công du của ông Hồ Chí Minh tại Pháp năm 1946. Người xem còn được nghe lời hát nguyên bản lồng trong phim của các bài «Tiến quân ca» (Văn Cao), «Tiếng gọi thanh niên» (Lưu Hữu Phước), «Con thuyền xa bến» (Lưu Bách Thụ). Đoạn phim thứ nhì giới thiệu cuộc phỏng vấn họa sĩ Mai-Thứ của đài truyền hình Pháp. Tác phẩm của ông có lẽ chiếm hơn một nửa trong số 150 hiện vật của 3 họa sĩ được trưng bày lần này. Năm 2021, tại thành phố Mâcon (vùng Bourgogne, Pháp), nơi ông từng sống và chuyển hẳn sang về trên lụa, đã có một cuộc triển lãm dành riêng cho ông, mang tên «Âm vọng của một Việt Nam mơ màng». Trong phòng triển lãm, ngoài những bức sơn dầu hiếm hoi của thời kỳ đầu, người xem còn được chiêm ngưỡng những bức phác thảo hoặc tranh vẽ bằng than chì như «Cụ đồ già», «Khoả thân nằm», «Thiếu nữ đọc sách»... Đặc biệt, có các bản phác chỉ trên giấy và bản màu hoàn tất trên lụa đặt cạnh nhau, giúp người xem biết thêm phần nào các giai đoạn sáng tác của một tác phẩm. Công

chúng Pháp biết nhiều đến tranh Mai-Thứ qua các thạch bản và thứ phẩm in lại các bức tranh lụa ở thời kỳ sau của ông, với gam màu tươi sáng, các nhân vật ăn mặc, hành xử theo truyền thống Việt Nam, thiếu nhi với khuôn mặt thơ ngây, bầu bĩnh... Đến cuối hành lang Mai-Thứ, như một dấu chấm than, người xem khựng lại với bức tranh «Điều tàn» mang chủ đề chiến tranh của ông. Trong các cuộc bán đấu giá, tranh của ông đã được mua với giá trên 3 triệu Mỹ kim.

Nếu ở lối vào, người xem đã được ngắm nghía, trầm trồ quanh bộ tượng Vũ Cao Đàm với những nét tròn đầy (*****), thì ở hành lang áp chót, họ sẽ ngạc nhiên với các bức sơn dầu của ông, lấy ý từ truyện Kiều, Chinh phụ ngâm và kinh Phật. Ngược lại với khuynh

hướng của họa sĩ Mai-Thứ, Vũ Cao Đàm chuyển từ lụa sang sơn dầu, sau khi ngưng việc nặn tượng vì gặp khó khăn về vật liệu trong thời kỳ Đệ nhị Thế chiến. Dù tranh của ông không được định giá cao bằng tranh của Lê Phổ và Mai Trung Thứ, nhưng Vũ Cao Đàm lại có nhiều tác phẩm được

trưng bày ở các viện bảo tàng và có không gian tranh-tượng riêng tại bảo tàng viện Sa Bassa Blanca, đảo Majorque (Tây Ban Nha) của con gái ông, họa sĩ và con rể, điêu khắc gia.

Dù rời xa đất nước khi vừa bước qua thời thanh xuân để sống thêm gấp

hai, gấp ba lần số tuổi đồ trên xứ người, dù chỉ một hoặc thậm chí không bao giờ có dịp trở về cố hương, nhưng các tác phẩm của 3 ông Phổ-Thứ-Đàm, cho đến cuối đời, vẫn phảng phất những nét kiêu mị, cổ kính, thơ mộng của một thời hoàng kim đã khuất.

CN (11.2024)

(*) Henri Cernuschi (1821-1896): nhà yêu nước người Ý, từng đứng đầu cuộc nổi dậy của thành phố Milan chống lại sự chiếm đóng của người Áo. Lưu vong sang Pháp, ông tiếp tục hăng say đấu tranh cho lý tưởng Cộng hòa. Sau thời kỳ đầu gặp nhiều khó khăn, nhờ có óc thương mại và đầu tư giỏi, Cernuschi trở nên giàu có. Ông chu du khắp thế giới. Trong thời gian thăm thú Trung Quốc và Nhật Bản, ông đã mua khoảng 5,000 cổ vật. Khi mất, ông hiến tặng biệt thự (nay là viện bảo tàng) và bộ sưu tập các cổ vật Á châu cho thành phố Paris.

(**) “Tứ kiệt” trời Âu của nền hội họa Việt Nam: Lê Phổ, Mai-Thứ, Lê Thị Lựu, Vũ Cao Đàm.

(***) Victor Tardieu (1870-1937): sáng lập viên và là hiệu trưởng đầu tiên của trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương, ông có công lớn trong việc đào tạo lớp họa sĩ và điêu khắc gia đầu tiên của Việt Nam. Được xem là bức tranh lớn nhất Việt Nam, hiện đặt tại Đại học Quốc gia Hà Nội, trên diện tích 77m2, Victor Tardieu đã ghi lại trong tác phẩm của mình hình ảnh xã hội miền Bắc Việt Nam đầu thế kỷ XX, với công tam quan và 200 nhân vật có khuôn mặt, dáng vẻ khác nhau, từ các viên toàn quyền Pháp, quan lại triều Nguyễn, cố đạo, bác sĩ, giáo sư, khoa học gia, nhà nho, sinh viên... đến nhà nông, người lao động, buôn thúng bán bưng, phụ nữ đang cho con bú, thiếu nhi còn để chòm...

(****) Theo ảnh cũ và thông tin để lại, nguyên bản bức tranh (1.3m x 2m) vẽ lại một chuyến đò trên sông Hương, với người thiếu phụ đem trái cây đi bán, đội nón lá, mặc áo dài, tay cầm điều thuốc, ngồi tựa mạn đò. Đối diện, là người đàn ông mặc áo thẫm màu ngồi trên ghế thấp. Sau lưng thiếu phụ, có người lái đò mặc quần dài trắng, ở trần và xa xa, là tháp Thiên Mụ. Không hiểu vì lý do gì, nay chỉ còn lại khoảng một phần tư nguyên bản. Đây là một trong rất ít những bức tranh sơn dầu của họa sĩ Mai-Thứ.

(*****) 3 trong 5 bức tượng chân dung nổi tiếng do Vũ Cao Đàm thực hiện được trưng bày trong cuộc triển lãm lần này: thiếu nữ An Nam cài lược, Vũ Đình Thi (thân phụ Vũ Cao Đàm), cựu hoàng Bảo Đại. Hai bức chân dung còn lại: ông Hồ Chí Minh, giáo sư Victor Tardieu.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

<https://youtu.be/yvn5I1OYr2Q?feature=shared>
<https://www.cernuschi.paris.fr/fr/le-musee/henri-cernuschi>
https://vi.wikipedia.org/wiki/Victor_Tardieu
https://vi.wikipedia.org/wiki/L%C3%AA_Ph%E1%BB%95
https://vi.wikipedia.org/wiki/Mai_Trung_Th%E1%BB%A9
https://vi.wikipedia.org/wiki/V%C5%A9_Cao_%C4%90%C3%A0m

Tiểu bang California ban hành các quy định mới về khí hậu - có thể làm tăng giá xăng, trang LAist thuộc Southern California Public Radio, cho biết ngày 09 tháng 11 năm 2024.

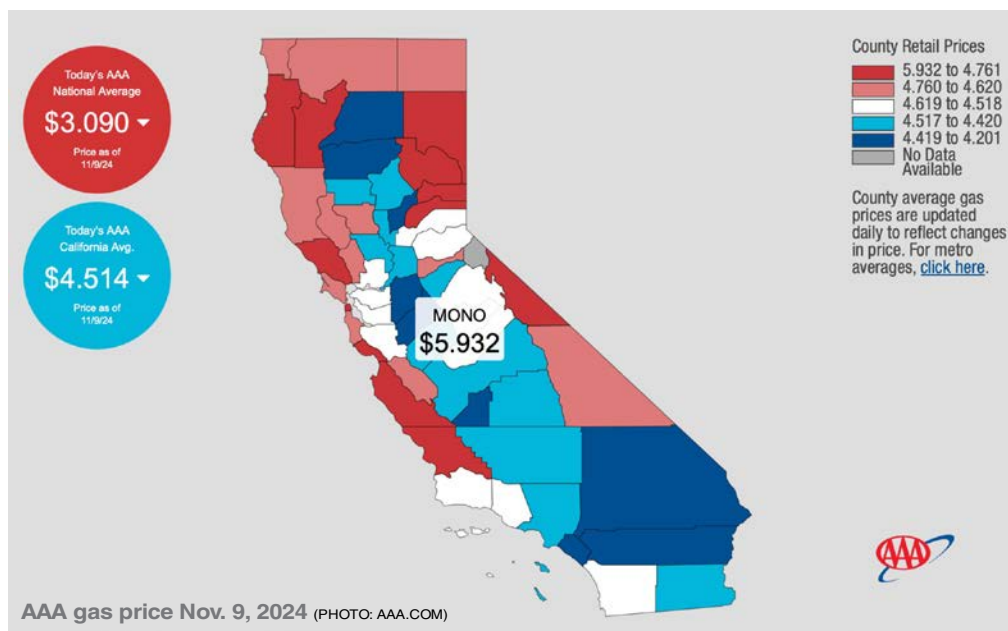
TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Hội Đồng Tài Nguyên Không Khí California đã bỏ phiếu chuẩn thuận những thay đổi lớn đối với Tiêu Chuẩn Nhiên Liệu Carbon Thấp, một chương trình nhằm khuyến khích sử dụng nhiên liệu giao thông sạch hơn với các ưu đãi tài chính khi tiểu bang tiến tới việc loại bỏ dần xăng và dầu diesel. Quyết định này có thể làm tăng giá xăng tại tiểu bang California - nơi vốn đang phải đối mặt với một số chi phí đời sống cư dân cao nhất Hoa Kỳ, tại các cây xăng.

Nghị sĩ Tom Lackey, một đảng viên Cộng Hòa đến từ Palmdale, đã nói với

Tăng giá xăng

ám ảnh kinh hoàng của người nghèo

Hội Đồng trong các bình luận công khai rằng tác động có thể xảy ra đối với giá xăng sẽ gây hại cho tầng lớp lao động California.

“Chúng tôi là những người đàn ông và phụ nữ chăm chỉ làm việc tại tiểu bang California. Chúng tôi xây nhà, chúng tôi sửa đường và chúng tôi phục vụ bạn khi bạn ăn tối ở ngoài,” Lackey nói. “Để làm được điều này, chúng tôi phải lái xe nhiều giờ mỗi ngày đến nơi làm việc để kiểm thức ăn cho gia đình. Biện pháp này trước mắt sẽ gây ra cho chúng tôi nỗi đau tài chính.”

Trọng tâm của cuộc tranh cãi là câu hỏi: Làm thế nào để “cai” xăng và

dầu diesel cho người dân California (*“How do you wean Californians off gasoline and diesel?”*) - vốn rất quan trọng để làm sạch không khí ô nhiễm của tiểu bang và giảm vai trò của tiểu bang trong cuộc khủng hoảng khí hậu - mà không làm tăng đáng kể chi phí cho người tiêu dùng?

Nhiều thành viên Hội Đồng Tài Nguyên Không Khí đã đề cập đến tính cấp thiết phải thúc đẩy nhiên liệu sạch hơn ở California vì kết quả của cuộc bầu cử hôm Thứ Ba, trao cho ông Donald Trump, người đã phủ nhận sự tồn tại của biến đổi khí hậu và nhắm mục tiêu vào các

chương trình môi trường của California, chúc tổng thống và đảng Cộng Hòa kiểm soát Thượng viện Hoa Kỳ.

Những tác động tiềm tàng của quy định mới đối với giá nhiên liệu của California phần lớn vẫn chưa được biết. Hội Đồng Tài Nguyên Không Khí cho biết các công ty dầu mỏ thường đã tăng từ 8 đến 10 cents/gallon chi phí cho người tiêu dùng do tiêu chuẩn nhiên liệu của tiểu bang. Theo trang tin tức độc lập California Globe thì Hội Đồng đã bỏ phiếu thuận cho tăng 65 cents/gal.

Hội Đồng cũng đã thông qua một nghị quyết yêu cầu xem xét lại hàng năm về tác động của quy

định này đối với giá xăng. Nếu những thay đổi này “*cuối cùng làm tăng gánh nặng chi phí cho người tiêu dùng California.*”

Mối lo ngại về giá xăng đã thúc đẩy cuộc tranh luận xung quanh đề xuất của Hội Đồng kể từ khi ban hành dự thảo vào tháng 12 năm ngoái. Nhưng phần lớn việc cải tổ các quy tắc về nhiên liệu của cơ quan này tập trung vào các tranh chấp phức tạp giữa các nhà môi trường, các công ty dầu mỏ, các trang trại chăn nuôi bò sữa sử dụng phân chuồng để sản xuất nhiên liệu, các công ty nhiên liệu sinh học và các nhà cung cấp nhiên liệu carbon thấp khác.

Các nhà môi trường và những người ủng hộ người tiêu dùng phản đối các quy tắc mới, cảnh báo rằng những thay đổi này sẽ thúc đẩy các loại nhiên liệu thay thế - chẳng hạn như nhiên liệu sinh học làm từ phân bò hoặc đậu nành - có thể có những mặt tích cực hạn chế về mặt môi trường và sẽ cho phép các công ty dầu mỏ tiếp tục kinh doanh vì họ có thể mua tín dụng hoặc chuyển sang sản xuất các loại nhiên liệu đó.

“*Nó không dựa trên khoa học và sẽ làm suy yếu công lý môi trường (Environmental Justice) và quá trình chuyển đổi nhanh chóng sang phát thải bằng không (zero emissions) mà chúng ta cần hơn bao giờ hết hiện*

nay,” Nina Robertson, một luật sư cấp cao của Earth Justice phát biểu với Hội Đồng. “*Nó đại diện cho một túi quà tặng cho các nhóm lợi ích gây ô nhiễm đã biến chương trình từng là tiến bộ về khí hậu thành một con heo đất cho các giải pháp khí hậu sai lầm của họ.*”

Những người ủng hộ xe điện và nhiều đại diện của công ty nhiên liệu sinh học đã ủng hộ các quy tắc mới, cho biết họ sẽ cung cấp hàng tỷ Mỹ kim tiền quỹ và ưu đãi để đưa California tiến tới loại bỏ carbon làm nóng hành tinh.

Chương trình này, đã tồn tại từ năm 2011, là một hệ thống giao dịch tín dụng trị giá 2 tỷ Mỹ kim, yêu cầu nhiên liệu được bán ở California phải trở nên sạch hơn dần dần, đồng thời cung cấp cho các công ty các ưu đãi tài chính để sản xuất nhiên liệu ít gây ô nhiễm hơn, chẳng hạn như nhiên liệu sinh học làm từ đậu nành hoặc phân bò.

Xe điện đang dần trở nên có mặt nhiều hơn trên đường phố Quận Cam, tôi quan sát thấy cứ khoảng 100 chiếc xe thì áng chừng có 10 chiếc xe điện. Trước đây chỉ cần 2,000 Mỹ kim có thể mua được chiếc xe cũ tạm chạy ngon lành, sau 2 năm đại dịch Covid-19 cũng chiếc xe cũ như vậy giá thấp nhất là 6,000 Mỹ kim và phải “xếp hàng” chờ đợi. Vì vậy

mua xe xăng cũ cũng là thách thức lớn với người lao động nghèo, nói gì tới chuyện mua xe mới theo tiêu chuẩn “sạch.”

Theo Cục Điều Tra Dân Số Hoa Kỳ, người thuê nhà chiếm tỷ lệ lớn trong số các gia đình ở California (44%) so với phần còn lại của Hoa Kỳ (35%) - hoặc ở bất kỳ tiểu bang nào khác, trừ New York (46%). Con số này có từ trước đợt tăng giá nhà hiện tại và không thay đổi trong 6 thập niên qua. Tuy nhiên, chi phí mua nhà tăng gần đây ở California đã gây thêm áp lực cho những người thuê nhà trong tiểu bang.

Thống kê năm 2023, California có dân số 38.97 triệu người, 44% là 17,146,800 người không sở hữu nhà. Trừ người vị thành niên và người trên 90 tuổi (không được cấp bằng lái xe) thì người đang trong tuổi lao động cần dùng xe khoảng 8.5 triệu người, và là người nghèo phải sống trong nhà thuê. Mua một chiếc xe điện với 8.5 triệu người này quả là việc ngoài tầm tay với. Cũng theo thống kê, tỷ lệ thất nghiệp của tiểu bang California là 5.3%, tức khoảng 2,065,410 người, nhưng người thất nghiệp vẫn có nhu cầu phải sống và đi lại, họ cũng không thể đi tìm việc làm bằng xe bus. Trong khi đó, hệ thống tuyến xe bus ở khu vực Quận Cam rất bất

tiện cho khách hàng sử dụng.

Nếu những người nghèo (ở nhà thuê) được hỗ trợ tiền mua xe điện thì sau đó họ vẫn phải trả, chỗ đâu phải cho không chiếc xe, vậy họ lấy tiền đâu để trả nếu thu nhập thấp? Mua xe rồi họ *charging* xe ở đâu nếu đó là người chỉ *share* phòng chứ không đủ tiền thuê nguyên căn nhà?

Cạnh chợ Mexican ở thành phố Garden Grove mới xây một trạm *charging* cho xe Tesla, với khoảng 40 trụ *charging*. Lần nào tôi đi chợ cũng thấy đông nghẹt người đậu xe ngồi chờ *charging*. Tôi dám nói họ là những người phải thuê nhà, thuê phòng và không có chỗ *charging* cho xe. Sau những giờ làm việc mệt nhọc, thay vì được về nhà nghỉ ngơi, chung vui với gia đình, thì họ phải ngồi gà gát ở trạm *charging* để chuẩn bị cho chuyến đi ngày hôm sau.

Trong khi những người đi xe xăng, dầu phải trả phí môi trường, phí cầu đường trên mỗi gallon nhiên liệu, còn xe điện thì không, người nghèo bị thiệt đơn thiệt kép. Nếu quy định mới làm cho giá nhiên liệu hóa thạch tăng, tạo thêm gánh nặng chất chồng lên vai người nghèo, thì thật là nỗi ám ảnh kinh hoàng.

TPT

Lăng Đồng Khánh (Điện Ngưng Hy)

Tôi đến lăng Đồng Khánh một lần cách đây khá lâu, khi ấy nơi này gần như không được chăm sóc gì, khung cảnh tiêu điều, buồn hiu, vài hạng mục bị xuống cấp, mặc dù cách đó không xa, lăng Tự Đức là điểm đến lúc nào cũng đông du khách du lịch.

ĐÀO T. THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

Lăng mộ vua
Đồng Khánh

Lăng Đồng Khánh Huế

Lăng Đồng Khánh

Cuối năm 2018, lăng Đồng Khánh được trùng tu và tháng 6/2022, lăng Đồng Khánh có được một diện mạo khang trang như bây giờ, một

điểm đến ở Huế nếu bỏ qua sẽ rất uổng.

Nhà Nguyễn có 13 vị vua tại vị nhưng chỉ có 7 khu lăng tẩm được xây dựng. Lăng Đồng Khánh tuy không đẹp đặc sắc như lăng Khải Định, hay nên thơ như lăng Tự Đức,

Minh Mạng, Gia Long nhưng là một lăng đặc biệt, một quần thể lăng tẩm mà trục lăng và trục tẩm chéo nhau. Việc xây dựng lăng Đồng Khánh đã diễn ra nhiều đợt, khá nhiều trắc trở trong một giai đoạn lịch sử trải dài

35 năm (1888-1923) qua 4 đời vua Đồng Khánh, Thành Thái, Duy Tân và Khải Định với lối kiến trúc giao thoa Á – Âu.

Lăng Đồng Khánh còn gọi là Tư Lăng, nằm ở phường Thủy Xuân, cách thành phố Huế khoảng 5km, là nơi an táng và thờ tự vua Đồng Khánh, vị vua thứ 9 của triều Nguyễn, trị vì 3 năm (1886-1888). Lăng được xây dựng bằng vật liệu xưa kết hợp với vật liệu hiện đại như xi măng, gạch ca rô, gạch tráng men màu. Điểm đặc biệt là cửa ra vào chính điện Ngưng Hy được đóng khếp bằng hệ thống cửa bằng khoa gắn hình nhiều màu, đẹp theo phong cách Tây phương, tạo nên sự khác biệt với các lăng vua triều Nguyễn khác.

Tổng thể khu lăng tẩm có khoảng 20 công trình kiến trúc được phân bố trên hai khu vực.

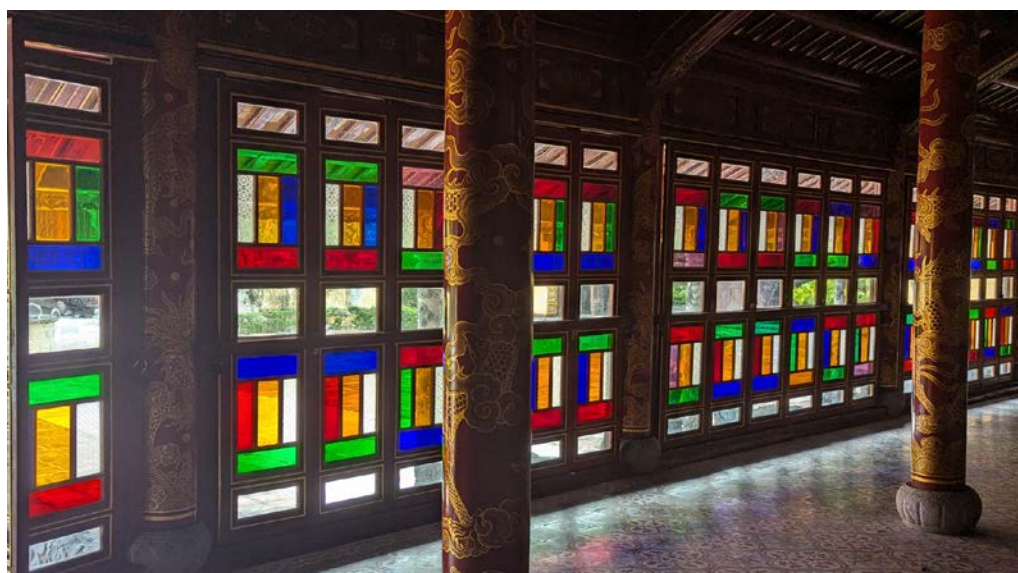
Bái Đình và Bi Đình lăng Đồng Khánh

Khu tẩm điện gồm: Điện Ngưng Hy là nơi thờ vua, Hoàng hậu Tiên cung và Hoàng hậu Thánh cung (trước đây chính là điện Truy Tư mà vua Đồng Khánh cho xây dựng để thờ cha là Kiên Thái Vương); Công Nghĩa Đường và Vĩnh Khánh Đường (thờ công thần), Minh Ân Viện và Hữu Tòng Viện (nơi các cung phi ở để hương khói cho nhà vua khi các bà mất trở thành nơi thờ tự).

Khu lăng gồm: Bái Đình, Bi Đình (nhà bia), Bửu Thành và Huyền Cung (nơi đặt thi hài của vua)

Theo Wikipedia, Đồng Khánh tên là Nguyễn Phúc Ứng Đường, con trai cả của Kiên Thái Vương Nguyễn Phúc Hồng Cai (1845-1876), người sinh thành 3 vị vua: Kiến Phúc (trị vì 1883-1884), Hàm Nghi (trị vì 1884-1885) và Đồng Khánh (1886-1888).

Sau khi lên ngôi, Đồng Khánh thấy lăng mộ của cha mình ở Cư Sĩ chưa có điện thờ nên sai Bộ Công dựng điện Truy Tư cạnh đó để thờ cha. Điện Truy Tư khởi công vào tháng 2 năm 1888, đến tháng 10 năm đó hoàn tất về căn bản. Đồng Khánh rước bài vị của Kiên Thái Vương về thờ trong điện, đồng thời tiếp tục hoàn chỉnh công trình. Thế nhưng, trong khi công việc kiến trúc đang tiếp tục thì Đồng Khánh mắc bệnh và đột ngột qua đời. Vua Thành Thái (1889-1907) kế vị trong bối cảnh đất nước gặp nhiều khó khăn, kinh tế suy kiệt nên không thể xây cất lăng tẩm có quy củ cho vua tiên nhiệm, đành lấy điện Truy Tư đổi làm Ngưng Hy để thờ vua Đồng Khánh. Thi hài nhà vua cũng được an táng đơn giản trên quả đồi có tên là Hộ Thuận Sơn, cách điện Ngưng Hy 30m về phía Tây. Toàn bộ khu lăng tẩm được gọi

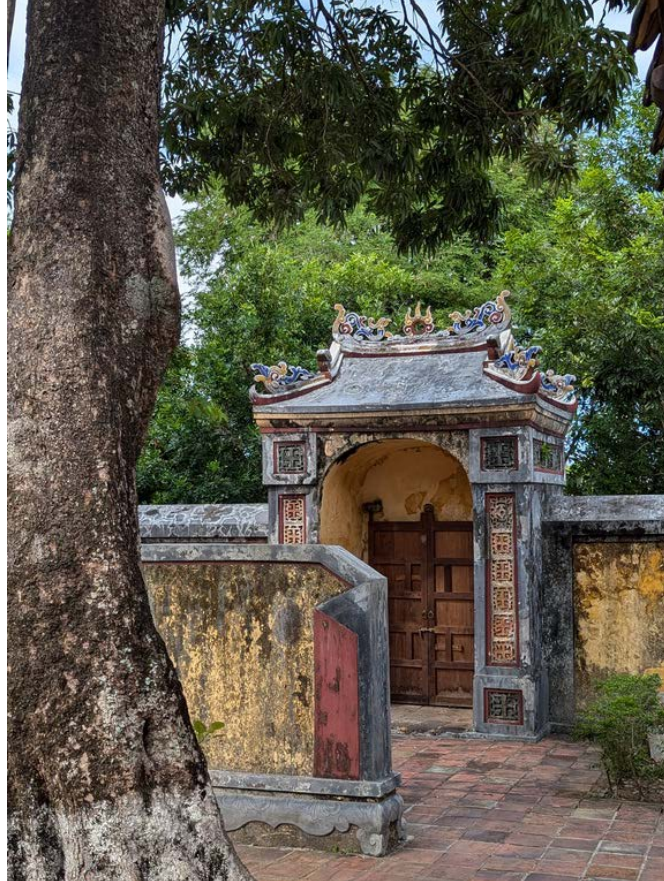

Cửa ra vào chính điện Ngưng Hy

tên là Tư Lăng.

Tháng 8 năm 1916, sau khi lên ngôi được 3 tháng, vua Khải Định (trị vì 1916-1925), là con trai vua Đồng Khánh đã tu sửa điện thờ và xây cất lăng mộ cho cha mình. Toàn bộ khu lăng mộ từ Bái Đình, Bi Đình đến Bửu Thành và Huyền Cung đều được kiến thiết dưới thời Khải Định, đến tháng 7-1917 mới hoàn thành. Riêng điện Ngưng Hy cùng Tả Hữu Tùng Việ; Tả Hữu Tùng Tự tiếp tục được tu sửa cho đến năm 1923.

Hình thành trong quá trình dài như thế, lăng Đồng Khánh mang dấu ấn hai trường phái kiến trúc của hai thời điểm lịch sử khác nhau. Nếu phong cách cổ truyền thực sự dừng chân trong kiến trúc lăng Tự Đức và phong cách hiện đại được thể hiện rõ nét trong kiến trúc lăng Khải Định thì

Cổng sau lăng Đồng Khánh dẫn ra đôi thông

lăng Đồng Khánh là một bước trung chuyển.

Lăng Đồng Khánh quay về hướng Đông Nam, phía trước có hồ bán nguyệt. Bước vào bên trong có điện Ngưng Hy là điện thờ chính. Bên

trong điện, một không gian nội thất nổi bật nghệ thuật sơn son thếp vàng, nghệ thuật sơn mài. Trong chính điện có 24 đồ bản vẽ các bức tranh trong điển tích Nhị thập tứ hiếu kể về những

tấm gương hiếu thảo ở Trung Hoa...

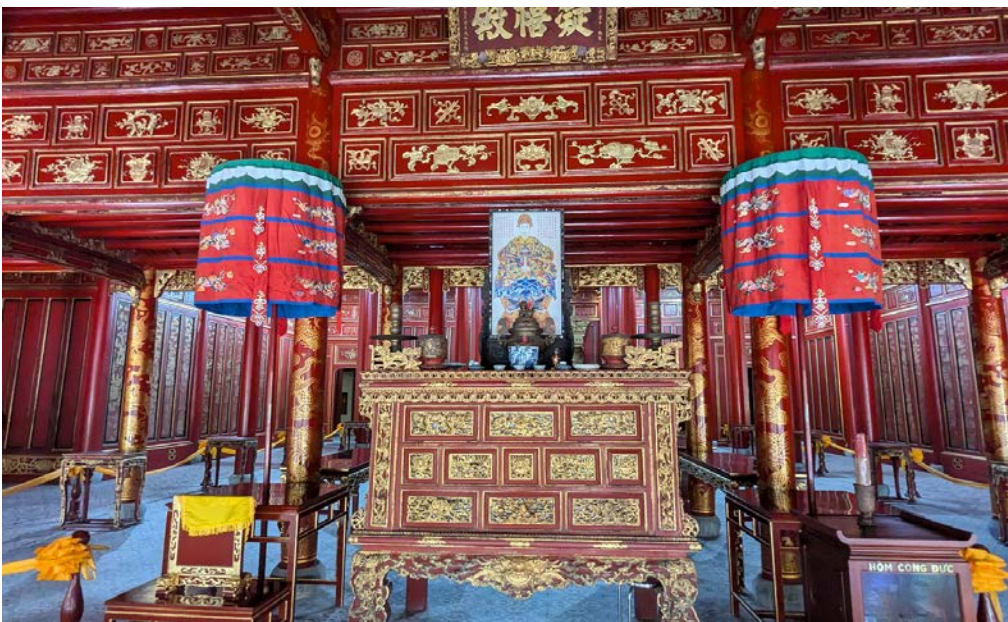
Rời khỏi phần tẩm là đến phần lăng mộ phía sau nằm trên một đôi thông khá đẹp và mát mẻ. Khu Lăng mộ có kiến trúc hầu như đã Âu hóa toàn bộ. Sân Bái Đình nằm phía trước nhà bia, hai bên sân có hàng tượng gồm quan văn, quan võ, ngựa, voi, mỗi bên 6 bức. Khác với tượng đá ở các lăng mộ vua Nguyễn trước đó, tượng ở đây đắp bằng gạch và vôi vữa, hình thức tượng khá thanh mảnh, cao bằng chiều cao người thật. Trong nhà bia khắc bài văn ca ngợi công đức vua cha do vua Khải Định viết năm 1916.

Qua nhà bia đến mộ vua Đồng Khánh được bao bọc bởi 3 vòng thành xây bằng gạch trát vữa trông rất bề thế. Nhìn chung, lăng Vua Đồng Khánh khá đẹp, khang trang, hoàn chỉnh không có dấu hiệu xuống cấp...

Lăng Kiên Thái Vương

Thật là thiếu sót nếu đã đến lăng Đồng Khánh mà không qua thăm lăng Kiên Thái Vương gần đó theo con đường lát gạch, cũng trong khu vực đôi thông.

Như đã nói ở trên, Kiên Thái Vương là cha của 3 vị vua Kiến Phúc, Hàm Nghi và Đồng Khánh, ông có cháu nội là vua Khải Định và cháu cố là

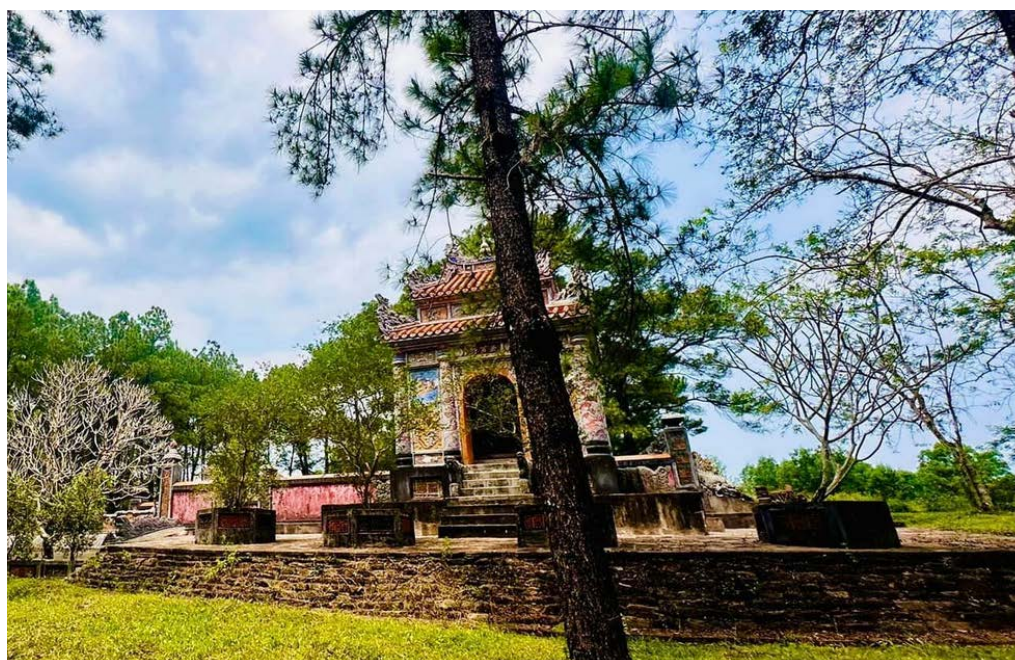

Bên trong Điện Ngưng Hy

vua Bảo Đại.

Lăng Kiên Thái Vương là một lăng đặc biệt, có một vị trí khá kín đáo (chính điều này làm du khách có thể bỏ sót), toát lên vẻ khiêm nhường, vừa trầm mặc rêu phong trong không gian đồi thông đẹp, lãng mạn, mát mẻ khá dễ chịu. Đặc biệt, đây là lăng duy nhất có 2 nhà bia nằm đối xứng hai bên. Kiến trúc và nghệ thuật trang trí nề họa, đắp nổi, chạm đá, pháp lam và khảm sứ ở lăng này khá đẹp, tinh xảo. Đứng giữa không gian đồi thông râm rì quanh năm và những sườn đồi cỏ xanh phủ kín, mới thấy hết vẻ đẹp và sự trang nhã của khảm sứ tại lăng Kiên Thái Vương.

Theo các tài liệu, Kiên Thái Vương là con trai thứ 26 của vua Thiệu Trị, ông sinh năm 1845, mất năm 1876 khi mới 31 tuổi. Trong sử sách Triều

Lăng Kiên Thái Vương

Nguyễn ghi nhận Kiên Thái Vương là một người có chí khí, chăm chú học hành, trọng đức hạnh, cần kiệm nên năm 1865 được phong là Kiến quốc Công. Kiên Thái Vương cũng là người biết coi trọng phép tắc, lễ nghĩa và chính trực. Trong buổi giao thời của lịch sử những năm nửa sau

thế kỷ XIX, ông đã biết vượt qua những trở ngại và sự nhạy cảm chính trị để khẳng định mình. Khi nghe tin ông mất, vua Tự Đức đã tỏ rõ sự thương tiếc và Triều đình đã dành cho ông sự trọng thị khác thường. Khi vua Đồng Khánh lên ngôi đã tôn ông là Phụ Kiên Thái Vương.

Do vua Tự Đức không có con nên từ nhỏ nhà vua đã đưa Đồng Khánh và Kiến Phúc vào làm con nuôi và dành nhiều sự chăm sóc, dạy dỗ. Lăng Kiên Thái Vương được vua Đồng Khánh cho xây dựng từ ngay sau khi ông lên ngôi.

Bài và hình ĐTTT

Cổng lăng Kiên Thái Vương

Café Cà Phê

IAN BÙI
DALLAS, TX

Café Cà Phê là quán cà-phê Việt Nam đầu tiên tại thành phố Kansas City, tiểu bang Missouri. Tiệm khai trương hồi tháng Tám năm 2022; chủ nhân là Jackie Nguyễn (trong ảnh), cựu diễn viên sân khấu Broadway đến từ New York. Tuy mở được chỉ mới 2 năm, Café Cà Phê đã trở thành một trong những doanh nghiệp được thành phố và báo chí ngợi khen hết mực nhờ những sinh hoạt kết nối các cộng đồng thiểu số trong vùng.

Café Cà Phê được chính thức đưa vào game Monopoly của Kansas City (FACEBOOK JACKIE NGUYEN)

Jackie Nguyễn tên thật là Jacqueline Đỗ Quyên Trần Nguyễn. Mẹ của Jackie sang Mỹ khá trẻ, vào năm 1984. Trước đó bà đã có 3 người con trai với một người chồng Mỹ, tất cả sinh ở Việt Nam. Jackie ra đời ở San Diego, California. Mẹ cô nói bà muốn đặt tên cho cô con gái đầu tiên của mình theo tên của đệ nhất phu nhân Jacqueline Kennedy để tạ ơn đất nước Hoa Kỳ đã tiếp đón và cứu mang gia đình mình. Lớn lên ở một nơi đông người Việt di dân, Jackie nói cô rất hạnh diện về dòng máu Việt của mình và luôn muốn chia sẻ văn hoá Việt Nam với những cộng đồng thiểu số khác, cũng như với người Mỹ nói chung.

Bette Le Shackelford (INSTAGRAM)

Trước khi định cư tại Kansas City, Jackie là một diễn viên múa lưu diễn cùng đoàn nhạc kịch “Miss Saigon”. Báo Trẻ từng có bài tường thuật về sự kiện này khi Jackie đến Dallas và Fort Worth để trình diễn vào năm 2019. Không may khi đại dịch Covid bùng phát vào năm 2020, vở này đã bị đình chỉ vô hạn định và có lẽ sẽ không còn được dựng lại nữa. Trước viễn cảnh không còn được đi show, Jackie quyết định đổi nghề. Cô rời New York và dọn về Kansas City để tránh dịch, ấp ủ giấc mơ giới thiệu cà-phê Việt Nam đến cộng đồng Mỹ mặc dù chưa biết mình sẽ thực hiện nó bằng cách nào.

Jackie Nguyễn (phải) gặp gỡ đồng hương tại Dallas Fairpark Music Hall năm 2019 (IANBUI/TRẺ)

Trở lại Mỹ sau một chuyến về thăm Việt Nam, Jackie khởi nghiệp bằng cách bán cà phê dạo trên đường phố trong khu Westport tại Kansas City. Kế đến, cô mua một chiếc xe food truck để mang món cà phê đặc trưng của mình rao khắp thành phố. Thấy được nhiều người Mỹ hưởng ứng, Jackie dốc toàn bộ số tiền dành dụm từ “Miss Saigon” để mở tiệm. Jackie thuê một căn phố trong khu vực đông người Việt và bắt tay vào việc. Để nhấn mạnh văn hoá Việt, cô trang trí căn tiệm bằng những sắc màu nổi bật như vàng và đỏ đến từ cờ vàng VNCH, cộng với màu đỏ sậm của đội banh football Kansas City Chief. Cô còn mời bạn bè và khách hàng là các nghệ sĩ và họa sĩ góp phần vào việc trang điểm cho Café Cà Phê, biến nó thành một “chỗ an toàn” (Safe Place) cho tất cả mọi người – từ khách hàng cho tới nhân viên.

Căn phố đang được chuẩn bị biến thành quán cà phê (FB JACKIE NGUYEN)

Ngay sau ngày khai trương, Café Cà Phê đã được đài TV địa phương KCTV5 đến phỏng vấn và tường thuật. Cô nói với cư dân trong vùng rằng một trong những mục tiêu của cô là ủng hộ những nhà tiểu thương phụ nữ. Và thay vì cạnh tranh thì Jackie lại chủ trương hợp tác với các nhà hàng Á Châu khác trong khu vực như Lào, Nhật, Hàn... để cùng nhau phát triển, bành trướng và thúc đẩy các sinh hoạt nhằm vinh danh văn hoá Á Đông nói chung. Ngoài ra Jackie còn chủ trương muốn nhân viên gồm đủ thành phần – từ chủng sắc cho đến giới tính. Tạp chí Forbes đã gọi người đến để viết bài về tiệm cà phê độc lạ này.

Tân chủ nhân Jackie Nguyễn trước cửa tiệm vừa khánh thành (BUSINESS INSIDER MAGAZINE)

Tuy nhiên, chủ trương phi kỳ thị của Jackie cũng là một trong những lý do Café Cà Phê trở thành đích nhắm của một số người vốn không ưa dân thiểu số da màu. Đã vài lần tiệm của cô bị kẻ trộm vào lấy tiền, nhưng Jackie nghĩ đơn giản đó chỉ là những người vì túng thiếu nên làm liều. Song một vụ đập phá cách đây chỉ vài tuần lễ đã khiến cho cô và nhân viên trong tiệm cảm thấy lo âu thực sự. Vào đêm 5/11 rạng sáng ngày 6/11/2024, một kẻ lạ đã đến ném gạch đá vào mặt tiền của tiệm. Khác mấy vụ trước, lần này kẻ gian đã không đột nhập vào tiệm, cũng không có dấu hiệu nào cho thấy họ muốn ăn trộm mà chỉ muốn hù dọa (hay dằn mặt) Jackie.

Cảnh tượng bên ngoài sau khi tiệm bị tấn công (FB JACKIE NGUYEN)

Nhờ các video clip được camera thu lại, cảnh sát đã truy lùng và bắt giữ được một nghi can và đang chuẩn bị khởi tố. Jackie hay gọi cái thế giới nhỏ bé quanh quán cà phê của mình là “ngôi làng”, nơi người ta đến để sinh sống và sinh hoạt cùng nhau chứ không chỉ để mua bán hay đổi chác. Thật đúng như vậy. Nhiều thương nghiệp quanh vùng đã ngay lập tức đến hỗ trợ, giúp Café Cà Phê sửa sang lại cửa hàng, đóng góp tiền bạc cũng như nhân sự. Khách hàng cũng tấp nập đến viếng, không chỉ để mua cà phê mà còn biểu lộ sự ủng hộ cho Jackie và nhân viên Café Cà Phê. Đặc biệt, đội múa lân Phố Hiến đã tình nguyện đến giúp vui miễn phí để thể hiện tình tương thân tương ái giữa đồng hương.

Đoàn múa lân Phố Hiến trước tiệm Café Cà Phê hôm tuần rồi (FRANK MONK)

Năm 2020, khi Jackie tạm dời về Kansas City để chờ cơn đại dịch trôi qua, cô than với mẹ là “Ồ đây chẳng có cái quái gì cả!” Mẹ cô trả lời, “Con giỏi mà. Nếu nơi đó không có gì thì hãy tạo ra một cái gì mới, hoặc tìm một cái gì có sẵn và làm cho nó tốt hơn.” Thế là dùng kinh nghiệm pha cà phê từ thời còn trẻ làm việc ở Starbucks, Jackie biến mình thành một nhà tiểu thương đồng thời một nhà hoạt động xã hội năng nổ, được chính quyền sở tại vinh danh. Alexander Graham Bell, cha đẻ ngành điện thoại, từng nói: “Khi một cánh cửa khép lại, một cánh cửa khác sẽ mở ra. Nhiều khi ta mãi buồn lo về cánh cửa bị đóng mà không nhìn thấy những cơ hội khác đang mở ra cho mình!” Câu chuyện của Jackie Nguyễn và Café Cà Phê là minh chứng cho điều đó.

Hình ảnh lá cờ biểu tượng cho Tự Do bên hông Café Cà Phê (FB JACKIE NGUYEN)

Không khí trong nhà

HOÀNG HƯƠNG

Mức độ sạch của không khí tốt trong nhà không chỉ giúp gia chủ khỏe mạnh mà còn giúp bảo trì căn nhà và đồ dùng được bền lâu.

- Luồng không khí thích hợp, không khí trong lành từ bên ngoài vào và thông gió là điều cần thiết để tạo Mức độ sạch của không khí tốt trong nhà.

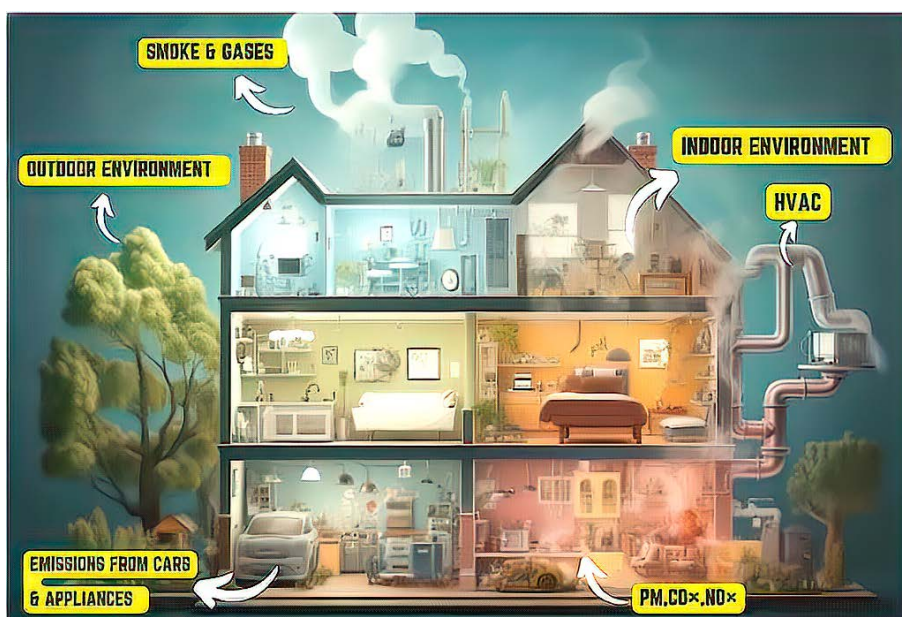
- Bước đầu tiên là nhận biết các dấu hiệu của không khí xấu trong nhà. Các dấu hiệu phổ biến nhất như: mùi nấu ăn dai dẳng, gương và cửa sổ mờ hơi nước, phòng ẩm ướt, quần áo hoặc khăn tắm có mùi khó chịu.

- Sau khi xác định được vấn đề về Mức độ sạch của không khí, hãy làm theo các bước sau để ngăn chặn các chất ô nhiễm không khí ngay từ nguồn.

- Kiểm soát bụi. Việc hút bụi thường xuyên có thể giúp giảm bớt bụi, lông thú cưng và các mảnh vụn khác. Nên giặt bộ đồ giường (bedding) bằng nước nóng ít nhất một lần một tuần.

- Luôn bật quạt thông gió trong phòng tắm khi tắm để ngừa nấm mốc phát triển. Để loại bỏ độ ẩm khỏi không khí hiệu quả, cần bật quạt thông gió 10 phút trước khi tắm và 20 phút sau khi tắm.

- Bật máy hút mùi của bếp khi nấu ăn để kiểm soát khói, độ ẩm dư và các chất ô nhiễm khác phát sinh trong khi nấu nướng. Ngoài ra, nên bật máy hút mùi hoặc mở cửa sổ khi dùng chất tẩy rửa gia dụng vì chúng thường chứa hóa chất độc hại có thể phát tán vào không khí.

DALLAS Sự Kiện

TREE LIGHTING CELEBRATION

29/11 và 30/11. Lễ thắp đèn cho cây thông Christmas hàng năm. Ông già Noel trượt băng, nhào lộn, bắn pháo bông, trình diễn của các diễn viên trượt băng chuyên nghiệp từng đoạt giải Olympic

Địa điểm: Galleria Dallas, 13350 Dallas Pkwy, Dallas TX 75240. **Giá vé:** miễn phí.

GARLAND CHRISTMAS

5/12. Lễ thắp đèn cây thông Noel của thành phố Garland. Trình diễn nhạc, hát thánh ca, và xem reindeer trên đồi tuyết. Đường hầm đèn màu, trượt băng, đi xe lửa dành cho trẻ em và có bán hàng thủ công mỹ nghệ

Địa điểm: Downtown Garland, 117 N Glenbrook Dr, Garland TX 75040. **Giá vé:** miễn phí.

GRAND PRAIRIE LIGHTS

28/11 tới 31/12. Trưng bày đèn màu mùa lễ Christmas trên đường dài 2 miles với trên 4 triệu đèn thể hiện các cảnh của ngày lễ. Có thể dùng xe để chụp hình với Santa, vui chơi, ăn quà vặt, mua sắm...

Địa điểm: Lynn Creek Park at Joe Pool Lake, 5610 Lake Ridge Pkwy, Grand Prairie TX 75052. **Giá vé:** \$50/xe.

Mắt Thu

TÂM VẠN
ĐỨC QUỐC

Buổi ban mai sương mù giăng mắc, vạn vật như còn say ngủ và đắm chìm trong khoảng không gian mờ hồ, vắng lặng. Nơi đây, mùa thu đang chậm chậm trở về với những đổi thay theo định luật của đất trời. Xuân qua, hè đến, thu lại, đông sang, 4 mùa âm thầm luân chuyển. Lá thu ngả màu đỏ rồi úa vàng và từng chiếc, rơi từng chiếc trên ngõ nhỏ, đường thôn. Nắng thu mong manh, gió thu lành lạnh, mưa thu rả rích như muốn đồng cảm hay sốt chia những tâm sự u hoài, phong kín. 40 mùa thu thông thả đi về, đan xen những chuyện

vui, buồn cùng những nỗi niềm tiếc nhớ, chơi vơi.

Có lúc mùa thu mang nỗi sầu thiên cổ như trong “Giọt mưa thu” của Đặng Thế Phong hay man mác buồn như trong cội nhạc Từ Công Phụng. Mùa thu bơ vơ gọi hồn hong gió thu buồn để rồi lưu luyến một bóng hình đã xa mờ trong cõi nhớ. Bao nhiêu yêu thương còn vương vấn đâu đây, niềm hạnh phúc còn hằn nét trên mắt, trên môi mà ngày tháng đã hun hút, vơi vơi ...

“Buồn không hỏi người đã đi rồi

Tìm đâu những ngày qua êm ấm

Người đi theo năm tháng không cùng

Thương mắt em hay buồn

Nhìn mùa thu chết bên sông”

(Mùa thu mây ngàn, Từ Công Phụng)

Mùa thu cũng lãng mạn như trong âm nhạc của nhạc sĩ Đoàn Chuẩn để giữ màu áo xanh ở lại với những giấc mơ của nhân gian. Mùa thu không chết mà vẫn còn đó, mùa thu trong âm nhạc Châu Kỳ vẫn sống dài trên sông núi và hồ thu xưa trắng nước vẫn rặng ngời. Con nai vàng ngơ ngác lạc vào rừng thu và chân bước nghe xào xạc trên thảm lá vàng mênh mông. Mùa thu không hề chết mà vẫn âm thầm đi về trong mỗi cuộc đời mặc cho ít ỏi niềm vui và vương mang lắm lụy phiền ...

“Này thu ơi, thương bóng hình em năm đó

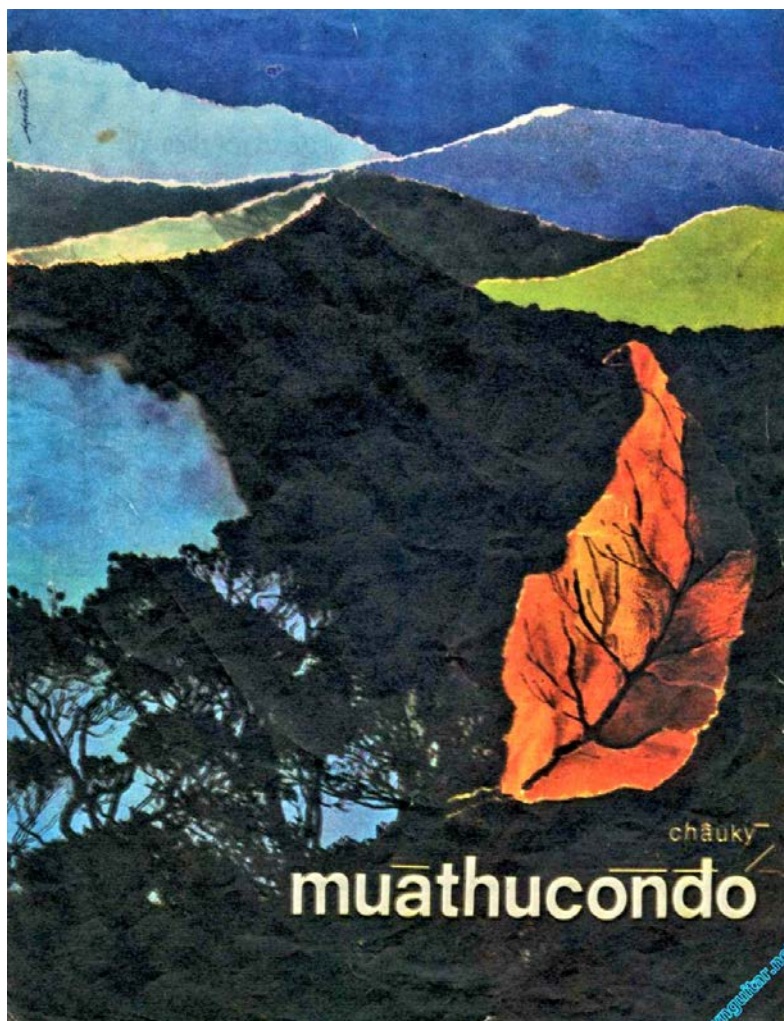
Dù thu đi, trăng và gió vẫn ngóng chờ

Xin đừng nói, xin đừng nói, thu chết rồi

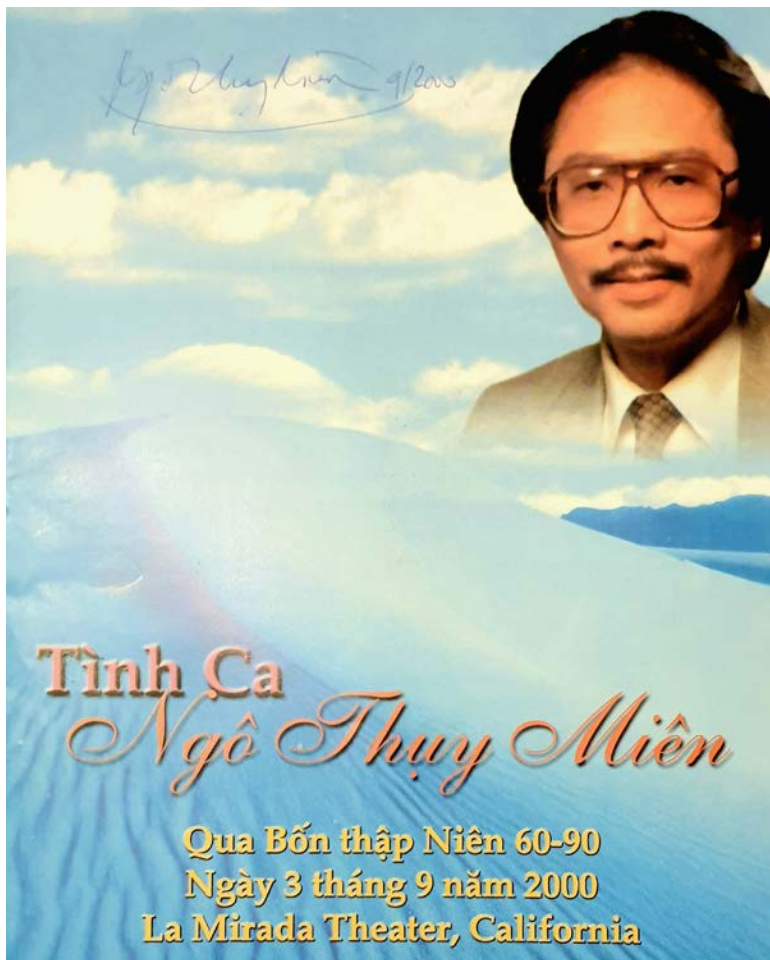
Không, thu vẫn sống đem hình bóng cho cuộc đời”

(Mùa thu còn đó, Châu Kỳ)

Là giáo sư môn Triết học nhưng dòng nhạc mùa thu của nhạc sĩ Phạm Mạnh Cường thường trong sáng và không nhìn cuộc đời này qua lăng kính bi quan, sầu não. Ở “Thu ca” hay trong “Thu về trong mắt em” chỉ là một thoáng vấn vương, nhớ tiếc

Hình bìa tờ nhạc “Mùa thu còn đó” của Châu Kỳ

Tập nhạc Ngô Thụy Miên được gửi tặng khán giả trong đêm nhạc “Bốn thập niên tình ca Ngô Thụy Miên”

Từ dòng nhạc trưởng phu đó, mỗi tình xa xôi thời tuổi trẻ đã cho mình biết được những mộng mị, yêu đương dẫu thời gian không đủ chín và chỉ dừng lại ở cái nắm tay hay nụ hôn trên mái tóc. Định kiến nhập nhằng giữa gia đình và xã hội đã không cho mình đến với nhau thì xin giữ lại những ân cần một thuở. Ngày đó, em thích chép vào vở những vàng thơ học trò để được hoài trẻ dại với mắt sáng, môi xinh. Hơn 30 năm rồi không còn dịp gặp lại, biết em có còn hay đổi hồn và đôi mắt thu còn buồn điệu vội hay vẫn vương mỗi khi chiều xuống. Biết nói gì hơn chỉ xin cầu chúc cho nhau được hạnh phúc trên vạt nẻo đường trần.

Một mùa thu nữa lại về và đông đầy nỗi tiếc nhớ trên những lối mòn quanh quẽ. Thu đến, thu đi và trăng nước vẫn ngóng chờ. Những chiếc lá dù xanh xao hay úa vàng cũng lìa cành và rơi xuống buồn bã như một cuộc tình mong manh đã lặng im trôi vào quên lãng.

TV

khi tình yêu chợt đến rồi đi như mây bay,
như gió thoảng ...

“Chiều thu đến gọi sầu tiếc nhớ

Biết bao kỷ niệm xa xưa

Mắt em tan vào mùa thu”

(Thu về trong mắt em, Phạm Mạnh Cường)

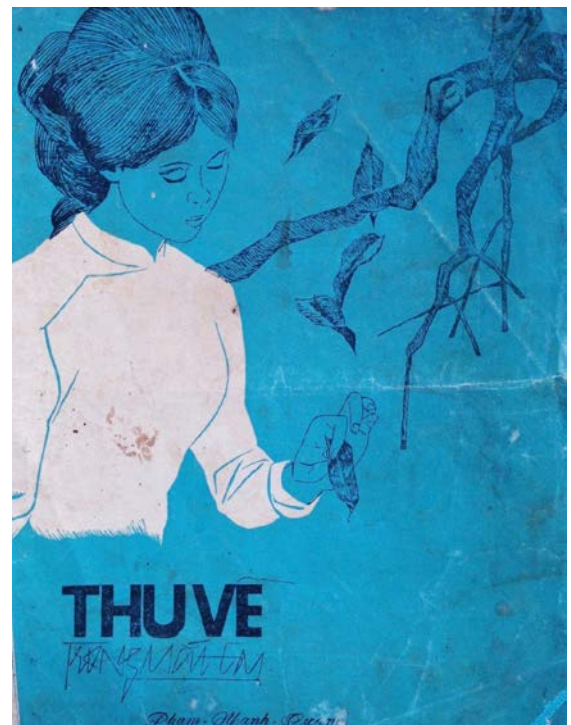
Lời ca trong những nhạc phẩm của nhạc sĩ Ngô Thụy Miên, đặc biệt là những khúc hát mùa thu như “Mùa thu cho em”, “Thu trong mắt em”, “Mùa thu xa em” v.v. đã chấm phá một bức tranh mang hương sắc mùa thu diễm ảo. Riêng “Mắt thu” là câu chuyện tình yêu nhẹ nhàng, bao dung, cho dù được mất hay thắng thua cũng không hận hờn và xin chúc cho nhau đi trọn một kiếp đời ..

“Chuyện mình ngày xưa đành xin lãng quên

Cuộc tình đã chết theo thu tàn

Người về đây xin tròn giấc mơ”

(Mắt thu, Ngô Thụy Miên)

Hình bìa tờ nhạc “Thu về trong mắt em” của nhạc sĩ Phạm Mạnh Cường

Giày mùa đông

■ **Giày ugg cổ điển** - Xu thế giày mùa lạnh giờ là thoải mái, ấm áp hiện đại. Giày ugg cổ điển được yêu thích bởi nhìn ấm áp, nhưng Ugg năm này không chỉ để bền, không thấm nước hợp trời mưa tuyết mà còn có rất nhiều màu sắc nên linh hoạt hơn ugg cổ điển.

■ **Bốt Clarks Wallabee retro**, màu sắc sống động, hiện đại hơn. Kiểu lai giữa giày moccasin và thoải mái của sneaker. Hợp phong cách casual thoải mái nhưng không quá xuề xòa. Mới lạ, rất hợp khi muốn thử gì đó khác với bốt hay sneaker quen thuộc.

■ Suede da lộn không chỉ là những đôi bốt mà cả kiểu giày ba-lê da lộn, giày lười loafer da lộn, bootie da lộn và sneaker da lộn. Hiếm khi lỗi mốt, dễ mang nhìn mềm mại không cứng nhắc. Điểm trừ là không hợp mưa tuyết.

■ Giày boat shoes thủy thủ chút cổ điển được làm mới để hợp street style. Thoải mái và rất linh hoạt, giày boat shoes thủy thủ mang tốt mùa đông luôn.

■ Giày bệt ba-lê mùa đông là có quai, da lộn, khóa buckle, đinh tán ... lai chút kiểu dáng Mary Janes, thú vị để làm mới trang phục. Ba-lê mùa đông mang casual hay diện đẹp cũng OK.

■ **Giày mũi vuông** nhen nhóm trở lại, thoải mái hơn các kiểu giày mũi nhọn. Kiểu mũi vuông giờ thường có gót khối thấp để đi lại, không đau ngón chân. Có mặt trên nhiều kiểu dáng từ giày bệt, boots đến ankle boots.

■ **Rain boots** nhưng không phải để đi mưa, cổ boots thấp và vừa và rất phong cách thời trang. Chút phá cách cho bộ đồ để nhìn hiện đại và cũng rất hợp trời mưa tuyết.

■ **Họa tiết động vật, da báo, da cá sấu...** có trên rất nhiều kiểu giày mùa đông từ sneaker, boots, Mary Janes, mules, giày lười loafers... đủ loại. Mang lại nét hiện đại tươi mới.

■ **Bốt gót mèo kitten heel và bốt biker** đang được ưa chuộng mùa này, phong cách thoải mái. Bốt gót mèo nữ tính, dễ mang với mọi thứ từ đầm, váy đến jeans. Bốt biker thì khỏe khoắn hiện đại, bắt mắt, cân bằng cho những trang phục nữ tính.

Thơ

Nguyễn Thị Khánh Minh

Lục bát tạ ơn

“Vào mùa Thanksgiving của năm 2020, trong khí lạnh của những ngày giữa thu, tôi đọc thơ, làm thơ trong cảm xúc tràn trề biết ơn và ân thưởng, với đời, với quê hương, với gia đình, với người. Tất cả đã làm nên tôi, nuôi sống tôi, và đã để lại trong tôi những ký ức đẹp đẽ. Xin gửi đến mọi người, như một lời tạ ơn.”

Trên là lời của Nguyễn Thị Khánh Minh nói về trang thơ Lục Bát Tạ Ôn. Nhân mùa Thanksgiving, chúng tôi xin đăng lại ở đây để cùng chia sẻ và hướng về những người thân yêu.

SAO KHUÊ

Ơn cha mẹ

Tình cha huyết mẹ nên con
Vô lượng kiếp chảy trong nguồn sống tươi
Vô lượng mai kia cát bồi
Dòng sông con lại chảy đời biển xanh
Cha mẹ. Hạt suối ngọn ngành...

MÙA VU LAN 2020

Ơn thầy

Cần đôi hạt chữ nên lời
a, b, c... dẫn một đời. Bước đi
Một ngàn con chữ theo vì
Mùa xuân kết cỏ. Ôn ghi. Thưa Thầy.

2009

Ơn tóc tơ

1.

Đêm nằm nghe tiếng chuông chùa
Lòng an nhiên nở một tờ thư xanh
Tình chung hỏi có phân vân
Thưa không. Mệnh đã vào vòng nhân duyên

2.

Em về bếp lửa quê thơm
Xếp năm tháng lại. Bữa cơm ban chiều
Bên ngoài mưa gió bao nhiêu
Bao nông nổi. Để một điều. Anh đây

3.

Tưởng vù theo đám mây bay
Ra mình còn đứng với ngày chưa đi
Một ngàn sợi nắng vùn vì
Buộc nhau một chữ yêu vì. Tóc tơ

1980

Ơn thơ

Một nghìn trang giấy trắng mây
Người bảo phải viết cho đầy trời xanh
Viết sao cho tận ngọn ngành
Cho gió thổi cái trời xanh lên trời

1999

đỉnh đá này và hạt muối đó chưa tan...

(Tuệ Sỹ-khung trời cũ)

Buổi trưa ngồi nghe sư đàn
Trăm con lá rớt. Tình tang cõi ngoài
Mùa đầu hốt đã thu phai
Một phương viễn mộng. Đọa đầy*. Bao thu

Viên đá cuội nghìn năm*. Ru
Niềm cô quạnh. Dấu biệt mù. Âm xưa
Trắng tàn nhỏ lệ đèn khuya
Hắt con bóng dựng đá chờ nước non

Áo tỳ khu. Dặm mỗi mòn
Trùng khơi. Hạt muối đó còn chưa tan...

9.2020

* Thơ Tuệ Sỹ: Trời viễn mộng đọa đầy đi mấy
thuở/... Viên đá cuội mấy nghìn năm cô quạnh/
Hồn tôi đâu trong dấu tích hoang đường...

Nhớ buổi nghe sư đàn, cùng nhà thơ Lữ Kiều và Giai Hoa,
20.9.2009, tại cốc của sư trong vườn chùa Già Lam

nhấn cổ hương

Kính tặng nhà văn Huyền Chiêu

Con đường nâu. Áo ai nâu
Một thời mẹ dắt tay nhau theo về
Hình như cô bạn tóc thề
Có thể. Cùng đi đường quê, thuở nào
Nghe Huyền Chiêu. Nghe nao nao
Nghe quen như tiếng tre xào gió trưa
Ràng rỏi gặp. Dấu sau xưa...
Cổ-tĩnh ấy. Một ngày. Về soi chung*

9.2020

*Nhà bà nội tôi ở Thuận Mỹ (Ninh Hòa) có một cái giếng rất xưa.

nghe ngâm thơ buổi sáng

Kính tặng nghệ sĩ Mai Hiền

Hồng trần thẳng thốt bên hiên
Lời thơ về giữa giấc thiền sớm mai
Mộng đời bật tiếng bi ai
Ta hay là giọng ngân dài? - Hư vô...

1996

thủy vinh

Một hôm. Nắng đỏ. Sài Gòn
Bụi mờ con mắt. Bạn còn phóng xe
Bước đi như vội trên hè
Nhìn tôi lâu. Mắt đỏ hoe. Thì thầm:
Tội mình. Cười. Khóc. Tình thâm...

2006

(nhớ Thủy Vinh tới nhà sau khi giận nhau)

thu vàng

Một ngày. Sơn ca tự tình
Hót lên một tiếng. Rung rinh địa đàn
Mở hết những cửa thời gian
Có mùa thu trở sắc vàng. Gọi thu
Vút lên. Ôm trọn thái hư...

10.2020

an nhiên

Cùng Kim Quy

Cà phê từng giọt vô ưu*
Mỉm cười. Nhẹ quá. Nắng ru bên thêm
Trang thơ vừa mở. Cổ kim
Sơn Xuyên. Nhật Nguyệt**.
An nhiên cõi này...

9.2020

*An Nhiên là bút danh của Kim Quy. Nhớ cùng nhau ở quán café Vô Ưu (2008)

** câu trong bài kệ: ...Cổ kim nhật nguyệt/ Cổ kim sơn xuyên... (có tên Kim, có Nhật Nguyệt: tên Minh)

BẢO HUÂN

MINH ĐẠO NGUYỄN THẠCH HÂN

Cây cầu biên giới

Tôi đứng ngay tại Ngã Ba Hàm Rồng nhìn đảo dác chung quanh. Buổi trưa nắng chang chang. Thỉnh thoảng một cơn gió nổi lên cuốn theo những đám bụi đỏ mù trời. Tôi dụi mắt mấy lần cố tìm những gì thân quen của một quá khứ yêu dấu xa xưa. Người tài xế của hãng du lịch chạy đến bên tôi thắc mắc:

- Anh kiếm cái gì thế? con đường trước mặt đi về hướng Phú Nhơn đến tận Ban Mê Thuật, bên

trái là ngõ về quận lý Phú Thiện và tỉnh Phú Bổn, còn đằng sau là con đường mình mới từ Pleiku ra đây. Anh muốn đi đâu thì cứ cho tôi biết, tôi sẽ đưa anh đến nơi đến chốn.

Không lưu tâm gì đến anh tài xế, tôi vẫn đứng yên đó trầm nghĩ:

- Dù đã lâu lắm rồi nhưng làm sao quên được. Mình đã để lại một đoạn đời hoa bướm, một mối tình đầu tha thiết nơi rừng núi này. Quang cảnh chung quanh vẫn vậy, nhưng con đường trải

nhựa có thêm nhiều ổ gà, vắng người qua lại và hàng quán xơ xác tiêu điều hơn xưa.

Rồi tôi trả lời bằng giọng:

- Tôi đang chụp hình.

- Tôi đâu thấy anh mang máy hình?

- Ô, chụp hình trong đầu ấy mà.

Người tài xế há hốc mồm ra ngạc nhiên, anh ta nói lảm bảm trong miệng nhưng đủ cho tôi nghe rõ:

- Máy ông nội Việt Kiều thật là lảm cẩm.

Tôi leo lên xe và hồi

người tài xế chạy về phía quận Phú Nhơn. Chiếc xe mượn của hãng du lịch tương đối còn mới, lồng lộn lao về phía trước, lúc nghiêng qua trái, lúc lách qua phải để tránh những ổ gà và khúc đường bẻ chưa được sửa chữa. Mà có lẽ sẽ chẳng bao giờ được sửa chữa nữa. Hàng trăm thứ chuyện quan trọng hơn người ta còn chẳng thèm để ý tới, sá gì một con đường nhỏ ở một thành phố xa xôi hẻo lánh này. Để mặc tài xế đánh vật với chiếc xe và con đường, tôi thả hồn chìm về dĩ vãng ...

Ngày ấy đã xa lắm rồi...

Tôi, một Thiếu Úy trẻ măng vừa đổi về đơn vị mới thành lập. Tiểu Đoàn tân lập, từ sĩ quan đến binh lính, hầu hết là những thành phần khó xài từ các đơn vị khác gọi về. Dĩ nhiên tôi cũng ở trong thành phần bất hảo đó. Từ miền biển bị đưa lên miền núi và chỉ huy một đám quân hỗn tạp gồm đủ mọi thành phần. Tôi còn đang tập những bước đi chập chững của nghề chỉ huy thì bị quăng ra chiến trường. Ngày ấy, cũng trên con lộ này, tôi dẫn hai con Gà Cồ Đại Pháo 105 ly để yểm trợ cuộc hành quân trực thăng vận tái chiếm quận lỵ Phú Nhơn mà Bắc Quân vừa mới tràn ngập đêm hôm trước.

Ngã ba này bình thường

chỉ có vài quán cóc lèo tèo để bán đồ ăn thức uống cho khách của xe đồ chạy đường Pleiku - Phú Bổn hay Pleiku - Ban Mê Thuột. Hôm đó dân chạy loạn từ Phú Nhơn ra rất đông, từ những làng Thượng, hoặc mấy khu dinh điền và những người làm ăn buôn bán chung quanh quận lỵ. Đồng bào thấy lính đi tái chiếm quận, họ rất mừng rỡ, người hỏi thăm, người cho quà bánh. Để đáp lại tấm thanh tình, đám lính tặng lại dân chúng thuốc lá và những đồ hộp Quân Tiếp Vụ. Họ ở quận nhỏ xa xôi cũng nghèo khổ như lính vậy thôi.

Từ sáng sớm, lo đốc thúc tải đạn, sửa soạn xe cộ, đại bác, hàng trăm thứ phải làm cho một cuộc trực thăng vận, cho nên bao tử đã cồn cào. Phi cơ câu súng đại bác phải xin từ căn cứ Mỹ ở Quy Nhơn lên, nên chờ cũng còn lâu. Tôi rủ anh chàng Chuẩn Úy Trung Đội Phó kiêm Đề Lô vào quán bên đường kiếm cái gì lót bụng. Dân quận lỵ bu lại hỏi thăm tình hình, đánh nhau có lâu không? chừng nào có thể về quận được? Toàn những câu hỏi mà chỉ có Trời mới trả lời được.

Có tiếng một cô gái hỏi thăm ông chủ quán người Việt gốc Hoa:

- Mấy anh ấy đi giải toả quận Phú Nhơn phải không ông chủ.

- Tôi đoán vậy, cô thử hỏi mấy ông coi.

Tôi quay lại, người vừa hỏi là một thiếu nữ độ đôi mươi, nàng mặc chiếc áo dài trắng học trò, trông rất hiền thực, đang hỏi thăm người chủ quán, tôi hỏi lại cô gái:

- Sao cô đoán tụi này đi giải toả Phú Nhơn?

- Em mới từ Tuy Hòa lên Pleiku hôm qua. Sáng nay đạp xe đồ vô quận, không ngờ kẹt từ sáng đến giờ.

- Cô cũng ở quận Phú Nhơn sao?

- Em dạy ở trường tiểu học Phú Nhơn, còn nhà em ở Tuy Hòa.

- Cô nên về Pleiku kiếm chỗ ngủ đỡ qua đêm nay.

- Em không có ai quen ở Pleiku cả, vả lại em nóng lòng không biết nhà của, trường ốc ra sao?

- Cô có lo lắng thì cũng chẳng làm gì được, tốt hơn hết là kiếm chỗ nào nghỉ đỡ qua đêm nay, chờ giải toả xong mới về được.

- Đám học trò của em chạy ra đây cũng đông lắm, em không thể bỏ chúng được. À này các anh đừng pháo vào trường học nghe.

Tôi vỗ vai Châu Đề Lô vừa cười vừa nói:

- Cái đó cô phải nhờ ông Châu mới được, ông chỉ đâu là nơi đó thành bình địa.

Châu vội lên tiếng:

- Trường của cô giáo tụi này không dám đụng tới đâu.

Tôi chế giễu Châu:

- Bạn hứa một mình chứ không có tôi can dự trong đó đâu nghe. À này giờ mình nói chuyện mà quên giới thiệu. Tôi tên Lập, anh bạn này tên Châu. Còn quý danh cô là ...

- Em tên là Quỳnh Hoa, các anh hứa là phải giữ lời đó à nghe!

Tôi chọc ghẹo Quỳnh Hoa:

- Nếu thế thì Quỳnh Hoa phải đền cái gì mới được chứ?

Tôi nhìn người con gái nước da trắng hồng, mịn màng như trứng gà bóc, đôi môi đỏ như cánh bích đào, cặp mắt to đen láy trông thật thông minh lanh lẹ, mái tóc thề phủ xỏa ngang lưng, nụ cười tươi như hoa với hàm răng đều đặn như những hạt bắp vừa đủ lớn. Nhìn Quỳnh Hoa đứng giữa đám học trò nhà quê lem lốc bẩn thỉu, tôi có cảm tưởng nàng là bà tiên giáng trần, đang cầm cây đũa thần gõ trên đầu đám chúng sinh đầy đau khổ. Nàng rất bạo dạn tuy hơi lo lắng, nhưng không có cái e lệ như những cô gái kinh thành. Tôi tự nhủ:

- Bông hoa vương giả này sao lại mọc ở chốn rừng không mông quạnh này nhỉ?

Quỳnh Hoa thấy tôi nhìn cô chăm chú, có vẻ mắc cỡ đôi má càng hồng hào thêm, còn đang phân vân chưa biết trả lời ra sao, Châu vội đề nghị:

- Thôi bữa nào giải toả xong, đãi tụi này một bữa cơm dân dã được không Quỳnh Hoa?

- Em nấu ăn dở lắm, nhưng em sẽ đãi các anh một chầu bún bò Huế, được không?

Tôi làm bộ nuốt nước miếng:

- Ôi chao, chưa thấy mùi mà đã thèm nhỏ dãi rồi.

Có tiếng trực thăng từ xa vọng lại, chúng tôi từ giã Quỳnh Hoa rồi vội vã đốc thúc anh em binh lính để cuộc di chuyển được mau chóng. Bình, anh chàng tài xế xe jeep của tôi chạy lại hỏi:

- Mình cần về hậu cứ lấy thêm gì nữa không Ông Thầy?

- Chắc đủ rồi, vả lại cũng không còn kịp nữa.

Tôi móc túi đưa cho Bình một ít tiền lẻ và nói:

- Em vào trong quán mua vài gói mì và một hộp trà, tối nay mình ăn mừng chiến thắng.

Bình cầm tiền, nheo mắt chọc tôi:

- Cái cô hồi nãy coi bộ chịu đèn Ông Thầy lắm rồi đó nghe.

Tôi thấy thích thú trong lòng nhưng cũng làm bộ chống chế:

- Con gái đời này đầy đũa lửa, đừng tưởng bỏ.

Trời bắt đầu đổ mưa khi trực thăng vừa bốc 2 khẩu đại bác. Tôi nhìn bầu trời đen ngịt mà lo lắng cho những giờ phút nguy hiểm gian lao sắp tới bởi vì tôi vừa phải chiến đấu với địch quân vừa phải yểm trợ cho quân bạn ngay từ phút đầu trong thời tiết mưa gió bão bùng này. Những cơn mưa trên miền núi thường dai dẳng và mang theo gió lạnh thấm đến tận xương tủy của những người lính Pháo Thủ, vừa thiếu ăn vừa phải làm việc cực nhọc. Tôi thầm hỏi liệu đêm nay trực thăng có kịp đổ quân để bảo vệ hai con gà cồ của mình không?

2 khẩu đại bác cùng với 4 túi đạn 105 ly và chiếc xe Jeep được thả xuống một ngọn đồi trọc. Dưới cơn mưa tầm tã, đất đỏ lầy lội, đám pháo thủ thoăn thoắt làm việc: hì hục đẩy 2 khẩu pháo lại gần nhau, khuôn vác đạn được, dựng cây truyền tin, nhắm hướng súng. Chỉ trong vòng nửa tiếng đồng hồ, những trái đạn đầu tiên đã được phóng đi liên tục để dọn bãi đáp cho 2 tiểu đoàn Bộ Binh đổ bộ xuống mục tiêu.

Trận tái chiếm quận Phú Nhơn hôm đó đã thành công hoàn toàn nhưng Châu Đề Lô đã bị thương nặng, một mảnh đạn B40 của địch quân đã chọc

một lỗ lủng lớn ở bụng của hắn. Toán Pháo Binh được di chuyển về phía sau quận hành chánh để sẵn sàng yểm trợ cho lực lượng bảo vệ quận.

Một buổi sáng, sau khi sửa sang tuyến phòng thủ tạm ổn định, tôi ghé thăm Quỳnh Hoa. Ngồi trường chỉ bị thiệt hại nhẹ. Anh em quân nhân trong quận đang giúp một tay sửa sang những chỗ bị trúng đạn. Tôi đến bên lớp học của Quỳnh Hoa, nàng đang say sưa tập hát cho các em nhỏ. Có tiếng một em bé báo động:

- Thưa cô có Ông Lính tới kiểm.

Nàng quay lại, gạt đầu chào. Tôi ướm thử xem nàng còn nhận ra tôi không:

- Ông Lính kính chào Cô Giáo, Cô Giáo còn nhớ Ông Lính này không?

Nàng không thể nhịn cười được lối giễu cợt của tôi, nhưng cũng chẳng chịu thua:

- Ông Lính đi đâu mà lạc vô đây?

- Ông Lính đi lạc vào Thiên Thai đó ạ, không biết Tiên Nữ có cho Ông Lính thăm rừng Đào Tiên không.

Nàng cũng lém lỉnh không vừa trả lời tôi bốp chát:

- Ông Lính tỉnh lại đi, đây là chốn phàm tục, làm gì có nàng Tiên nào

đâu.

- Chứ Quỳnh Hoa không phải là Tiên sao?

Nàng nghe tôi khen không khỏi e thẹn:

- Anh Lập làm Quỳnh Hoa mắc cỡ quá hà! Người ta xấu như ma mà so sánh với Tiên, anh có mơ ngủ không đấy? Anh Châu có khỏe không anh Lập?

- Châu bị thương nặng đang nằm ở quân y viện Pleiku.

- Trời ơi, có nguy hiểm lắm không anh?

Thấy mặt Quỳnh Hoa biến sắc, tôi thấy hơi ghen tỵ với bạn mình, nhưng vội trấn an:

- Chắc không đến nỗi nào, nhưng phải nằm nhà thương một thời gian.

- Hôm nào anh có đi thăm anh Châu cho em đi theo với nghe.

Tôi tự nhủ thăm sao nàng dễ xúc động như vậy nên hứa đại cho xong chuyện:

- Cuối tuần tôi phải về hậu cứ nhân tiện ghé đón Quỳnh Hoa đi thăm Ông Châu luôn thể, được không?

- Gia đình anh đã biết tin chưa vậy anh Lập?

- Gia đình anh ở Pleiku đã được thông báo rồi.

Tôi hỏi thăm qua loa về tình trạng trường ốc và nơi ở của nàng rồi vội vã cáo lui, hẹn gặp lại

sáng thứ Bảy. Quỳnh Hoa hiện ở trọ tại nhà bà Hiệu Trưởng, một người bạn cũ của gia đình nàng. Chồng bà cũng là một cựu quân nhân giải ngũ, có tiệm tạp hóa ngoài chợ. Sáng thứ Bảy, tôi cho tập hợp Trung Đội, giao doanh trại cho Ông Thượng Sĩ Thường Vụ rồi hối đám quân xa chuẩn bị xe cộ về hậu cứ lãnh lương thực và đạn dược. Tôi gọi Bình vào văn phòng rồi dặn:

- Bình à, coi lại xe cộ, xăng dầu đầy đủ, bữa nay mình về hậu cứ đồng thời ghé thăm ông Châu luôn thể. À hôm nay có một người bạn xin quá giang nữa nghe.

- Ai vậy Ông Thầy?

- Cô giáo bữa mình gặp ngoài ngã ba Hàm Rồng đó nhớ không em.

- Ô, vậy em phải rửa xe cho thật sạch mới được.

- Lính tác chiến mà chú mày làm như lính kiểng ở thành phố không bằng, không sợ tụi hậu cứ nó cười sao?

- Súc mấy mà tụi nó dám cười thấy trò mình.

Tôi ghé lại nhà Quỳnh Hoa, nàng đã chờ sẵn, vẫn chiếc áo dài trắng hôm nào. Nét mặt vui vẻ, nụ cười tươi như hoa trông mới duyên dáng làm sao! Nàng bước ra cửa đón tôi:

- Chào anh, mời anh vào trong nhà uống miếng

nước đã.

- Chào cô Quỳnh Hoa, cảm ơn cô để khi khác, thôi chúng ta lên đường kéo trễ.

Đến hậu cứ, tôi nhận tiếp liệu rồi hẹn tất cả tập trung lúc 2 giờ chiều để trở ra Phú Nhơn. Tôi chở Quỳnh Hoa vào bệnh viện. Châu vẫn còn thiếp trong giấc ngủ mê, khuôn mặt trắng bệch, hơi thở yếu ớt. Bà mẹ của Châu nhìn thấy chúng tôi thì không cầm nổi nước mắt. Bà bắt đầu thút thít khóc. Tôi tự hỏi trong những ngày qua người mẹ đau khổ này đã đổ bao nhiêu nước mắt cho đứa con yêu dấu của mình. Quỳnh Hoa nhìn thấy Châu, bỗng hai hàng lệ tuôn trào. Tôi đưa chiếc khăn tay, nàng cầm lấy, che lên mắt và đi vội ra ngoài. Tôi không ngờ nàng quá nhạy cảm và thương tâm như vậy đối với một người bạn mới quen. Tôi an ủi bà mẹ của Châu mấy câu rồi vội vã đi tìm Quỳnh Hoa. Nhìn nàng đứng dựa chiếc cột ngoài hành lang bệnh viện, đôi vai rung lên từng hồi, có lẽ nàng đã quá xúc động. Tôi chẳng biết làm sao để an ủi nàng. Miệng lưỡi cứng đờ, chân tay thừa thãi, tôi lặng lẽ đến bên nàng, mắt tôi cũng bắt đầu nhòa lệ, tôi ôm lấy đôi vai bé bỏng của nàng. Quỳnh Hoa quay mặt lại và úp mặt vào

vai tôi khóc nức nở như một đứa con nít. Có lẽ những đau khổ thâm kín lâu nay được dịp tuôn ra theo dòng nước mắt. Tôi để mặc nàng khóc cho vơi nỗi thương tâm. Một vài người đi ngang dòm chúng tôi với đôi mắt dò hỏi rồi bỏ đi. Chuyện khóc lóc có lẽ quá bình thường ở nhà thương. Nàng khóc một lúc rồi im lặng, chỉ còn những tiếng nấc nghẹn ngào. Tôi an ủi nàng:

- Em đừng khóc nữa, anh Châu chắc không đến nỗi nào đâu, mẹ anh nói Bác Sĩ cho hay anh đã qua cơn hiểm nghèo rồi chỉ chờ bình phục thôi.

Nàng thì thầm bên tai tôi:

- Em nhớ ba em hồi đó, cũng nằm ở bệnh viện này trong cơn hấp hối, nên em không cầm nổi nước mắt, xin anh tha lỗi cho em.

- Anh xin lỗi em, không ngờ cuộc thăm viếng này đã gọi cho em những đau đớn như vậy.

- Anh đừng nói vậy, anh không có lỗi gì cả, chỉ vì em tủi thân đó thôi.

Khi đã tỉnh trí, nhìn thấy một bên vai áo tôi ướt đầm nước mắt, có lẽ thấy hơi ngưng ngừng nên Quỳnh Hoa đẩy nhẹ tôi ra và lí nhí mấy lời xin lỗi. Tôi vội dìu nàng ra xe và rửa ra ngoài phố kiếm gì ăn. Tôi dẫn Quỳnh Hoa vào quán như một

đôi tình nhân gắn bó bên nhau. Những cặp mắt nhìn soi mói của đám thực khách mà quá nửa là lính tráng khiến nàng hơi bối rối. Tôi nhìn nàng với đôi mắt nồng nàn, thầm cảm ơn Thượng Đế đã cho tôi có dịp làm quen với người con gái dễ thương và thủy mị như vậy. Sự hiện diện của nàng trong đời sống cô đơn và đầy hiểm nguy ở nơi tiền đồn bất trắc khiến tôi thấy những gánh nặng trên vai bỗng nhẹ hẳn đi. Tôi luôn cảm thấy rằng sau nét mặt vô tư ngây thơ, Quỳnh Hoa có một sức thu hút kỳ lạ, giống như một vùng đất mới chứa đầy những bí mật quyến rũ đối với những nhà thám hiểm. Đúng vậy, nàng chính là sự thiêng liêng kỳ bí, một vườn địa đàng cho riêng tôi. Tôi vẫn chưa hiểu tại sao nàng quá đau lòng khi thăm Châu trong bệnh viện nên muốn tìm hiểu thêm:

- Quỳnh Hoa ở Phú Nhơn lâu chưa?

- Độ gần một năm thôi, em ra trường sư phạm cấp tốc rồi xin đổi về đây ngay.

- Sao em không xin dạy ở gần nhà có phải tiện hơn không?

- Ngày xưa, ba em làm Quận Trưởng Phú Nhơn. Người đã bỏ cả cuộc đời để xây dựng và cải tiến cái quận heo heo hút gió này. Thời Đệ Nhất Cộng

Hòa, dân chúng từ miền ven biển và từ ngoài Bắc di cư lên đây lập nghiệp rất đông, đã được chính quyền tận tình giúp đỡ. Nhưng rồi trong một cuộc đi thăm đồn điền của một xã phía tây quận lỵ, ba em đã lọt vào ổ phục kích và bị sát hại. Em lớn lên, muốn tiếp nối cái hoài bão của ba em là nâng cao dân trí để họ có thể hiểu được ý nghĩa của sự tự do, dân chủ, công bình và lẽ phải.

Sau nhiều lần đi thăm Châu, chúng tôi thấy gần gũi nhau hơn. Tôi tìm thấy ở nàng một niềm vui, một ước mơ, một mái ấm gia đình cho tương lai. Vùng đất hoang vu này trở nên tươi mát đáng yêu bởi vì chỗ nào cũng thấy đóa hoa quỳnh nở rộ rành.

Chúng tôi đã yêu nhau, có núi rừng và con sông nhỏ chảy qua quận lỵ làm chứng. Con sông thật hiền hoà và dễ thương như người tôi yêu. Bên bờ sông những hàng cây phượng vĩ nở đỏ rực mỗi mùa hè. Mùa mưa nước phù sa đỏ ửng từ trên ngàn chảy cuộn cuộn xuống ngập gần hết cây cầu sắt nhỏ bắc qua sông. Cây cầu nhỏ sơ sài có vài nhịp, bề ngang chỉ đủ cho một chiếc xe đồ qua lại. Mùa nắng, nước cạn trơ những bãi cát trắng tinh. Người ta đào cát thành những vũng nước trong, gánh về để uống. Giữa

lòng sông nước trong vắt chảy lững lờ, nhìn thấy cát và sỏi tận dưới đáy.

Chúng tôi đã dệt những giấc mộng tương lai đơn sơ và êm đềm.

Tôi thì thầm bên tai nàng:

- Quỳnh Hoa ơi, mai này chiến tranh chấm dứt, anh sẽ cất một căn nhà bên bờ sông này, em sẽ tiếp tục dạy học, còn anh sẽ biến vùng đất màu mỡ này thành một đồn điền trù phú, em có chịu không?

- Anh trông cho em một vườn trái cây mít, ổi, xoài, đu đủ, măng cầu nghe anh.

- Ừ, anh sẽ trông bất cứ cây gì em muốn.

- Anh hứa thương em và chiều chuộng em như ngày xưa ba yêu thương và chiều chuộng em nghe.

- Anh hứa.

- Anh đừng bỏ em, như ba đã bỏ em một mình, em sợ lắm.

- Không, anh sẽ không bỏ em một mình.

- Nghe anh nói thơ mộng và sung sướng quá, cảm ơn Trời Phật đã cho em gặp anh. Có lẽ ba đã run rủi cho em gặp anh đó. Lập ơi, em thương anh lắm, anh biết không?

- Sao em thương anh nhiều dữ vậy?

- Không biết nữa, có lẽ em thấy anh giống ba

em. Anh chiều chuộng em, anh là người lớn, bao dung, đại lượng, biết nhiều, hiểu nhiều. Anh biết không, hôm em gặp anh đi hành quân, em thấy anh oai hùng quá, giống như ba em ngày xưa. Máy ông lính thương anh lắm phải không?

- Không, máy ông ấy ghét anh lắm.

- Cái mặt xạo, ai mà ghét anh. Anh nhiều đào lắm phải không? nói cho em nghe đi.

- Có mình em thương anh thôi, thiệt đó.

Tôi ngồi bên nàng, uống từng giọt tình yêu ngọt ngào, nghe trái tim mình đập từng điệu nhạc run rẩy trên lối vào Thiên Đường chỉ có hai đứa chúng tôi. Nàng đã dạy cho tôi biết mơ mộng, thấy đời đáng yêu hơn, những thứ đó tôi đã đánh mất từ khi mới lớn, từ khi bước chân vào quân ngũ, tôi vẫn nghĩ tuổi trẻ của tôi đang đi vào ngõ cụt với những giấc mơ hãi hùng. Đời tôi thật trống rỗng nếu không có nàng. Tôi thấy yêu thương nàng quá đổi. Quỳnh Hoa vẫn còn vẽ những giấc mơ của nàng nhưng tôi không còn nghe gì cả, chỉ thấy cánh môi hồng mấp má, hơi thở thơm tho mùi mía lùì phà trên mặt tôi. Bất chợt, tôi ôm và hôn nàng say đắm, người nóng bừng như có dòng điện chạy ào ạt từ

tim lên đầu. Nàng đẩy nhẹ tôi ra:

- Coi kìa, người ta cười mình đó.

- Ai mà dám cười mình.

Nàng đánh trống lảng, bâng quơ hỏi tôi:

- Anh ơi, cây cầu này có tên không anh.

- Anh cũng chẳng biết nữa, hay là mình đặt cho nó một cái tên làm kỷ niệm nghe.

- Em cho anh đặt đó.

- Ừ, hay là mình gọi là Cây Cầu Biên Giới nghe em.

- Cái tên nghe cũng hay đấy, nhưng mà nghe có vẻ chia ly quá. Giống như trong bài “Chiều Mưa Biên Giới” anh đi về đâu” của Nguyễn Văn Đông vậy.

Tôi phì cười:

- Mới thương nhau mà em đã nghĩ đến chuyện chia ly rồi.

- Nhưng mà em sợ lắm, thời buổi chiến tranh... Lỡ mai này, anh bỏ em ở đây một mình, em buồn lắm đó.

Tôi cố gắng đặt niềm tin vào trái tim đang hoang mang của nàng:

- Không, anh sẽ không bỏ em một mình, anh sẽ xin với mẹ để cưới em, chúng ta sẽ mãi mãi bên nhau.

Nàng reo lên sung sướng như một đứa con nít, mắt sáng ngời những tia hy vọng, rồi ôm lấy tôi. Ôi mùi thơm ngọt ngào, tôi

làm bộ đẩy nhẹ nàng ra:

- Coi chừng người ta thấy, họ cười mình đó.

Vẻ mặt hân hoan. Nàng không còn e dè gì nữa, trả lời tôi một cách táo bạo:

- Ai cười hở mũi cái răng!

Thật không ngờ, nơi rừng rú hoang vu nguy hiểm này ai nghe đến cũng rợn tóc gáy. Bạn bè, người thân, lâu không gặp nhau, hỏi tôi bây giờ ở đâu, tôi trả lời ở quận Phú Nhơn tỉnh Cheo Reo, ai cũng lè lưỡi chọc tôi bộ hết đất rồi sao lên miền Thượng ở vậy, tôi chỉ cười khi. Bây giờ tôi đã có lý do để trả lời họ... Bởi vì tôi mê hoa quỳnh, thế thôi.

- Anh làm gì ngồi thừ ra thế, hãy nói tiếp về tương lai của chúng ta cho em nghe đi.

- Anh đang sung sướng quá nên làm một bài thơ kỷ niệm.

- Ô, anh biết làm thơ nữa sao? Hãy đọc em nghe đi, em sẽ thưởng cho anh.

- Ủ, anh đọc thơ con cóc, em đừng cười nghe. Em biết thơ con cóc không? *Con cóc trong hang, con cóc nhẩy ra.*

Nàng đọc tiếp:

- *Con cóc ngồi đó, con cóc nhẩy đi... với anh!!!* Em thích thơ con cóc lắm. Em sẽ làm con cóc như trong truyện cổ tích gì đó, anh học trò có người vợ cóc xấu xí, đêm đêm hiện

nguyên hình là một nàng Tiên sẵn sóc cho chồng. Ban ngày là một con cóc lẻo đẻo theo chồng.

- Nếu em là một nàng Tiên cóc, anh sẽ bỏ em vào ba lô mang theo khi đi hành quân để lúc nào em cũng ở bên anh.

- Anh phải đọc thơ cóc cho em nghe. Ồ, nếu vậy mấy ông lính sẽ gọi anh là người điên đó.

- Điên vì em, thì anh cũng chịu.

Nàng bá cổ tôi nũng nịu:

- Thôi đừng đánh trống lảng, đọc thơ con cóc cho em nghe đi anh.

- Ủ, anh đọc nghe, cấm cười đó, đứa nào cười anh khóa miệng lại cho mà coi.

Thế là tôi phải đọc bài thơ con cóc của tôi cho nàng nghe:

Chiều về thấp thoáng bên sông,

Thấy Quỳnh thơm ngát thấy lòng xôn xao.

Nàng cười rũ rượi, hai tay đánh liên hồi vào vai tôi. Một ngày như mọi ngày trôi qua, trong thung lũng tình yêu, bên cây cầu biên giới, nỗi chết đã chịu tạm rút lui, để nhường chỗ cho tình yêu hoa bướm ngọt ngào. Tôi lấy con dao găm đeo bên mình khắc câu thơ trên thành cầu sắt để đánh dấu một chặng đường yêu đương...

Tôi đánh rơi giấc mơ trên

con đường nóng bỏng khi nghe ông tài xế léo nhéo bên tai:

- Anh muốn vào chợ hay đến nhà ai ở quận Phú Nhơn?

Tiếng người tài xế kéo tôi về thực tại. Giấc mơ thật ngắn ngủi, như cuộc tình của chúng tôi.

- Anh cho tôi lại trường tiểu học.

Quang cảnh vẫn không thay đổi mấy, ngôi trường tiểu học vẫn như xưa. Thời gian như ngừng trôi ở quận lỵ nhỏ bé này. Phố chợ đều hiu vẫn còn kia, hàng rào kẽm gai chung quanh doanh trại nơi tôi đóng quân vẫn còn đó, nhưng chẳng ai biết đến một người con gái đẹp như hoa quỳnh đã từng in dấu chân nơi chốn này. Hình ảnh ngày xưa vẫn còn đủ chỉ thiếu một người. Tôi hồi người tài xế chạy ra phía cây cầu. Chiếc cầu sắt nhỏ bé đầy dấu kỷ niệm, tôi như trong giấc mơ, Chàng Tú Uyên ngày xưa khi tỉnh giấc không thấy người đẹp trong tranh đâu nữa, chắc cũng ngỡ ngàng như tôi hôm nay thôi. Tôi bước lên cầu, ngồi đúng vào chỗ ngày xưa chúng tôi đã từng có một thời mơ mộng. Tôi ngồi bệt xuống, hai chân đong đưa, mắt nhìn xa xăm trên những ngọn phượng vĩ bên sông, cố tìm chút nắng vàng ngày xưa của một buổi chiều tà. Tìm mãi cũng chẳng

thấy đâu, không thấy một dấu tích gì của nàng. Nơi thành cầu này tôi đã hôn những nụ hôn đầu tiên trong đời, vẽ những giấc mơ đầu tiên trong đời và những bài thơ con cóc đầu tiên trong đời tôi. Đúng là cây cầu chia ly như nàng đã nói. Bây giờ nàng ở đâu, hay đã bỏ xác trên tỉnh lộ Số 7 trên đường di tản về Tuy Hoà. Ồ phải rồi, tôi phải tìm lại bài thơ con cóc, có lẽ đó là kỷ niệm duy nhất còn lại của tôi với nàng. Tôi dò từng tắc sắt trên thành cầu, bài thơ còn đó nhưng đã dài thêm hai câu:

Chiều về chiều vẫn một mình,

Trách người năm cũ bỏ tình bơ vơ.

Tôi bay về Hoa Kỳ lòng buồn miên man, bao nhiêu há hức của ngày trở lại Việt Nam đã tiêu tan đâu mất chỉ còn lại sự mệt mỏi và chán chường. Tôi đã đi mọi nơi, để tìm tung tích của Quỳnh Hoa nhưng cũng không có tin tức gì. Ngày ấy nếu tôi không bị kẹt ngoài Huế, chắc chúng tôi đã chết bên nhau hay cùng nhau lênh đênh trên con tàu vượt biển. Thời gian thấm thoát trôi đi, tóc tôi đã bắt đầu điểm bạc. Mỗi lần đi đâu, thấy bóng dáng mái tóc thê và chiếc áo dài trắng lòng tôi lại xôn xao như ngày nào bên chiếc Cầu Biên Giới.

MBNTH

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Tên Facebook có một ông không biết có mắc đảng dưới hay không mà hô hào khẩu cổ: “Đừng viết hủ tiếu, hãy viết là hủ tẩu. Viết hủ tiếu là có tội với văn hoá Nam Kỳ.” Tội gì vậy hả thằng ông nội con nít?

Tui nhớ thời VNCH mình, trước khi CSBV vâng lệnh quan thầy Nga Hoa vô xích hóa Miền Nam, bà con mình dùng chữ ‘hủ tiếu’ hà rầm. Bằng chứng là trên ‘Google image’, tiệm Thanh Xuân ở số 62 đường Tôn Thất Thiệp, hơn 70 năm trước thời CS, bảng hiệu đề Hủ Tiếu Mỹ Tho. Rồi tiệm Hồng Phát trên đường Trần Quý Cáp (CS đổi tên đường thành Võ Văn Tần) hình đen trắng hồi xưa, bảng hiệu đề: Hủ Tiếu Nam Vang. Rồi thực đơn (menu) của Little Saigon Vietnamese Restaurant ở Nam Cali cũng đề Hủ Tiếu. Rồi hủ tiếu Gõ Ông Mập 2/203 Ballarat Rd Footscray

gần chỗ tui ở cũng vậy.

Chữ *hủ tiếu* bà con mình quen dùng từ thời Bành Tổ còn ở trường tới giờ mà hứng ầu, ông kêu bà con đừng nữa thì đâu có được nè cha nội.

Trước bạo quyền áp bức, người Tàu cũng như người Việt mình phản ứng giống nhau: bỏ xứ ra đi. Ra đi mãi mãi nhưng trong lòng mang theo quê hương. Người Quảng Đông, người Triều Châu, người Hẹ... mang theo món hủ tiếu quê cũ tới quê người Miền Nam Việt Nam. Thế nên ở cái đất Sài Gòn, bà con mình dễ tìm thấy tiệm hủ tiếu ở ngã tư đường như tiệm bún bò tại Huế hoặc quán phở ở Hà Nội để ăn điểm tâm.

Hủ tiếu Mỹ Tho, Hủ tiếu Nam Vang khách muốn ăn phải tới tiệm. Còn nghèo muốn ăn ở nhà nhưng vợ mắc đậu chén, không nấu. Rồi đánh tứ sắc thua, tiền đâu mà anh mình ra tiệm

nước Bảy Mập ngã tư Cao Thắng và Phan Thanh Giản nơi đặc công CS ám sát Giáo sư Nguyễn Văn Bông, Viện trưởng Học viện Quốc gia Hành Chánh thì anh mình đành ăn hủ tiếu gõ.

Đa số người bán hủ tiếu gõ, là dân Trung: Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định vô Sài Gòn vì không cần nhiều vốn. Sáng sớm họ đi chợ đầu mối mua thịt, giá, hẹ, tương, ớt, chanh cho nó rẻ.

Hủ tiếu gõ bán thường từ khoảng 3 giờ chiều cho đến tận khuya. Xe hủ tiếu 3 bánh đậu ở hẻm lớn. Thằng nhỏ đệ tử luồn vào các hẻm nhỏ. Tay cầm hai thanh tre bằng tầm vông đã lên nước, gõ lóc cóc theo điệu nhạc thay cho tiếng rao. Rao hoài mỗi miệng ai rao cho nổi chớ?

Hủ tiếu gõ được người bán đem dâng tới tận miệng; dù khách ở sâu trong hẻm tối. Cái hay của dân du

Tiệm Thanh Xuân ở số 62 đường Tôn Thất Thiệp

Hủ tiếu Gõ Ông Mập

thủ du thực đất Sài Gòn trần lộn ai; không bao giờ nghe chúng trần lộn tiền của mấy thằng bán hủ tiếu kể cả lúc chúng thua bài.

Thơ Bùi Giáng Quảng Nam “Anh cứ tưởng đầu đường thương xó chợ” ‘Đầu đường’ là người có địa vị, giàu có mới có điều kiện thương ‘xó chợ’, thương người nghèo khó, thấp kém, hay bị coi thường.

“Ai có ngờ xó chợ cũng thương nhau” Đúng vậy, đôi khi dân xó chợ đôi khi kêu hủ tiếu ăn; thằng nhỏ đến lấy tô, thu tiền thì nó cười hề hề cho thiếu chịu đi, mai trả. Mà mai nó trả thiệt. Xó chợ trần lộn người có tiền; nó không cướp cơm chim của người cùng khổ như nó. Còn văn minh hơn bọn CS nhiều.

Mỹ Tho có nhiều tiệm hủ tiếu như: Vĩnh Ký, Hưng Ký, Gia Ký, Tuyền Ký, Phánh Ký. Ký là tiệm. Phánh tên chủ tiệm. Phánh Ký là tiệm của Chú Phánh. Tui quê Mỹ Tho cùng quê với hủ tiếu Mỹ Tho. Gặp lại Thầy Lê Phú Thứ Giáo sư Anh Văn trường Trung học Nguyễn Đình Chiểu ở Deer Park, Melbourne, hai thầy trò ngồi nhắc tô hủ tiếu Phánh Ký bên kia Cầu Quay trên đường Đinh Bộ Lĩnh mà nước miếng nhều vén lên không kịp.

Còn tiệm hủ tiếu Mỹ Tho Thanh Xuân nằm

trên đường Tôn Thất Thiệp Quận Nhứt. Từ Mỹ Tho lên Sài Gòn vào năm 1946. ông chủ với một chiếc xe đẩy, bàn ghế đặt trước vỉa hè, bán hủ tiếu Mỹ Tho. Bánh hủ tiếu trưng mêm cho vào tô, xếp lên trên là xá xíu heo, tôm, gan heo, tim heo, thịt cua. Hủ tiếu nước chan nước lèo thịt bằm. Riêng hủ tiếu khô, nước lèo được để riêng.

Tính tới nay, tiệm Hủ tiếu Mỹ Tho Thanh Xuân từ đời ông sơ truyền lại đã 4 đời. Chủ đầu tiên đã chết. Khách lúa đầu cũng chết. Chết ráo. Nhưng tiệm hủ tiếu Thanh Xuân chưa chết. Thanh Xuân vẫn Thanh

Xuân. Con vượt biên qua Mỹ hay đưa còn kẹt lại vẫn bán hủ tiếu.

Hồi đó xa quê đi học ở Sài Gòn, em yêu của tui từ Mỹ Tho lên thăm. Hai đứa ra tiệm Hủ tiếu Thanh Xuân ăn, vì nó xưng mình là Hủ tiếu Mỹ Tho nhưng không giống. Nó bỏ vô tầm lum tà la: nào là trứng cút, tôm, giá, rau tần ô, rau ăn với món vịt nấu chao, chanh, ớt tươi xắt lát? Tô hủ tiếu lai căng như cái lương Hồ Quảng, giống như bài tân cổ giao duyên do ông Bảy Bá tước soạn giả Viễn Châu bào chế mà bắt ca sĩ tân nhạc Thanh Tuyền hát. Nó ăn chẳng ra làm sao cả!

Hủ tiếu gỗ - PHOTO GETTY IMAGES

Tô hủ tiếu bây giờ nhà báo quốc doanh CS với những động từ gốc Hán không ‘g’ như ‘cải biên’, ‘biến tấu’. Sao không viết ‘sửa đổi’, ‘thêm thắt’ cho dễ hiểu?

Sau năm 1975, tui không thích đi ăn hủ tiếu Thanh Xuân như thời tui mới yêu em. Không phải vì tô hủ tiếu thời bao cấp nó dở òm. Cho dầu là cao lương mỹ vị vẫn không ngon khi trái tim mình tan nát vì em bỏ tui đi lấy chồng lúc tui đang đòi sa cơ thất thế. Em viết cho tui: “Cây đến thì trở hoa Chuyển đồ đây rồi bến. Em hát rằng đến duyên. Em lấy chồng năm ấy!”

Với tui chỉ cần mấy lát thịt xắt mỏng tanh như tờ quỳn cho dễ ngấm nước lèo, miếng bánh tôm chiên, hẹ ruộng, ớt ngâm giấm, giấm đỏ với xì dầu.

Hủ tiếu nguyên thủy của tui thuở yêu em. Hủ tiếu bỏ tầm lum thuở em lấy chồng năm ấy.

Tui xa Sài Gòn đã 30 năm, chưa hề trở lại, và sẽ không bao giờ trở lại khi còn CS; nhưng nhắc tới tô hủ tiếu Mỹ Tho là gọi nhớ trong tui cả một trời quê hương ngày cũ.

Hủ tiếu ơi là tui kêu ‘em ơi đó! Chớ tui hông có kêu tô hủ tiếu!

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

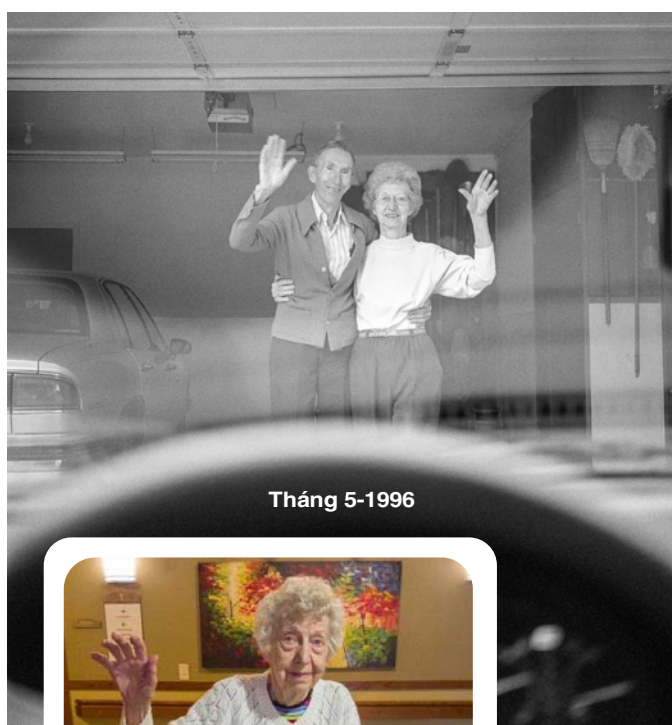
“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Vẫy tay và rời đi!

Nhiếp ảnh gia Deanna Dikeman chụp lại cảnh bố mẹ vẫy tay chào tạm biệt mình mỗi lần rời đi sau khi về thăm nhà. Như bao cha mẹ khác, khi tiễn người con xa nhà, bố mẹ của Deanna Dikeman thường đứng trước cửa vẫy tay chào con, nhìn con lên xe và rời đi. Đến một ngày năm 1991, Deanna nghĩ đến việc ghi lại hình của họ trong “dáng pose” này. Series kết thúc vào 2017, khi không còn một ai đứng vẫy chào tạm biệt cô nữa. - NGUỒN HÌNH: DEANNA DIKEMAN

Tháng 5-1996

Tháng 6-2005

Tháng 6-2013: Ông đã rời đi mãi mãi

Tháng 8-2017: Mẹ già như chuối chín cây

Bộ ảnh kết thúc vào tháng 10-2017, khi không còn ai vẫy tay chào tạm biệt Deanna Dikeman nữa.

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhắc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Nồi cơm điện

Cơm là món ăn chính không thể thiếu trong bữa ăn của rất nhiều nước ở Châu Á từ xưa cho tới nay. Trước khi nồi cơm điện ra đời, phụ nữ Châu Á đã vất vả rất nhiều để có thể nấu một nồi cơm thơm ngon cho gia đình, nhất là phụ nữ Nhật.

Cách nấu cơm truyền thống ở Nhật Bản truyền là nấu cơm trên những bếp được gọi là Kamado - bếp hình hộp kín có nồi gang nặng đặt bên trên. Phụ nữ Nhật phải dậy từ sớm để chuẩn bị gạo, ngâm gạo, một mình bê nồi nặng lên bếp, liên tục coi lửa, tăng giảm nhiệt và nước làm sao để cơm không bị cháy khét, cũng không bị nhão quá ... Trong cái khó ló phát minh ...

Năm 1923, tập đoàn Mitsubishi Electric giới thiệu nồi cơm điện đầu tiên trên thế giới. Loại này có hình dạng giống một ấm đun nước đặt trên lò sưởi, dùng cho tàu thủy, mau bị quên lãng vì khó sử dụng. Năm 1930, hãng Mitsubishi Electric sản xuất loại nồi cơm điện tự động tắt khi nhiệt độ đạt đến mức cần thiết, đôi khi phải ăn cơm sống. Vào năm 1937, quân đội Đế quốc Nhật Bản đã chính thức xài chiếc xe nấu ăn (Kiểu 97). Trong đó có một hộp gỗ hình vuông có gắn các điện cực ở hai đầu, khi gạo, nước và một ít muối được cho vào nồi cơm điện, kích hoạt các điện cực thì nước bên trong sẽ nóng lên và nấu chín cơm.

Năm 1955, phiên bản nồi cơm điện có tính ứng dụng cao đã thực sự ra đời bởi vợ chồng Yoshitada Minami, Fumiko. Qua bao nhiêu năm tháng họ đã làm cháy, sinh không biết bao nhiêu cơm, gạo. Hãng Toshiba (Nhật Bản) cho ra đời nồi cơm điện tự động R-4*1 đầu tiên, dựa vào phát minh của Yoshitada Minami. Loại nồi này giúp cho việc nấu cơm trở thành một tiến trình tự động tạo ra cơm dẻo ngon chỉ bằng một nút bấm mà không cần canh nhiệt như trước. Trong năm đầu tiên sau đó, Toshiba đã sản xuất tới 200,000 sản phẩm mỗi tháng.

Toshiba không chuyên sản xuất đồ gia dụng nhưng lại thành công tạo được nồi cơm điện, làm giàu nhờ nó, điều này được coi như một “cú tát” vào các hãng sản xuất điện tử cùng thời. Ngay sau đó, rất nhiều “ông lớn” đã nhảy vào đường đua sản xuất nồi cơm điện.

Nhờ vậy, hàng loạt loại nồi cơm điện tốt hơn được tạo ra. Từ những phiên bản đơn giản chỉ có thể nấu cơm, đến các loại nồi cơm điện hiện đại có thể tích hợp nhiều chức năng khác như nấu cháo, hầm súp, hấp thực phẩm, và thậm chí là nướng bánh... Tới nay, Nhật vẫn nổi tiếng hàng đầu về lĩnh vực hàng gia dụng, thậm chí nay đã là năm 2024, nhưng rất nhiều người Việt Nam qua Nhật du lịch quyết tâm mua một cái nồi cơm điện "made In Japan" về xài hoặc biếu.

Trái Trung - trái Mỹ

Ở Việt Nam, việc phân biệt đẳng cấp giữa đại gia, nhà giàu (chứ không phải quý tộc) và bình dân, người nghèo thường khác nhau ở một thứ dễ nhận thấy, là trái cây. Nhà giàu chơi trái cây nhập từ phương Tây, Mỹ, bình dân, nhà nghèo cũng chơi trái cây nhập ngoại, nhưng từ Trung Quốc. Mọi thứ có thể cùng chủng loại nhưng lại khác nhau về giá cả một trời một vực.

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Trái cây nhà giàu, trái cây nhà nghèo

Một người tên Nguyên, là người chuyên buôn hàng 'xách tay' và các loại thực phẩm, rau củ quả cao cấp từ Mỹ về Việt Nam theo một đường dây mà "đặc biệt", chia sẻ:

- Trái cây nhập cảng từ Mỹ và một số loại thực phẩm xách tay từ Mỹ, những người có thu nhập trung bình không chạm tới được đâu!
- Nghĩa là sao thưa chị?
- Nghĩa là trái cây nhập

cảng từ những nơi như Mỹ, châu Âu, có kênh phân phối riêng của nó, khó có chuyện nó vào siêu thị bán với giá vài trăm ngàn đồng một ký lô. Thường thì giới cán bộ và giới kinh doanh giàu có mới dám sờ, chứ còn những trái cây nói là nhập từ Mỹ, châu Âu ở một số cửa hàng bình dân thì không chắc lắm đâu, nếu không muốn nói là hàng đều.

- Hàng đều sao được, chúng có nhãn mác, có tem nhập cảng/hải quan và cơ quan chức năng đăng hoàng mà?

- Em chưa thấy đó thôi,

cán bộ y tế vào kiểm tra vệ sinh an toàn thực phẩm ở các cửa hàng, chủ yếu là nhận phong bì chứ kiểm kiếc gì. Tôi từng thấy một cán bộ y tế cầm, sờ soi một món sản phẩm đã hết date nhưng trên biên bản toàn ghi tốt không à, thậm chí vị trí kiểm tra đầy cứt chuột nhưng vẫn cứ ghi là chuẩn. Khi kiểm tra trái cây nhập, chỉ đưa lên mũi ngửi ngửi, rồi bảo tốt tốt... Toàn đi kiểm ăn cả thôi. Cả một hệ thống cán bộ đông đúc nhưng đồng lương èo ẹt nên họ tìm cách kiếm ăn bên ngoài,

họ mượn nhãn mác để kiếm ăn thôi!

- Chuyện nhãn mác, chị vẫn chưa nói rõ lắm ...

- Nhãn mác tại Việt Nam đủ loại, nhãn giả có, nhãn thật bị tuồn ra ngoài thị trường cũng có, cứ có tiền thì mua bao nhiêu cũng có. Ngay cả phôi bìa hồng của giấy chứng nhận quyền sử dụng đất mà họ còn bán lậu nữa thì nghĩa lý chi mấy cái nhãn mác, bán đây đường, giới buôn hàng trái cây thì họ rành lắm. Một con số chiếm rất lớn trong thị trường trái cây Việt là trái cây Trung Quốc, và có rất nhiều trái cây dán nhãn mác Mỹ, châu Âu nhưng nó là “đặc sản” Trung Quốc.

- Họ làm vậy vì thị trường ưa chuộng hay vì lợi nhuận?

- Vì lợi nhuận, ví dụ một ký nho kẹo của Trung Quốc có giá không tới 30 ngàn đồng (tương đương \$1.2 đô) nhưng khi dán nhãn mác châu Âu, châu Úc hay Mỹ thì giá vọt lên hàng trăm ngàn, thậm chí cả triệu đồng (tương đương \$4 hay 5 đô), lãi tới 3, 4, thậm chí 50 lần, sao người ta không làm! Nhiều gia đình buôn trái cây nhập ngoại giàu sụ nhờ kiểu này đây!

- Có khi nào chị bị ác cảm nghề nghiệp rồi nghĩ vậy không?

- Ồ không, tôi là người buôn trái cây đặc biệt, cho giới nhà giàu nên nhìn trái cây là biết nó nhập từ nước nào ...

- Như vậy thì người giàu vẫn ăn phải trái cây đều?

- Ồ không phải vậy, người giàu thực thụ, như dân kinh doanh, dân

cán bộ, họ nhiều tiền và họ có nguồn của họ, một trái nho họ ăn có giá tiền bằng cả ký nho của người nghèo. Còn những người nghèo nhưng lại muốn nâng cấp, chấp nhận mua mắc thì thực ra chỉ đụng hàng đều thôi, tiền mất tật mang!

Người buôn trái cây Trung Quốc nói gì?

Một người yêu cầu giấu tên, chuyên cung cấp trái cây Trung Quốc, chia sẻ:

- Trên thị trường hiện nay, trái cây Trung Quốc chiếm đến 90%...

- Em thấy trái cây ngoại nhập khá phong phú, nguồn từ Mỹ và các nước khác cũng khá nhiều mà chị?

- Mình là người buôn hàng chuyên, mua trái cây từ Trung Quốc về,

khu vực miền Trung và Tây Nguyên hầu như của mình bỏ mỗi cả đấy chị ạ! Ngoài mình ra có vài người nữa cũng buôn trái cây Trung Quốc giống mình. Ví dụ như khu vực A chẳng hạn, mình bỏ mỗi cho họ vài chục thùng nho, rồi vài trăm thùng hồng, lê, cam, quýt... Thế rồi dùng một cái, họ dán nhãn mác lên nho của mình rồi đem bỏ mỗi với giá nho Mỹ, mình biết ngay nhưng không nói được.

- Sao chị không nói?

- Người ta đủ sức qua mặt quản lý thị trường, qua mặt cơ quan chức năng thì đương nhiên thế lực của họ chẳng đơn giản chút nào, mình đụng vào là mình chết trước. Mình mà phanh phui, không những mất mỗi làm ăn mà còn đứt đường làm ăn luôn. May

Những sạp trái cây với đa phần là trái cây Trung Quốc

là họ lấy hàng của mình để dán nhãn mác chứ không phải hàng trôi nổi.

- Hàng trôi nổi là giống gì nữa chị?

- Ở các cửa khẩu Việt Trung, có những cửa vạ, họ sang bên Trung Quốc mua trái cây về bán, mà mấy loại đó thì nguồn không rõ ràng, dư lượng thuốc trừ sâu không biết đâu mà lần.

- Vậy trái cây có nguồn gốc mà chị buôn sẽ có lượng thuốc trừ sâu thấp? Chị dựa vào đâu để tin được?

- Thật ra cũng khó nói, nhưng ít nhất là mình mua từ nguồn chính thống bên Trung Quốc, mình tự tin hơn thôi, chứ bên họ thì nó đánh giá, kiểm định chất lượng ầu ơ, lèng mềng giống như Việt Nam thôi.

- Ở Việt Nam mình việc đánh giá, kiểm định như thế nào vậy chị?

- Họ chọn ra 5% ngẫu nhiên trong một lô hàng để kiểm tra chất lượng. Đương nhiên kiểm tra cho có vậy thôi chứ mình thấy họ có làm gì đâu, lấy mẫu, phần lớn là ngửi thôi, chủ yếu là lấy phong bì rồi duyệt tốt.

Chúng tôi tiếp tục tìm đến một đại lý trái cây, gọi là đại lý A, tức sau nhà buôn hàng chuyển từ Trung Quốc về, người buôn hàng chuyển sẽ bỏ mối cho đại lý A, từ A sẽ bỏ tiếp cho các đại lý A1, sau đó B, và C là người

Chuối Việt được bày bán dạo trước chợ Vĩnh Điện

trực tiếp bán trái cây. Chị Huyền, chủ đại lý A cười nói:

- Trái cây Trung Quốc 100%, chị buôn bán theo cách trung thực, của Trung Quốc thì nói Trung Quốc, nhưng các đại lý bên dưới thì họ muốn nói gì họ nói. Nếu muốn khoe nhập từ Hỏa Tinh về cũng chịu, không thể nói gì được....

- Thường thì loại trái cây nào bị hô biến nhiều nhất hả chị?

- Nho, chủ yếu là nho xanh, nho kẹo, nho ngón tay và nho đen ... rồi táo nè, lê nè đều dồi từ Trung Quốc sang tận Nam Phi hoặc Mỹ, Nhật... đáng sợ hơn cả là ở các siêu thị.

- Siêu thị mà cũng không sạch sao chị?

- Trái cây Trung Quốc, rau dùng thuốc hóa học trong đó nhiều lắm. Nhưng họ chơi nhãn mác sạch hết. Nhờ vậy cán bộ thị trường mới giàu được, chung chi nhau cả.

Chỉ tội cho người nghèo, người bình dân, dân lao động... nhiều người dành tiền, ăn nhín uống nhịn để mua sắm ở siêu thị cho an toàn, nhưng rốt cuộc thì chỉ tốn tiền vô ích thôi!

Kết

Một vòng quản bản thủ nên không khó hiểu tại sao người ở Việt Nam bệnh tật ngày càng nhiều, đủ loại bệnh, nhiều nhất là ung thư, tỉ lệ ung thư tăng vùn vụt, đáng thương nhất là những con bệnh còn rất trẻ, họ từng là rường cột của gia đình. Bệnh tật vẫn chưa đủ, khi nhập viện, họ lại phải xì phong bì để rồi có thể nhận được thuốc đều, loại thuốc được những quan chức y tế cấp cao, cao lắm, nhập đều!

Bài và hình UC

Táo "Mỹ" với giá vài chục ngàn đồng mỗi ký, Cam "Mỹ" với giá tương tự

Trong kỳ báo trước chúng ta đã tìm hiểu sơ lược về lạm phát, nguyên nhân và tình trạng lạm phát sau Covid-19. Phần này đề cập đến cách thức giải quyết.

Lạm phát

HAI KỲ - KỲ 2

5. Các biện pháp chống lạm phát

Ở Mỹ, từ năm 2022, Cục Dự trữ Liên bang (Fed) đã tăng lãi suất nhiều lần. Tăng lãi suất là một công cụ quan trọng của chính sách tiền tệ để kiểm chế lạm phát. Dưới đây là các lý do chi tiết:

- Lãi suất cao làm cho việc vay mượn tiền trở nên tốn kém hơn đối với các cá nhân và doanh nghiệp. Khi vay mượn khó khăn hơn, người tiêu dùng và doanh nghiệp có xu hướng cắt giảm chi tiêu và đầu tư. Điều này dẫn đến giảm nhu cầu hàng hóa và dịch vụ, giúp hạ nhiệt giá cả và kiểm soát lạm phát.
- Khi lãi suất tăng, tiền gửi ngân hàng có lãi suất cao hơn, hấp dẫn người dân gửi tiền hơn là chi tiêu. Tăng tiết kiệm giảm lượng tiền lưu thông trong nền kinh tế, làm giảm sức mua và góp phần hạ nhiệt lạm phát.

- Lãi suất cao làm giảm sự gia tăng tín dụng, vì các khoản vay như vay mua nhà, mua xe, và vay kinh doanh trở nên khó trả hơn. Điều này giúp kiểm soát lượng tiền vào lưu thông, giảm nhu cầu tiêu dùng và đầu tư, giúp kiểm soát mức tăng giá.
- Lãi suất cao có thể làm chậm tăng trưởng kinh tế, ngăn chặn tình trạng tăng trưởng quá nóng thường đi kèm với lạm phát. Tăng trưởng chậm lại có thể dẫn đến cân bằng giữa cung và cầu hàng hóa, từ đó ổn định giá cả.

- Khi ngân hàng trung ương tăng lãi suất để kiểm chế lạm phát, nó gửi tín hiệu cho công chúng và thị trường rằng lạm phát sẽ được kiểm soát. Điều này giúp ổn định kỳ vọng của người dân và doanh nghiệp về giá cả trong tương lai, giúp giảm áp lực tăng giá.

Tóm lại, tăng lãi suất giúp giảm nhu cầu tiêu dùng và đầu tư, thúc đẩy tiết kiệm, giảm lượng tiền trong nền kinh tế, từ đó giúp kiểm chế áp lực lạm phát và ổn định giá cả trong dài hạn.

6. Một số thí dụ về lạm phát “phi mã”

Lạm phát phi mã là tình trạng lạm phát tăng rất nhanh và mất kiểm soát, gây thiệt hại nặng nề cho nền kinh tế. Dưới đây là một số ví dụ nổi bật:

1. Zimbabwe (2007-2008). Tỷ lệ lạm phát hàng tháng đạt đến mức khó tin, ước tính vào tháng 11/2008 lên tới 79.6 tỷ phần trăm. Nguyên nhân chủ yếu là do in tiền quá mức để bù đắp cho thâm hụt ngân sách, dẫn đến việc đồng tiền Zimbabwe mất giá trị hoàn toàn. Người dân phải sử dụng USD hoặc các loại tiền tệ khác để giao dịch.
2. Venezuela (2010s - nay): Venezuela hiện đang trong tình trạng lạm phát phi mã kéo dài. Từ năm 2014, tỷ lệ lạm phát đã tăng vọt do quản lý kinh

tế yếu kém, giá dầu giảm và các chính sách tiền tệ không hợp lý. Trong giai đoạn 2017-2018, tỷ lệ lạm phát đạt đến hàng trăm nghìn phần trăm. Đồng Bolivar của Venezuela mất giá trị, và người dân phải dùng đến USD hoặc các loại tiền tệ khác để giao dịch hàng ngày.

3. Yugoslavia (1992-1994): Trong giai đoạn chiến tranh và khủng hoảng chính trị, nước này đã chứng kiến tình trạng lạm phát phi mã cực kỳ nghiêm trọng. Vào năm 1994, tỷ lệ lạm phát hàng tháng đã vượt quá 300 triệu phần trăm. Nguyên nhân chính là do in tiền tràn lan để tài trợ cho chiến tranh, dẫn đến sự sụp đổ của đồng dinar Nam Tư.

Mèo Hello Kitty đi khắp thế giới

Ra đời từ đầu thập niên 1970, hình ảnh mèo Hello Kitty đến nay đã trở thành một trong những biểu tượng của văn hóa Nhật Bản trên thế giới.

Giá trị thương hiệu của Hello Kitty đến nay ước tính khoảng 7 tỉ USD, mang lại nguồn thu lớn không chỉ cho chủ nhân Sanrio mà còn cho ngân sách quốc gia.

Kitty là một nhân vật không tuổi và được nữ họa sĩ Yuko Shimizu (nhân viên của Sanrio) sáng tạo vào năm 1974. Theo bà Kyoko Obata, dù có ngày sinh (1-11) nhưng Hello Kitty không phải được tạo ra vào ngày đó.

Dù vậy, mẫu “lý lịch trích ngang” là chỉ dấu thú vị nếu người ta biết rằng vào thập niên 1970, Nhật Bản đang bước vào một giai đoạn đặc biệt khi lòng tự tin của dân tộc giàu nghị lực và ý chí này đã được khôi phục và nền kinh tế bước vào đà phát triển thịnh vượng sau những năm u ám khi nước Nhật thất bại trong Thế chiến thứ 2.

“Nước Nhật với 100 triệu dân đã đắm mình vào thập niên 1970 với lòng tự tin được khôi phục và tinh thần sẵn sàng đối mặt với bất cứ thách thức nào”, bài báo đăng trên nhật báo New York Times ngày 5-1-1970 viết, nhấn mạnh với tinh thần và ý chí đó, Nhật Bản đã trở thành nền kinh tế lớn thứ 3 thế giới. Và nhân vật Hello Kitty ra đời trong giai đoạn đầy khát vọng vươn lên đó của nước Nhật.

Theo Bà Kyoko Obata, các kết quả khảo sát người tiêu dùng từ năm 1974, các mô típ nhân vật

phổ biến nhất là những hình ảnh liên quan chó, mèo và gấu. Về chó, họ có nhân vật Snoopy theo thỏa thuận bản quyền với đối tác. Gấu, họ đã tạo ra nhân vật Koro-chan. Hello Kitty năm 1974 là sự phát triển tiếp theo dựa trên mô típ còn lại về mèo.

Hello Kitty là hình ảnh một bé gái hiền hòa, dễ thương, chiều cao bằng 5 quả táo và cân nặng bằng 3 quả táo. Cô bé sống cùng gia đình ở ngoại ô London (Anh), thích làm bánh cookies, thích chơi piano và rất giỏi tiếng Anh.

Những đặc điểm tính cách của Hello Kitty đã gửi đi một thông điệp về ước mơ của nhiều gia đình Nhật lúc đó. Người Nhật yêu thương con gái, luôn tạo điều kiện để con gái được học hành đầy đủ, với nữ giới nói chung họ coi đó là đối tượng cần chăm sóc, nâng niu.

Những điểm tính cách đó còn cho thấy khát vọng của mỗi gia đình Nhật vào thập niên 1970 là con cái được hưởng thụ những tri thức nghệ thuật chung của nhân loại (chơi piano) và vươn ra thế giới hội nhập (giỏi tiếng Anh), chị Việt Hà giải thích.

Tên Kitty được lấy cảm hứng từ tên con mèo nhỏ của Alice trong

truyện *Through the looking glass* - phần tiếp theo của tiểu thuyết thiếu nhi nổi tiếng *Alice in wonderland* của nhà văn Anh Lewis Carroll.

Sanrio đã thêm chữ “Hello” vào trước “Kitty” khi quyết định chọn tên cuối cùng cho nhân vật của họ. Và vì Kitty ngoài nghĩa đen là “mèo con” thì cũng là biệt danh trong tiếng Anh để gọi những phụ nữ tên là Catharine hay Katharine.

Nếu như cho mãi tới những năm 1980 hoạt động chính của các nhân vật do Sanrio sáng tạo vẫn chỉ là thiết kế các sản phẩm, thì kể từ những năm 1990, các nhân vật của họ đã bắt đầu hát và khiêu vũ tại các công viên khi Sanrio tiến vào mảng kinh doanh công viên giải trí chủ đề.

Công viên đầu tiên như vậy là Sanrio Puroland mở năm 1990 tại Tama, Tokyo, ngoài ra còn có Hello Kitty Park tại Hàng Châu, Trung Quốc (2015), Sanrio Harmonyland tại Kyushu, Nhật Bản (1991), Sanrio Hello Kitty Town tại Nusajaya, Malaysia (2012)...

Các ngành kinh doanh ăn theo Hello Kitty như các máy bay Hello Kitty Jet của hãng hàng không EVA Air, khách sạn di động mini Tai Tai Mountain Park ở Trung Quốc, khách sạn chủ đề Hello Kitty Jen Puteri Harbour ở Malaysia, Hello Kitty Beauty Spa ở Dubai...

Tóm lại hình ảnh mèo Hello Kitty đã trở thành quen thuộc với thế giới.

DH - THEO TIN INTERNET

Chăm sóc người già

BẢO SƠN

Rất nhiều trường hợp người già không thể sống an toàn và thoải mái một mình trong chính căn nhà của họ nữa. Một số người có thể chuyển đến sống với con hay người thân, một số phải chuyển tới những trung tâm chuyên săn sóc người già. Dưới đây là 4 địa điểm cung cấp dịch vụ săn sóc người già.

3. Assisted living. Đây là loại trung tâm chăm sóc có từ khoảng 25 tới 100 người cư trú và chỉ cung cấp chăm sóc tối thiểu, người muốn có chăm sóc nhiều hơn phải trả tiền thêm. Người cư trú thường cư ngụ trong các căn apartment hay phòng riêng của họ và có phòng sinh hoạt chung. Họ được cung cấp 3 bữa ăn mỗi ngày, trợ giúp chăm sóc cá nhân như dọn dẹp nhà, giặt quần áo và nhắc uống thuốc. Trung tâm có nhân viên thường trực 24/24 và theo dõi cư dân thường xuyên. Người cư trú phải tự trả tiền. Chi phí có thể cao hơn sống độc lập nhưng rẻ hơn nhiều so với nursing home. Medicare không chi trả cho hình thức cư trú này. Medicaid có thể cho trả một phần tùy theo tiểu bang.

4. Continuing care retirement communities (CCRC). Các trung tâm loại này cung cấp nhiều mức dịch vụ khác nhau. Hầu hết trung tâm cung cấp nơi ở (apartment hay nhà riêng), trợ giúp đời sống và có cả dịch vụ y tá chăm sóc

sức khỏe. Ở CCRC người cư trú sẽ chọn lựa mức độ dịch vụ mà họ muốn. Nhưng chi phí cho loại dịch vụ này rất cao. Người tham dự phải trả một lần tiền phí ban đầu (từ \$100,000 đến \$1,000,000), sau đó còn phải trả thêm chi phí hàng tháng. Người cư trú phải tự chi trả tiền, Medicare, Medicaid và long-term care insurance có thể chi trả cho một số dịch vụ được cung cấp tùy theo mức chăm sóc được thực hiện.

Đưa một người thân vào assisted living facility, group home hay nursing home là một vấn đề quan trọng và là một thay đổi lớn cho gia đình và bản thân người già, vì vậy cần suy tính cẩn thận. Người thân cần phải thỉnh thoảng tới nơi người già được gửi để biết rõ dịch vụ có được cung cấp đúng không, nhân viên phục vụ có tốt không. Nên nhớ rằng mỗi trung tâm có mức cung cấp dịch vụ khác nhau và chi phí phải trả khác nhau, trong đó vấn đề Medicare và bảo hiểm chi trả và chi trả bao nhiêu cũng cần được xét đến.

DALLAS Sự Kiện

JUSTIN TIMBERLAKE

6/12. Trình diễn của nam ca nhạc sĩ nổi tiếng Justin Timberlake trong chuyến lưu diễn "The Forge Tomorrow World Tour". Justin được xem là "hoàng tử của nhạc Pop" và đoạt được nhiều giải thưởng lớn

Địa điểm: American Airlines Center, 2500 Victory Ave, Dallas TX 75219. **Giá vé:** \$60-\$390.

TREE LIGHTING CELEBRATION

7/12. Lễ thắp đèn cây thông với nhiều chương trình sinh hoạt giải trí dành cho gia đình, có xe bán thức ăn uống

Địa điểm: Klyde Warren Park, 2012 Woodall Rodgers Fwy, Dallas TX 75201. Điện thoại 214-716-4500. **Giá vé:** miễn phí.

RELIANT LIGHTS YOUR HOLIDAYS 2024

7/12. Chương trình sinh hoạt và âm nhạc mùa lễ dành cho gia đình

Địa điểm: Sammon Park, 2403 Flora Street, Dallas TX 75201. Điện thoại 214-954-9925. **Giá vé:** miễn phí.

Đường vào Làng gốm Thanh Hà

Làng gốm!

Làng nghề gốm Thanh Hà, TP. Hội An (dưới đây gọi tắt là Làng nghề) có hơn 500 tuổi đời, nằm ở ven sông Thu Bồn, Quảng Nam. Làng nghề qua từng thời kỳ có nhiều biến đổi. Dù được phục hồi, bảo tồn nghề truyền thống nhưng cũng lắm thăng trầm...

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Thăng rồi trầm

Trước kia, những vật dụng bếp núc không chỉ ở làng quê mà cả thành phố đều không thể vắng nồi, niêu, chum, chậu, hũ... bằng gốm. Khoảng 100 nóc nhà với gần 40 bàn xoay của làng Thanh Hà luôn đỏ lửa, hoạt động hết công suất. Củi đốt lò từ trên núi chuyển về; nguyên liệu sẵn ven sông, trên ruộng được khai thác cứ là... vô tư. Sản phẩm ồ ạt ra lò. Dưới sông thì thuyền bè chuyển hàng ra Đà Nẵng, xuống Hội An hoặc lên các huyện miền

núi. Trên bờ thì xe đạp thô, kẻ gánh người gồng mang hàng đến các chợ Nam Phước, Bàn Thạch (Duy Xuyên), Điện Bàn, Quế Sơn... Nhiều gia đình ở đây (nay là khối phố Nam Diêu, phường Thanh Hà) có của ăn của để nhờ những sản phẩm dân dã, gần gũi. Một thời chiến tranh khiến Làng nghề chìm trong lặng lẽ. Thợ gốm rời làng, bỏ nghề tha phương cầu thực...

Sau năm 1975, thợ gốm tha hương nhiều nơi kéo về bốn xứ. Số bám ruộng vườn, số nung nấu ý tưởng khôi phục lại nghề

truyền thống. Lửa lò lại đỏ, sản phẩm quen thuộc lại xuất hiện. Lúc bấy giờ nhu cầu thị trường đang cần nồi, ấm nấu nước, hũ, lu... Nhưng đến thời hàng gia dụng bằng nhựa, i-nốc, nhôm... lên ngôi thì hàng gốm bị thất sủng...lùi về cố thủ! Xoong nồi, ấm nấu nước, thau rửa, xô bằng i-nốc, nhựa, nhôm bền, nhẹ tràn ngập thị trường. Tất yếu nồi niêu, chậu, hũ... bằng gốm cáo chung! Thợ Làng nghề lâm vào cảnh lao đao. Nhiều lò gốm... tối thui!

Nghệ nhân Nguyễn Văn Đông, (sinh năm 1954),

một người thợ khéo tay từng xuất cảng hàng gốm sang Australia năm 1999, tham gia triển lãm sản phẩm trong nhiều hội chợ trong và ngoài tỉnh, tâm sự: “Lúc ấy để cầm cự, bà con chỉ sản xuất ba cái thứ đồ dùng truyền thống như nồi, chậu (dành cho việc phục vụ sinh đẻ), bưng bình (dành bỏ tiền tiết kiệm hoặc phục vụ cho trò chơi dân gian như bịt mắt đập bưng bình)...Làm 200 cái bưng bình hoặc 50 cái nồi lớn thì thu nhập chưa tới 150 VND/ngày. Vất vả lắm, vì phải chuyển hàng, phơi nắng, bưng ra bưng vô mà thu nhập có ra chi mô! Thợ gốm nản lòng, lác đác chia tay với nghề”. Giá bán hàng gốm ngày càng thấp do bị ép giá phần phải cầm cự để giữ nghề nên nhiều người thợ cay đắng chấp nhận thiệt thòi! Một cái nồi dùng bỏ than lửa, muối

Chủ cơ sở bán hàng lưu niệm làm mẫu chuột gốm cho du khách xem

Khách du lịch người nước ngoài hứng thú chuột gốm, nặn tượng

Khách du lịch đến Làng nghề gốm Thanh Hà A

xông cho sản phụ hoặc nấu lá thuốc xông hơi, nướng bắp, nướng bánh trắng, hũ đựng rượu... giá chưa tới 10 nghìn đồng/cái! Ấm sắc thuốc mua tại Làng nghề chỉ 20 nghìn đồng/cái nhưng thương lái có thể bán cả 100 nghìn đồng/cái. Thu nhập bằng nghề quá bèo bọt! Sản phẩm của Làng nghề chân chất, mang cái hồn cốt sông nước làng quê. Họa tiết, hoa văn không sắc sảo, bắt mắt như nhiều sản phẩm gốm của Bát Tràng, Minh Long... Vừa mới đây, ngày 15/10/2024, tỉnh Quảng Nam đã thu hồi bằng công nhận Làng nghề Dệt chiếu An Phước, huyện Duy Xuyên đã được cấp cách nay 20 năm! Lý do là người dệt chiếu sống bằng nghề ngày càng sụt giảm. Trước đây có hơn 160 nhà dệt chiếu, nay còn chưa tới 5 nhà!

Hướng đi mới của

Làng nghề

Làng nghề có 6 nghề nhân nay chỉ còn vài vị là sống chết với nghề. Nghề nhân Nguyễn Lành, ngoài 90 tuổi, từng được mời sang Nhật thăm nhiều làng gốm bên ấy, kể: “Lứa như tôi còn gắn bó với nghề có cụ Trọng gần 90 tuổi, bà cụ Nguyễn Thị Được hơn 90 (bà mất năm 2020- NV), nhỏ tuổi như ông Ngủ đã 80 rồi. Cũng bày cho con cháu giữ cái nghề truyền thống. Khi du lịch phát triển, Tây, Tàu đến đông thì Làng nghề cũng nhận nhíp lại. Nhưng nói để sống bằng nghề thì không được như xưa mô”.

Lứa thợ gốm trẻ tuổi sau này có người còn thêm việc hướng dẫn khách du lịch, làm mẫu cho khách bắt chước nhào trộn đất sét, xoay bàn, chuốt đất, nặn tượng thú đơn giản...

Một số khách sạn, nhà hàng, quầy bán đồ lưu niệm ở phố Hội đặt làm phù điêu, lọ bình đựng hoa... Anh L.Q.H (ngoài 30 tuổi) chuyên tạo mẫu gốm cho biết: “*Làng nghề chữ rất ít người trẻ tuổi vì công việc vừa cực nhọc vừa thu nhập quá thấp. Cháu còn ngồi đây vì mấy đời cha ông theo cái nghề này rồi!*”. Thật vậy, giữ nghề truyền thống thế này quá cam go. Không ít thanh niên đã không những ly nông còn ly hương phiêu dạt...

Một điểm đến của khách du lịch...

Làng gốm Thanh Hà trở thành một điểm đến hấp dẫn của du khách muôn phương tìm đến thưởng ngoạn, nhất là sau khi Đô thị cổ Hội An được Unesco công nhận là Di sản văn hóa thế giới (04/12/1999). Và ngày 15/12/2014, tỉnh Quảng

Nam đã công nhận nghề gốm Thanh Hà là “Nghề truyền thống”. Tháng 10 năm nay là lễ hội Giỗ tổ nghề gốm truyền thống Thanh Hà-Hội An. Dịp này thu hút rất đông du khách và người địa phương tham gia. Nhờ có thu nhập từ các sản phẩm và dịch vụ du lịch, đời sống của người lao động Làng nghề thay đổi đáng kể. Nhằm thêm thu nhập cho bà con Làng nghề, thành phố cũng hỗ trợ hàng tháng cho mấy chục nhà sản xuất vài triệu VND, trích từ tiền bán vé khách du lịch đến thăm làng. Năm 2023, khách du lịch trở lại khá đông. Hoạt động của Làng nghề dần khởi sắc. Hơn 500 nghìn lượt khách du lịch đến thăm, doanh thu của làng tăng hơn 17 tỉ đồng.

Thợ gốm trẻ Lê Văn Nhật (36 tuổi), Thợ Giỏi của Làng nghề năm

2023. Anh được ông bà, cha mẹ truyền nghề từ năm lên 10 tuổi. Từ chỗ làm tò he thổi cho vui tai đến nay anh đã có nhiều sản phẩm du lịch khá độc đáo... Cơ sở sản xuất gồm của anh thu hút được nhiều khách hàng... “Bộ sản phẩm 12 con giáp từ gốm” của anh được công nhận là sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu cấp tỉnh - Năm 2023. “Đất sét làng mình sẫm màu nên muốn sơn vẽ cho đẹp, lạ cũng khó. Bôi rửa nên phải nhập đất sét trắng từ Bình Dương về... Nhờ rửa mà sản phẩm có màu sắc bắt mắt hơn. Du khách rất thích”, anh Nhật chia sẻ.

Tập chuột gốm, nặn tượng thú...

Du khách sau khi vào thăm hoặc mua hàng

ở các cơ sở gốm thường được chủ cơ sở hoặc nhân viên... làm mẫu các động tác dùng tay nhồi

đất sét, chuột, nặn ra các sản phẩm tùy ý. Có thể là tượng các con vật đơn giản như rắn, trâu,

chuột, cá, rùa v.v. Nếu thích có thể mang đi làm vật kỷ niệm mà không phải trả tiền! Làng có một sổ điểm tặng quà lưu niệm theo phiếu cho khách.

Mùa đông có khi khách nước ngoài đến thăm Làng nghề lại đông. Mùa hè, chủ yếu là khách trong nước, hầu hết là học sinh, sinh viên... Họ đến thăm chơi, tập chuột gốm, nặn tượng nhiều hơn là mua sắm sản phẩm. Trước đây sản phẩm của làng bán giảm sút, ứ đọng. Có thể là do những sản phẩm quá quen thuộc, đơn điệu như đèn lồng, hình thú... Nay thì nhờ một số thợ trẻ năng nổ, sáng tạo cho ra mắt sản phẩm màu sắc đẹp hơn nên du khách có nhiều lựa chọn. Dù có thu nhập chưa cao, thế hệ làm gốm của làng vẫn chịu khó giữ nghề. Họ cần mẫn thổi hồn mình vào đất sét cho ra đời những sản phẩm gần gũi với cuộc sống làng quê, truyền chút lửa nghề ấm nóng cho những ai thích chuột gốm!

Gần đây, một số nhà trong Làng nghề được truyền thụ, chuyển giao công nghệ nung gốm bằng lò đốt gas, lò đốt cải tiến đồng thời với việc nâng cao phẩm chất phục vụ, tạo ra nhiều sản phẩm mới thu hút khách du lịch. Nhờ đó đời sống bà con lao động Làng nghề có khá hơn.

Bài và hình LKD

Rạch kê bùng bình

Phong thủy

Quan niệm về phong thủy thời cổ là tìm kiếm và tạo ra năng lượng tích cực. Với giới thiết kế nội thất hiện đại, phong thủy là việc tạo ra sự cân bằng giữa đồ nội thất, đồ trang trí và cách phối màu trong một không gian. Theo các chuyên gia, có những vật dụng trong nhà có thể gây ra năng lượng tiêu cực mà gia chủ nên loại bỏ.

■ **Sự bừa bộn.** Sự bừa bộn khiến năng lượng bị chặn lại hoặc trì trệ, đặc biệt là ở lối vào. Nên bắt đầu bằng cách tạo một hệ thống lưu trữ thích hợp ngay từ cửa trước, giảm bớt các vật dụng trong tủ quần áo, tủ đựng thức ăn hay bất cứ nơi nào có quá nhiều đồ vật. NGUỒN: REDDIT

■ **Đồ nội thất quá khổ** sẽ khiến không gian trông chật chội và bừa bộn. Chìa khóa của phong thủy tốt là sự hài hòa và luôn truyền năng lượng tích cực. Nên chọn những món đồ nội thất có kích thước và kiểu dáng phù hợp với căn phòng mà bạn định đặt chúng. NGUỒN: EMILY HENDISSON

■ **Cạnh sắc, nhọn.** Cho dù là đồ nội thất hay đồ trang trí, các cạnh nhọn hoặc sắc trong nhà có thể phá vỡ phong thủy. Ngược lại, các cạnh tròn cho phép năng lượng chảy dễ dàng hơn và tạo cảm giác thư giãn. NGUỒN: GOOD HOUSEKEEPING.

■ **Đồ đạc hư hỏng.** Nếu bạn có các thiết bị, đồ điện tử hoặc dụng cụ không còn hoạt động, chúng có thể cản trở phong thủy tốt. Do đó, cần lưu ý sửa chữa hoặc loại bỏ những món đồ bị hư.

NGUỒN: PINTEREST

■ **Cây kiểng héo úa hay chết.** Cũng giống như đồ vật bị hư, cây trồng héo úa hoặc đã chết thể hiện sự bỏ rơi, tạo năng lượng trì trệ. Nên trang trí nhà với hoa tươi hay những giống cây kiểng mang phong thủy tốt như lucky bamboo, kim tiền, kim ngân, lan ý... FEMILISTS FOR LIFE

■ **Các món đồ có năng lượng tiêu cực.** Giữ những bức hình, tấm thiệp hoặc kỷ vật từ thời điểm căng thẳng hoặc không vui trong cuộc sống là giữ lại năng lượng tiêu cực. Tương tự, việc trưng bày các tác phẩm nghệ thuật tối màu, mô tả nỗi buồn hoặc bạo lực có thể cản phong thủy. Thay vào đó, hãy chọn những hình ảnh và màu sắc tươi vui để mang đến năng lượng tích cực cho không gian sống của bạn. NGUỒN: PINTEREST

Máy phun nước chữa cháy rừng

Khi lửa rừng lan tới gần khu dân cư, chỉ có mưa mới có khả năng giảm nguy cơ lửa lan tới nhà cửa. Nhưng mưa không thể nào sẵn có, vì vậy một công ty ở Canada đã sáng chế một dụng cụ ngăn lửa có tên là Rainstream.

Dụng cụ có dạng như một tháp cao, được xếp lại và đặt nằm trên một toa kéo. Khi cần sẽ kéo tới khu vực cháy và có thể mở ra trong vòng 20-40 phút. Tháp cao 100 feet (30.5 mét) đặt trên 4 chân với vòi phun trên đầu có thể tập trung ở một điểm hoặc có thể xoay vòng 360 độ. Khi khởi động, máy bơm sẽ tạo một màn nước hạt nhỏ bao trùm một khu vực có diện tích từ 8 tới 20 acres (3.25 tới 8 hectares). Nước sẽ rải đều và làm ướt cây cối nhà cửa làm lửa không lan tới được. Máy có thể đặt cố định hoặc di chuyển dễ dàng bằng một xe mini-truck. Ngoài chống lửa rừng, máy còn có thể sử dụng ở các nhà máy lọc dầu hay hóa chất dễ cháy và có thể điều khiển bằng remote control.

Công ty cho biết máy sẽ được bán trong năm nay.

Kính dành cho người điếc

Người điếc khó có thể giao tiếp với người khác vì không phải ai cũng biết dùng ngôn ngữ ký hiệu. Một dụng cụ mang tên AirCaps do các nhà khoa học ở một số trường đại học Hoa Kỳ sáng chế sẽ giúp giải quyết phần nào trở ngại này.

AirCaps có hình dạng giống như kính đeo mắt thông thường nhưng được kết nối bluetooth tới một phần mềm trên điện thoại của người sử dụng. Khi microphone của điện thoại bắt được tiếng nói của người đối thoại, phần mềm sẽ chuyển âm thanh thành chữ và hiện lên trên tròng kính nhờ một máy phóng ảnh nhỏ trên gọng kính. Các chữ này cũng hiện trên màn hình của điện thoại để sử dụng nếu cần. AirCaps có thể sử dụng cho tiếng Anh, Pháp, Tây Ban Nha, Ý, Trung Hoa, Đức và Bồ Đào Nha.

Kính hiện đang có mặt ở thị trường Hoa Kỳ với giá \$699, nếu cần tròng kính cận hay viễn thị phải thêm \$150. Tuy nhiên, khách hàng phải trả phí hàng tháng \$49 để sử dụng không giới hạn việc biên dịch hoặc trả \$2/giờ nếu sử dụng ít.

Nhà đóng hộp

Người ta có thể mua bất cứ thứ gì trên Amazon thì nay có thể mua cả một căn nhà tiền chế. Với khoảng 40 ngàn đô la, người ta có thể mua một căn nhà lắp ráp sẵn, mua về là có thể tự lắp ráp thành căn nhà có phòng ngủ, phòng tắm, bếp, cửa sổ...đủ cho một hay hai người ở. Chỉ cần kiếm miếng đất nào đó và dựng căn nhà này là có chỗ ngủ ấm áp rồi.

Phi cơ tàng hình

Trung Quốc chứng tỏ sức mạnh quân sự của mình khi vừa trình làng chiến đấu cơ tàng hình tân tiến J-35, nhái theo F-35 của Mỹ và được lắp ráp bằng các động cơ của Nga. Đây là sự tiến bộ vượt bậc về vũ khí, quân sự của Trung Quốc. Có điều trong chuyến bay thử nghiệm và "khoe hàng" tại Chu Hải vừa qua, tàng hình J-35 xịt khói đen thui như xe máy cày. Theo các bình luận gia quân sự, thì phi cơ tàng hình của Trung Quốc tàng hình theo kiểu phun mực của loài mực ống.

Không dễ trượt

Hồ phun nước Trevi Fountain tại Roma là nơi du khách ghé thăm đông đảo khi đến Rome. Các du khách đến đây thường ném đồng xu xuống hồ với niềm tin sẽ gặp may mắn. Mỗi năm số tiền xu thu được này đến khoảng 1.6 triệu đô la. Hồ phun nước này hiện nay đang được bảo trì hay sửa chữa cho đến năm sau nên những người quản lý tại đây đã làm một hồ nước tạm thay thế. Mục đích là để bà con vẫn có thể có chỗ thả đồng xu, "không trượt phát nào"!

Nguyễn Đình Toàn ra đi đến nay là đã gần tròn năm. Ông ra đi để lại một di sản lớn lao, gồm cả văn, thơ và nhạc. Tưởng niệm Nguyễn Đình Toàn, Trang Văn xin đăng lại bài viết của Đặng Phú Phong đăng trên báo Người Việt ngày nào. NGUYỄN & BẠN HỮU

Nguyễn Đình Toàn. tài hoa từ giọng nói

ĐẶNG PHÚ PHONG

Nguyễn Đình Toàn sinh ngày 6 Tháng Chín 1936, mất ngày 28 Tháng 11, 2023.

Nguyễn Đình Toàn là một cái tên rất quen thuộc với giới văn nghệ sĩ, độc giả và thính giả yêu nhạc suốt khoảng thời gian 20 năm từ 1954 đến 1975 của người miền Nam Việt Nam. Ông là một người đa tài, làm thơ, viết văn, soạn nhạc và viết cả kịch nữa, điểm đặc biệt nhất của ông là cái chất giọng ấm, ngọt ngào và quyến rũ vang lên mỗi tối thứ Năm hàng tuần trên Đài Phát Thanh Sài Gòn trong chương trình “*Nhạc Chủ Đề*.” Bài viết và giọng đọc truyền cảm của ông đã làm say mê biết bao thính giả, dĩ nhiên cũng làm cho bao nhiêu trái tim thiếu nữ thổn thức, ông là “một người đào hoa nhưng rất chung thủy với vợ” (theo lời người con gái). Những bài nhạc ông chọn để phát thanh đều nằm theo chủ đề của chương trình mà ông dẫn dắt người nghe đi vào những khám phá qua văn

chương thi vị, qua đời sống tác giả và từng giai điệu của bài hát. Câu giới thiệu về những bản tình ca của Trịnh Công Sơn là “Những bản tình ca không có hạnh phúc” như một dấu ấn của nhạc sĩ này, đã làm biết bao thính giả thật thú vị và ghi nhớ mãi. Ông giới thiệu những nhạc sĩ tài danh từ thời âm nhạc Việt Nam mới phối thai đến các tác giả đương thời với những tác phẩm điển hình của họ. Những nhận xét tinh tế, sửa những chữ trong bài hát đã bị phổ biến sai giúp thính giả của ông, ngoài phần thưởng thức văn nghệ còn được tăng thêm phần kiến thức về âm nhạc. Những giọng ca thường được ông ưu ái nhất để đưa các bài nhạc hay đi vào lòng thính giả như Thái Thanh, Lệ Thu, Khánh Ly, Sĩ Phú, Duy Trác. Trong một lần trò chuyện với tôi, Nguyễn Đình Toàn nói về các giọng ca nữ hàng đầu của Việt Nam thời VNCH như sau:

“Giọng ca của Khánh Ly, Lệ Thu, Thanh Thúy, Thanh Tuyền... hiếm nhưng không quý, duy chỉ có giọng ca của Thái Thanh mới có đủ 2 chất quý và hiếm.” Riêng với Khánh Ly, ông từng dạy hát và nhạc lý cho cô nên rất thân và hiểu về giọng hát này.

Nguyễn Đình Toàn không học nhạc ở trường lớp nào, chỉ ra

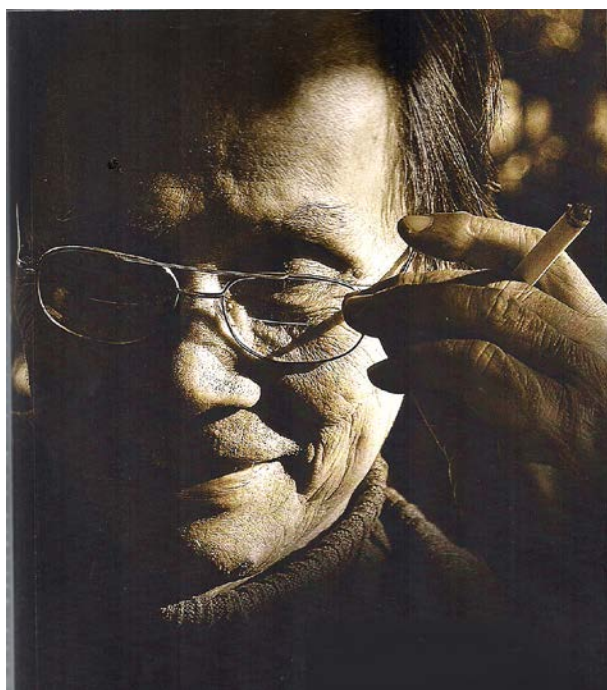
*công nghiên cứu các sách nhạc của Pháp (Việt Nam thời bấy giờ rất ít sách nhạc). Ông sáng tác khoảng 200 bài và phổ biến mới chừng một nửa qua 4 tập nhạc như: *Hiên Cúc Vàng*, *Mưa Trên Cây Hoàng Lan*... đa phần được in ở hải ngoại. Được hỏi nhận xét về nhạc của 2 nhạc sĩ vang dội trong làng âm nhạc Việt Nam là Phạm Duy và Văn Cao, nhạc sĩ Nguyễn Đình Toàn nói rất tóm tắt “Nếu dùng hai từ cao và rộng để bàn thì nhạc Phạm Duy rộng hơn, nhạc Văn Cao thì cao hơn.”*

Nhà văn Nguyễn Đình Toàn sinh năm 1936 tại Hà Nội, di cư vào Nam 1954, định cư tại Hoa kỳ năm 1999, Nguyễn Đình Toàn là bút danh chính thức còn một bút danh khác là Tô Hà Văn và Hồng Ngọc khi viết nhạc. Về văn nghiệp Nguyễn Đình Toàn đã xuất bản được 17 tác phẩm về truyện dài, tập truyện, bút ký, thơ và truyện kịch. Truyện dài đầu tay mang tên *Chị Em Hải*, xuất bản năm 1962; đến năm 1970 in truyện dài *Áo Mơ Phai* và ông đoạt giải Văn Chương Toàn Quốc nhờ tác phẩm này. Rất nhiều nhà văn thơ tên tuổi viết về ông, gần như tất cả đều khen tặng, xưng tụng ông hết mình. Như Nguyễn Mạnh Côn, Võ Phiến, Huỳnh Phan Anh... Du Tử Lê trong một bài viết đã gọi

ông là “Người tình không chân dung của khán giả Việt Nam.” Quả là Du Tử Lê đã trao cho Nguyễn Đình Toàn ngôi vị của một Hoàng tử trong ước mơ của muôn nàng thiếu nữ. Gần đây nhà văn trẻ tên Lưu Na viết một cuốn sách dày gần 200 trang để nói về ông, với tựa đề là “Nguyễn Đình Toàn, Chữ & Người.” Cuốn sách là những nhận định về Nguyễn Đình Toàn rất thú vị, sắc bén và mới lạ, khác với các bậc đi trước: “Người cùng thời của ông viết ra những suy tư và tâm tình mang dấu ấn của thời họ sống, những vấn đề lớn lao nhưng của cả một thế hệ. Còn cái ông viết là cái của muôn thuở: Tình yêu và sự sống, được viết bằng cái cách của người 300 năm trước nói chuyện 400 năm sau.”

Hay:

“Vô Phiến quan sát mọi sự quanh mình, còn Nguyễn Đình Toàn thì

Nguyễn Đình Toàn

thật ra chỉ nghĩ một thứ, tỉ mỉ một điều: lòng của ông... Đọc Vô Phiến thì mình theo người viết nghĩ ra chung quanh và đọc Nguyễn Đình Toàn thì mình nghĩ vào lòng người viết” (sách đã dẫn, Lưu Na).

Sắp đến ông sẽ cho ra mắt một tập thơ mang tên *Thơ và Ca Từ*,

gồm 104 bài thơ trong đó có một số được làm ca từ của những bài hát của ông, nói một cách khác là những bài thơ của ông do chính ông phổ nhạc. Trong số này có 3 bài nhạc ông viết cho 3 loài chim mà ông đặc biệt yêu mến: Họa Mi, Hoàng Oanh và Đấng Đốt.

Họa Mi là loại chim có giọng hót trong trẻo và hay nhất trong các loại chim rừng. Một người quen với người viết, rất sành điệu trong việc nuôi chim nói rằng, Họa Mi có đặc tính càng bay cao thì càng hót hay. Ông ta nhốt chim Họa Mi trong một lồng tre cao đến 2m, ở giữa là một cây trụ cao chừng 2/3 lồng,

đầu trụ gắn một ổ Pi thật nhạy, hàn với một vòng tròn sắt nhỏ. Khi con chim đập lên cái vòng, cái vòng sẽ chạy quanh, chim mất thăng bằng thì phải đập cánh, càng đập cánh nhanh thì ổ Pi có gắn vòng sắt tròn ấy càng xoay nhanh hơn; con chim Họa Mi sẽ tưởng mình đang bay cao, đem hết khả năng của mình mà hót lên những âm thanh bay bổng nhất, tuyệt diệu nhất. Nguyễn Đình Toàn yêu tiếng hót của Họa Mi và rất thích đường viên tuyệt đẹp chung quanh mắt của nó. Cứ như do một bàn tay khéo léo vẽ lên rất đều rất sắc bén và mềm mại. Nghe chim Họa Mi hót giọng ngọt ngào, trong veo như giọt sương trên cành, lòng người cảm thấy an yên hạnh phúc hơn là khổ đau, buồn bã.

Tác giả Lưu Na và Nguyễn Đình Toàn - NGUYỄN TRẦN THỊ NGUYỆT MAI

*“Này hỡi họa mi trên cành liễu
xanh*

*Dạy cho ta biết cách yêu không
buồn*

Yêu nhau nhưng không đau lòng

*Như suốt đời chim cặp cánh
chung”*

(Họa Mi. Thơ và Ca Từ)

Riêng về con chim có tên thật lạ là Đấng Đốt, Nguyễn Đình Toàn kể rằng, khoảng cuối thập niên 50 ông có dịp đến tỉnh Phú Yên, được dân địa phương vùng núi ở đây giới thiệu loài chim lạ tên Đấng Đốt. Cứ hằng tối chúng đi vòng theo núi một con kêu “Đấng” một con kêu “Đốt.” Cứ thế, chúng nghe tiếng kêu nhau, tìm nhau cho đến sáng hôm sau chúng mới gặp nhau và cùng dẫn nhau đi mất. Dân gian kể Đấng, Đốt là 2 anh em, sinh thời rất thương yêu quấn quít nhau nhưng vì do hiểu lầm đã giết nhau, nên khi chết hóa thân làm chim Đấng Đốt

luôn miệng kêu đấng đốt mà tìm nhau nổi lại tình anh em. Chuyện dân gian là thế, cách của chúng tìm nhau trong suốt đêm trường đã làm cho chúng ta không khỏi bàng khuâng, cảm kích về tình người keo sơn gắn bó. Bài thơ có những câu thật xót lòng:

“Nước mắt tôi khóc chàng

*Không dập tắt được lửa tình
trong tôi*

có ai kia

Đêm nao nức nghe đêm

Mới biết đêm sâu

Mới biết tìm ta

Là bể đau khi yêu”

(Đấng Đốt. Thơ và Ca Từ)

Thơ Nguyễn Đình Toàn đã có sẵn nhạc tính riêng nên chỉ cần nghe lại lời thơ của mình là ông có thể ghi thành một bản nhạc với những âm giai mượt mà, bay lượn. Năm 1962 có một hiện tượng nổi bật về bộ môn thơ; đó là

sự trình diễn của nghệ sĩ Nguyễn Thanh, một nghệ sĩ ngâm thơ rất nổi tiếng, diễn ngâm bài Khúc Ca Phạm Thái của Nguyễn Đình Toàn. Nghệ sĩ Nguyễn Thanh tập dượt bài thơ trong 6 tháng và trình diễn tại rạp Nguyễn Văn Hảo trên đại lộ Trần Hưng Đạo, Sài Gòn, dưới sự dàn dựng của nhạc sĩ tên tuổi Đỗ Đức Thu cùng phần nhạc đệm của 3 nhạc sĩ tài danh bấy giờ là Nghiêm Phú Phi với Piano, Dương Thiệu Tước đàn Tranh và tiếng sáo của Nguyễn Đình Nghĩa. Bài thơ và phần diễn ngâm của Nguyễn Khanh gây được tiếng vang lớn, sau đó được đưa đi theo đoàn văn nghệ trung ương diễn ở các nước Đông Nam Á. Bài thơ này sau đó cũng được Nghệ sĩ Hà Linh Bảo diễn ngâm các nơi được nhiều khán thính giả hâm mộ. Thế mới biết thời đó người Việt Nam rất yêu thích thơ văn, điều mà bây giờ đã không còn bóng.

DPP

Mỗi năm, Consumer Reports thử nghiệm hàng ngàn sản phẩm để giới thiệu với độc giả mỗi tháng. Vào những tháng cuối năm, tạp chí này chọn lựa những sản phẩm xuất sắc nhất, gọi là Top Picks, và sau đây là một số được giới thiệu:

Sản phẩm ưu hạng 2024

KỶ 1 - MÁY TRỢ GIÚP TRONG BẾP

MÁY XAY FULLSIZED

ƯU HẠNG

Vitamix Professional Series 750 \$700

Máy mạnh hàng đầu, xay nhuyễn rau quả, xay cả được đá cục

86

TỐT, GIÁ HẠ

NutriBullet Smart Touch NBF50420 \$140

XAY SMOOTHIES XUẤT SẮC

Ninja Professional Plus Kitchen System BN801 \$220

MÁY TRỘN CẦM TAY

LỰA CHỌN ĐA NĂNG

Breville Handy Mix Scraper \$130

Khả năng trộn bột và whipping cream hàng đầu; còn có các phụ kiện hữu dụng, như đầu đánh bằng cao su để bảo vệ thau chứa khỏi trầy.

83

GIÁ RẤT HẠ

Hamilton Beach Professional 7-Speed 62663 \$40

Kiểu dáng cổ điển

KitchenAid KHM6118CU 6 Speed \$80

MÁY PHA CÀ PHÊ NHỎ GIỌT

MODEL TỐT NHẤT

Cuisinart DCC-T20 Touchscreen 14-Cup Programmable \$110

Luôn tạo ra cà phê ngon và đậm đà. Muốn pha nóng hoặc lạnh và kèm theo máy tạo bọt, hãy chọn Ninja CM401

90

GIÁ HẠ

Hamilton Beach 12-Cup Programmable 49465R \$40

Nhiều cách pha

Ninja Specialty CM401 \$130

Gà tây mùa Thanksgiving!

Gà Tây trên bàn ăn đêm Thanksgiving.

Món gà Tây này đã được nấu vào lễ Tạ Ơn từ thế kỷ 17. Ngày nay, gần 50 triệu con gà Tây bị lật lông mỗi năm vào dịp này.

ĐÀO DUY HÒA
SYDNEY, AUSTRALIA

Vào thứ Năm của tuần thứ tư trong tháng 11, người Mỹ đã quen với việc quây quần bên gia đình quanh một con gà Tây. Và điều này đã diễn ra một thời gian khá dài, vì chúng ta phải quay lại thập niên 1620 để tìm hiểu truyền thống này bắt nguồn từ đâu.

Vào thời điểm này, các “Người cha hành hương” đã chạy trốn khỏi chế độ của Giáo hội Anh và

rời tàu Mayflower đã đặt chân lên đất Mỹ. Ở Tân Thế giới này, họ thành lập một thuộc địa, được gọi là Plymouth (Massachusetts), cùng tên của bến cảng mà từ đó họ lên tàu rời Châu Âu. Nhưng cuộc sống thật khó khăn với những người mới đến: nạn đói, bệnh tật... May mắn thay, người Mỹ bản địa Wampanoag, hay chính xác hơn là bộ tộc Patuxets, đã biết cách tiếp nhận họ. Những

người bản địa thân thiện chào đón họ, giúp họ định cư và dạy họ cách săn bắn, đánh cá và trồng trọt, đặc biệt là trồng ngô.

Một năm sau, để cảm ơn người dân bản địa, Thống đốc William Bradford đã ấn định 3 ngày tạ ơn gọi là “Lễ Tạ Ơn” được tổ chức ở Châu Âu để tạ ơn Chúa đã tạo điều kiện mưa thuận gió hòa, mang lại hạnh phúc cho mọi người trong năm vừa qua. Ông

mời khoảng trăm thổ dân Wampanoag đến dự tiệc và phục vụ họ món ăn làm từ gà Tây hoang dã, một loài động vật được phát hiện đang sinh sống ngay tại địa phương.

Một lễ hội tôn giáo ban đầu

Đối với người bản địa, không có gì quá mới mẻ: gà Tây đã được biết đến từ lâu ở lục địa Châu Mỹ, đặc biệt là với người Aztec và người Maya. Về phần mình, người Châu Âu đã phát hiện ra nó sớm hơn một thế kỷ, vào thế kỷ 16, khi người Tây Ban Nha mang về loài “gà Ấn Độ” mà theo thời gian nó đã trở thành “gà Tây”.

Truyền thống này tiếp tục cho đến khi nó được hợp thức hóa dưới cái tên “Ngày Lễ Tạ Ơn” vào năm 1789 bởi George Washington, sau đó được Abraham Lincoln chính thức ấn định tổ chức ngày Lễ Tạ Ơn vào ngày thứ Năm cuối cùng của tháng 11 năm 1863. Thực đơn bữa tối ngày Lễ Tạ Ơn, mà sau đó đã trở thành ngày lễ phi tôn giáo, rất đơn giản và không tốn kém nhiều: đó là món gà Tây kèm theo bánh bí ngô, có thể mang sự ngon miệng cho cả gia đình vào buổi tối ngày lễ Tạ Ơn.

Tuy nhiên, với cuộc khủng hoảng những năm 1930, Franklin D. Roosevelt đã phá vỡ

truyền thống vì lợi ích của nền kinh tế quốc gia bằng cách ấn định ngày Lễ Tạ Ơn một tuần lễ sớm hơn, tức ngày thứ Năm tuần thứ ba của tháng 11 để kích thích tiêu dùng. Nhưng, trước sự phản đối kịch liệt do sáng kiến này gây ra, chính phủ đã lùi bước, và vào năm 1941, Lễ Tạ Ơn đã trở thành ngày lễ quốc gia vào ngày thứ Năm, tuần thứ tư của tháng 11.

2 con gà Tây được ăn xá mỗi năm

Gần 50 triệu con gà Tây được ăn vào Lễ Tạ Ơn mỗi năm. Trước sự lớn mạnh của sự kiện này, vào năm 1963, John F. Kennedy đã quyết định cứu một con gà Tây vì

“lòng trắc ẩn”. Với con gà Tây do Thổ Nhĩ Kỳ tặng, tổng thống Mỹ đã tuyên bố: “Chúng ta sẽ để con gà này sống và lớn lên”.

Từ nay trở đi, 2 chú gà Tây được tổng thống ăn xá và sẽ kết thúc cuộc đời tại một trang trại ở vùng nông thôn. Năm nay, 2 con gà Tây lớn màu trắng được đặt tên Chip and Chocolate, để tỏ lòng mến mộ hương vị kem yêu thích của Joe Biden, sẽ được ăn xá. Nhưng các đồng loại của chúng sẽ được nhồi nhân, khoai lang nghiền, sốt trái việt quất, bánh táo hoặc bánh bí ngô và dọn lên bàn ăn gia đình tối ngày lễ Tạ Ơn...

ĐDH

Tổng thống Joe Biden ăn xá gà Tây vào ngày lễ Tạ Ơn

NGUYỄN MANH TUÂN phóng tác

Bắt trần đất

Cho tới bữa nay, Hào và Ru còn tiếc hùi hụi con khi đột. Hiếm mới có con lớn như vậy... Giá bán hạ nó thì dễ quá, nhưng bắt sống là cả một công trình!

Chợt thằng Lai từ phía bìa rừng chạy tới:

- Trần, thầy Hai... Trần lớn lắm.

Hào nhồm dậy:

- Ở đâu vậy?

- Trong hồ.

Ru vậy tay:

- Chú ra đó canh chừng ngay... Gọi thêm phu, lấy sẵn thùng, chảo với tấm

lưới...

Anh quay lại cười với bạn:

- Mình đang cần con trần... Thế này là Trời cho đây!

Cả hai quên phút chuyện khi đột, cầm đầu chạy ra bờ hồ ... Chẳng thấy bóng trần đâu!

Thằng Lai trở xuống nước:

- Đó... Thầy coi... Đúng trần, không sai.

Hai người thợ săn tưởng đầu gặp được con rắn dài ghê gớm, trái lại, họ chỉ trông thấy có chớp mũi con vật nhú khỏi mặt nước, vừa vịn đủ thở. Ru

nhìn bạn:

- Hay trần nước?

Anh vẫn nghe nói tới thứ trần lớn ghê gớm sống dưới nước ... Nhưng miền này không có loại rắn đó.

Hào lắc đầu:

- Trần nào cũng lội như cá... Đôi khi chúng lập lò, giả chết nơi mé bờ... Ấy thế mà có hươu nai tới uống nước, là nhồm dậy, nhanh như cắt, nuốt sống ngay.

- Sao bắt nó đây?... Lưới hay thùng lọng?

- Vô ích ... Mình động tay, nó lặn biến ngay ...

- Sao nó thở?

- Trần lớn như vậy, dư sức nín thở hàng hai mươi phút... Nó lặn dưới nước, bơi đi nơi khác là hết tìm!... Phải có cách gì nhử nó mới được.

Hào vẩy thằng Lai đang sẵn sàng lội xuống nước:

- Chú đem cho tôi con hoẵng lại đây... Đôi hoẵng mình bắt bữa trước. Chọn con non đó.

Con hoẵng giầy giụa, kéo căng sợi thùng buộc ngang cổ, khiến thằng Lai mấy lần suýt ngã. Cuối cùng nó cũng lòi được con vật lại mé nước.

Mặt hồ chợt cuộn sóng... rồi đầu con trần cất cao,

miệng há rộng, nhoai về phía con mối... Chưa bao giờ Hào gặp con vật háu ăn như vậy... Loáng cái nó vượt lớp sậy, lá héo vàng, trườn lên bờ... Anh ra hiệu cho Lai:

- Lôi nhanh con hoẵng... Nhanh... Nhử trần theo coi... Nữa... Rồi!

Hào vẫy nhóm phu đứng chực sẵn ... Cả chục nhào ra chồm vào con trần trùng trục như thân dừa quần quai trên mặt đất... Thân hình ưỡn nhẩy, trơn như mỡ của con vật trườn nhanh dưới bàn tay họ, rồi tuôn xuống miệng hang ngay đó... Cả bọn chứng hứng nhìn nhau!

Ru chùi tay vào mớ cỏ khô, bàn với mọi người:

- Ở hang như vậy là trần cái... Giống này ít chịu chúi dưới đất... trừ khi đẻ trứng... Thế nào nó cũng ra giờ đó, cẩn thận, nghe!

Một người phu già lên tiếng:

- Trần đất ưa tôi... Già tôi để miệng hang, là nó ra ngay.

Hào để mặc lão muốn làm gì thì làm. Anh biết thổ dân nhiều mê tín như vậy... Có bộ lạc không giết trần, sợ trời làm hạn hán. Sở dĩ họ dám nhào tới bắt nó vì quanh hồ không có cây to: họ yên trí trần phải quần đuôi vào gốc cây mới thít chết người. Hào biết điều này không đúng, anh đã chứng kiến trần bắt mối giữa đồng trống; chẳng cần điểm tựa nào, nó cũng cuộn nát xương

con mối trước khi nuốt.

Nắm tôi già nhỏ không có tác dụng gì, con trần núp kín trong hang, nó ngủ không chừng.

Hào chợt thấy lớp đất dưới chân rung lên như động đất rồi nứt ra... Chiếc đuôi trần màu nâu nhô lên, ngoe nguẩy... Hình như con vật cố lùi xa nắm tôi để miệng hang thì phải.

Được dịp tốt, nhóm phu nắm vội lấy phần thân thể yếu ớt nhất này của con vật, lôi nhanh... Nhưng con trần đầu chịu thua dễ dàng: nó phình người, ép khít thành hang, co lại... Hào vẫy nhóm phu:

- Khoan!... Mạnh quá, đứt đuôi mất!... Anh em nói ra đôi chút, chờ nó nhích đi hãy kéo.

Con trần không thấy vướng víu gì, thon bụng lại, trườn ngay. Hào ra hiệu:

- Kéo!... Dô ta này!... Dô... nào!

Lần đầu họ lôi được 3 tác. Người con trần cứng ngắc, không nhúc nhích. Nhưng khi nhóm phu buông tay, nó bắt đầu rút êm... Lại kéo, lại hò dô ta... Cứ thế đến lần thứ mấy mươi thì con trần chịu thua, nó không ghì được thành hang nhưng dư sức uốn éo, đánh rạt nhóm phu sang một bên. Thân trần dài đườn, có hai chỗ phình thực to... Thăng Lai vỗ vào đó:

- Heo rừng... Nó vừa nuốt cặp heo rừng, không sai...

Thằng bé không kịp nói gì thêm, đuôi trần quật nó chúi vào bụi gai.

Khi đầu trần ra khỏi hang, Ru lấy làm lạ:

- Đầu nó nhỏ, sao nuốt mối lớn quá vậy?

Một người phu già lắc đầu:

- Thăm gì... Nó nuốt bê còn nổi kia. Hàm nó mềm, chun như cao su mà... Tôi đã thấy trần cỡ này nuốt nai bự... Tới cặp sừng nó đành chịu, nằm thỏ dốc... Thành thử bữa đó tôi vớ cả hai con.

Hai chục cánh tay ghì con trần mà không nổi... Chỉ quấy vài cái, nó quật ngã gần hết... Riêng lão Trư tay thợ khỏe nhất bọn, còn chịt được họng nó... Nhưng một loáng sau, con vật cũng ngoạm vào vai lão rồi thuận đà cuốn một vòng quanh ngực. Trần không có túi nọc nhưng nhanh nhẹn, nhỏ như kim châm, mọc cong vào, thành thử đã đập môi là không nhả ra được. Lão Trư gồng mình. Lão biết con vật chờ lão thả ra là thít lại, bóp nghẹt như nó vẫn quen làm xưa nay... Chừng nào lão gãy vụn, người mềm oặt, nhũn như tảng thịt, nó sẽ bắt đầu nuốt!

Nhưng bọn phu đã xúm lại, gỡ khúc đuôi rắn, nối vòng quần, còn Hào và Ru loay hoay luồn thanh sắt vào miệng nó, bẫy mạnh hàng nanh... Khi con vật nhả vai lão Trư, nó cũng quật ngã liền 4 người phu, trườn nhanh xuống hang.

Hào và Ru nhào theo... khúc đuôi trơn như mỡ, tuột khỏi tay hai người... Con trần lại chúi dưới đất, nó có thể nằm đó cả giờ, cả ngày không chừng.

Cai Sạo nãy giờ nín khe, đứng sau gốc cây: lão ngán giống trần lắm. Bây giờ thấy không còn gì nguy hiểm lão lò dò bước ra:

- Các cậu làm thế không xong ... Phải hun khói mới được!

Lão nói có lý, rắn cũng như chuột; không chịu nổi khói, sao cũng phải bò ra.

- Anh em kiểm càn khô... nhiều vào, tống đầy hang cho tôi.

Nhóm phu làm theo lời lão. Chẳng mấy lúc lửa bốc cao, khói lọt vào hang tỏa ra phía sau.

- Coi chừng... Nó trườn lối đó giờ... Sắp sẵn gậy tre chịt lấy cổ, nghe!

Tuy nói vậy, nhưng lão Cai khôn ngoan đứng ngay đầu hang. Lão yên trí con trần không đời nào dám vượt đồng lửa. Điều này lão nhầm to... Hang chật, không xoay trở nổi, con vật đâm liều: nó nhào ra cửa hang nhanh như chớp, chiếc đầu thon, vàng óng, kéo theo cả chục thuốc thân nâu sậm, vằn đen. Trong lúc bất ngờ, nó lao thẳng vào ngực cai Sạo, làm lão ngã bổ chửng... Khúc trần dài vươn lên cuốn lấy lão như sợi dây leo khổng lồ...

Trong lúc hốt hoảng, lão thét lên như còi. Than

củi, bụi cát bắn mù... Chưa ai kịp can thiệp đã nghe tiếng nổ chát chúa... rồi con rắn nói khúc, văng sang một bên, đầu nát bét... Thân nó quăng quật trên mặt đất, làm nát cả chục đám sim rừng quanh đó.

Thì ra lão Cai cuống quýt, rút khẩu súng lục giắt trong mình bắn nát sọ con rắn đúng lúc nó há miệng toan ngoạm vào mặt lão.

Hào giận lắm, anh vừa kéo lão dậy, vừa cần nhần:

- Ông phá hại quá!... Nghề mình là bắt sống mà đụng đâu ông bắn đó thì làm ăn gì?... Đã con khỉ đột bị thương, lại tới con rắn chết... Ông nhát quá hóa vậy đó...

Ru lại gần, nghiêm nghị:

- Đưa khẩu súng đây tôi... Từ nay ông đi tay không, có thể mới yên...

Cai Sạo then quá hóa giận, lão trợn mắt:

- Đâu được... Để tôi bỏ thây giữa rừng sao?... Không nhanh tay, rắn nghiền nát người còn gì...

Đoạn lão nhìn hai người trẻ tuổi, thách thức:

- Ai muốn đoạt súng, cứ tới!

Lão cao hơn Hào và Ru lại vạm vỡ, nặng hơn cả chục ký. Bên cạnh lão, Ru khỏe mạnh là thế vẫn có vẻ mảnh mai của thư sinh.

Nhóm phụ sợ có chuyện xung đột, xúm lại, vây quanh cai Sạo, toan giữ

lão, nhưng Hào gạt họ ra:

- Để tôi... Không sao hết, anh em yên tâm.

Rồi quay lại lão Cai đang xắn tay áo, dáng điệu hung hăng, Hào tươi cười:

- Nếu cần đánh lộn, tôi sẽ tay đôi với ông... Có điều vô ích quá... Tính bắt con thú nào, ông bắn con đó sao làm ăn. Vui lòng cho tôi giữ khẩu súng, ông Cai.

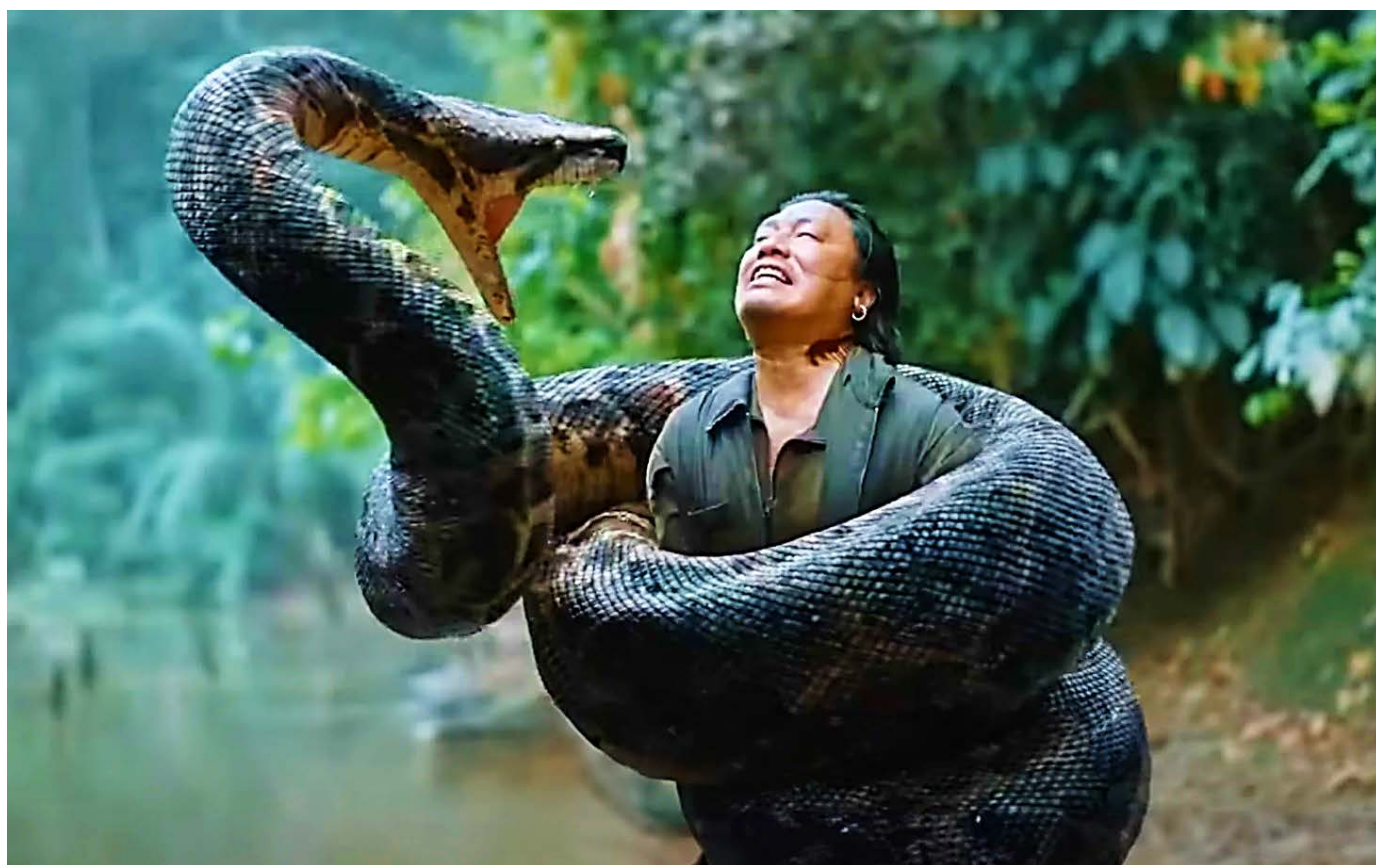
Cai Sạo cười hề hề:

- Giữ hả?... Đây cậu giữ giùm tôi...

Vừa nói lão vừa thoi thực nhanh vào bụng Hào làm anh choáng người, lùi lại 4,5 bước... Cai Sạo thừa thế làm tới, lão chồm vào Hào như con ươi vồ mồi. Lúc đó Hào đã sát bờ hồ,

chẳng còn chỗ nào lùi, phải né sang một bên, thành thử cai Sạo vô hụt mất đà nhào luôn xuống hồ... Lão chìm ngấm, ngoi ngóp mãi mới lên nổi, đầu tóc rũ rượi, đến tức cười... Lão lao đầu vào Hào lần nữa, hùng hục như toa tàu. Lần này Hào không tránh, anh cúi xuống nhanh như cắt, dùng một thế nhu đạo, nâng bổng hai gót chân địch thủ, liệng ra xa. Không may cho cai Sạo, lão rớt đúng lỗ rắn, ngay giữa đồng than củi; may nhờ quần áo ướt không đến nỗi phải bồng nhưng cũng đau điếng.

Hào nâng lão dậy, lạng lẽ tước lấy súng... Vừa rút dưới hồ giò lại được sấy khô trong đám lửa, lão cai già hết hung hăng, loạng

choạng bước về lầu.

--oOo--

Nhóm phu vạch bụng con trần, bắt đầu lột da.

Da trần dai, bên lạ lòng... Con vật cả trăm cân bò sát đất, trườn qua các bụi gai, không có lớp da đặc biệt đỡ che chở chắc không sống nổi.

Nhưng vừa mổ bụng con trần, toán phu đã reo lên; họ moi ra hai con heo rừng khá lớn, còn nguyên vẹn, chắc vừa bị nướng xong. Thằng Lai hí hửng:

- Tôi đoán đúng mà... Nó rình ngay chỗ heo uống nước, thăm nào!

Ru bảo nó:

- Ta đào hang coi, chắc có trứng không chừng.

Hì hục mất một lúc, Ru moi ra được khoảng non trăm trứng trắng bóc; hai chiếc vừa nở, đôi trần con dài khoảng 3 tấc, còn bóng loáng xinh xắn như món đồ chơi. Một người phu già tắc lưỡi:

- Cái giống trần bao tử này đem chiên, ăn ngon chết đi được... Để tôi làm cho.

Lão giành mớ trứng, bỏ vào chảo, đem ra một nơi.

Con trần được xắt thành khúc, bọc với rau thơm bốc thơm phức...

Đây là lần đầu Hào và Ru ăn thịt rắn, cả hai ngạc nhiên vô cùng: thịt đậm, mềm như thịt gà giò. Hào cười:

- Có toán moi Phi châu sắp làm thịt một người da trắng thì bắt được con trần... Chúng xúm vào làm thịt trần để mặc gã da trắng trốn thoát... Thì ra thịt trần còn ngon hơn thịt người nhiều.

Ru nhìn bạn:

- Điều đó có thể... Nhưng ngồi giữa rừng, ăn thịt rắn thế này, tôi thấy mình chẳng khác mọi da đen mấy tí.

Hào gắp thêm miếng thịt rắn:

- Thiên hạ cũng có người sợ thịt rắn, nhưng họ ăn lươn cũng vậy. Dân da đỏ rồi người Mỹ ưa ăn rắn hổ mang, họ đóng hộp bán kia... Ở đây sẵn trần, không ăn là để phí của trời, anh thấy không?

Nói vậy chớ tới lúc ăn trần bao tử chiên, cả hai đều tấm tắc khen ngon. Non trăm con trần nhỏ biến mất trong nháy mắt. Cai Sạo lúc này đã hết giận, lão ăn nhiều hơn cả, tới độ phải nói dây lưng đôi ba lần.

Lão vươn vai đứng dậy, cười hề hề:

- Không có tôi làm liều, sao các cậu được chén bữa thịt trần ngon lành như vậy, thấy chưa?

Bọn phu cũng cười theo, vì thực sự, lần này lão có lý.

NMT phóng tác

Trần Vũ đánh máy lại tháng 10-2024 từ tập 15 Truyện Sân Bắn của Nxb Sông Mới in tại Sài Gòn trước 75.

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí

- Trợ cấp người già

- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Tập Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).

Mục "Phúc Lợi Xã Hội" do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Arhan

Lần tôi xuống thăm trại nuôi gà và đồn điền ớt của Thành, người em họ, con bà dì ở El Paso, Texas. Tối đó trong bàn nhậu.

- Bữa nay em đãi anh món rất đặc biệt của thổ dân Da Đỏ...

- “Đa đầu người nhúng giấm”?

Tôi chọn.

Thằng em ngược mặt, rao lớn như những người Sơn Đông quảng cáo thuốc dân ở bến xe Đà Nẵng năm xưa.

- Rắn “Đuôi chuông”, xé phay trộn xương rồng ngâm chua...”

Nó lấy chai Vodka và Tequila có màu đỏ bầm trên bàn ăn.

- ...Rượu Vodka pha máu rắn, Tequila pha mật rắn, uống bổ gân dẫn cốt...

Thành ngồi xuống, ôm vai người đàn ông lớn tuổi, da nâu đỏ, mái tóc đen bóng, chải ngược ra sau, đánh thành lọn tóc bím, dài tới lưng, kiểu

HỒ ĐẮC VŨ

Con rắn “Đuôi chuông”

truyền thống của dân Da Đỏ.

- Tất cả những món đặc biệt này, đều do người quản lý trại gà và đồn điền ốt làm, theo kiểu Da Đỏ ... Đây Arhan!

Arhan đứng dậy rót 3 ly rượu mật rắn.

- Xin chúc khỏe mạnh!

Cạn ly.

Anh vui vẻ nói với tôi.

- Nhậu thịt rắn “Đuôi chuông”, tôi kể anh nghe...

Rắn đuôi chuông

“Tôi thuộc bộ tộc người Da Đỏ Pueblo ở khu vực Ysleta của El Paso, Texas. Năm 25 tuổi, chuyên nghề sửa xe, nhưng ế khách, nên chỉ làm 3 ngày 1 tuần cho một ga ra ở vùng Socorro. Rảnh, nên tôi thường đi săn chồn, chó rừng, thỏ xám, rắn đuôi chuông ở mấy vùng rừng thấp chung quanh khu núi đá với Perdo, một người lai Da Đỏ, trốn từ Mễ Tây Cơ qua, cắt cỏ ở Socorro.

Đang đi, tôi nghe thoảng trong gió, tiếng chồn chí chóc rất nhỏ. Tôi kéo Perdo, chạy tới, núp sau mỏm đá, nhìn xuống. Dưới vạt dâu rừng sát bên núi, 2 con chồn xám đang lằng xằng ăn những chùm dâu chín đỏ nằm lẫn trong đám lá xanh.

- Vòng bên phải, tới sát mỏm đá bên kia, tao bắn con bên trái, mày con

bên phải.

Tụi tôi đi vòng, cách vạt dâu chừng 50m. Hai đứa núp sau tảng đá, đưa súng lên.

- Đùng! Đùng!

Tôi bắn trúng con chồn bên trái, nó văng qua một bên. Phát súng của Perdo chỉ cày tung lớp lá dâu. Con bên phải biến mất. Hai đứa chạy tới. Đúng lúc Perdo cúi xuống vạch đám lá tìm con chồn, tôi nghe tiếng rè rè “Đuôi chuông” của loại rắn độc, nên đưa tay cản Perdo lại, nhưng không kịp. Một con rắn đuôi chuông rất to, màu vàng đất có 2 sọc đen trên lưng đã phóng lên, cắn vô cổ Perdo. Nó té xuống, con rắn trườn nhanh, rồi quay lại, đưa cao đầu khê những tiếng hung dữ, như muốn tấn công chúng tôi. Perdo còn đủ bình tĩnh, nó nấp viên đạn. Đúng lúc đó một con đuôi chuông khác từ bên hông Perdo, trườn nhanh tới, chồm lên cắn vô bắp tay nó, nhưng chỉ vướng vô tay áo. Perdo lẹ tay chụp lấy đuôi con rắn, quăng mạnh, con rắn đuôi chuông rớt vô đám dâu rừng, Perdo lên đạn.

- Đùng!

Con rắn rớt xuống. Tôi đưa súng lên định bắn con rắn trước mặt, nhưng nó đã trườn đi.

Perdo gạt đám dâu rừng qua một bên, tôi bước tới lấy xác con chồn mình bắn, còn xác con chồn

kia nằm sát bên một bầy rắn 6 con lúc nhúc vừa nở ra từ những cái vỏ trắng có đốm đen trong một lỗ hang sâu dưới lớp đất khô.

Bây giờ thì tôi hiểu ra. Con rắn đuôi chuông lớn, màu vàng có 2 sọc đen, đã tấn công Perdo là rắn chồn, đang canh cho con rắn vợ (Bị Perdo bắn chết) ấp trứng, lúc các rắn con vừa nở thì Perdo bắn con chồn bên phải, và con rắn vợ đã cắn chết con chồn trước khi viên đạn của Perdo tới đích vì sợ con chồn ăn mất các con của mình mới nở.

Cấp cứu

- Arhan! Arhan...

Mặt Perdo bầm tím lại, miệng sùi bọt, thở khò khê, nó kêu tôi, lão đảo té xuống.

Biết Perdo bị trúng độc nọc rắn đuôi chuông. Tôi quỳ xuống, lấy dao sắc cắt một đường ngắn giữa 2 vết rắn cắn, bóp mạnh, máu độc ứa ra. Tôi lấy bật lửa, hơi nhẹ trên vết cắn, hái một nắm lá dâu, giãm với ít nước tiểu, bóp thành một miếng dài, đắp vô vết thương.

Perdo khò khê

- Tao không thở ... Được!

Tôi xốc nó lên vai, chạy thẳng ra xa lộ, nơi có trạm điện thoại cấp cứu.

Một tuần sau, tôi gặp Perdo tại bar Mễ ở Socorro.

- Sao rồi?

Perdo khui 2 chai Corona.

- Tao bị mù mắt trái, miệng méo.

Tôi vỗ vai nó.

- Không chết là may mắn lắm ...

Làm ngum bia.

- Ông chú tao, nuôi đàn bò rừng 10 con ở vùng núi El Paso ... Đêm kia 1 con đuôi chuông chui vô chuồng, cắn chết 2 con bò mộng một lúc!

Mối thù

Perdo đập tay xuống bàn, mấy người chung quanh nhìn.

- Tao phải giết nó! Trả mối thù bản thổ này!

Nó nốc cạn chai bia thứ 3.

- Tao nhớ rõ con rắn “Đuôi chuông” to, có 2 sọc đen trên lưng... Mẹ! Tao sẽ giết nó!

Từ ngày đó, Perdo thường xách súng, ra bãi dâu rừng và khu núi đá chung quanh, tìm dấu vết con rắn đuôi chuông 2 sọc. Đôi lúc Perdo nổi điên, nó bắn tan xác bất cứ con rắn đuôi chuông nào thấy được. Bây giờ, Perdo không còn đi săn với tôi, ngày nào nó cũng xách súng đi lòng vòng khu núi đá, bãi dâu, cồn cát, truy sát rắn đuôi chuông, để trả thù cho con mắt mù và cái miệng méo xẹo của mình.

Bữa nhậu ở Bar Mễ, Perdo đã tuyên bố.

- Tao sẽ giết tất cả rắn đuôi chuông, từ lớn tới nhỏ, Không chữa một con nào!

Rắn đuôi chuông tấn công

Mấy hôm sau, vừa cất cỏ về. Perdo khiêng máy cắt và đồ nghề bỏ trong hiên nhà, lúc bước ra xe, lấy máy phun thuốc trừ sâu.

- Rê! Rê! Rê!

Tiếng rung đuôi của rắn đuôi chuông từ dưới gầm xe, Perdo nhảy lui lại.

Dưới gầm xe phóng ra con đuôi chuông, mình có 2 sọc đen.

Tối đó, ngồi với tôi ở Bar Mễ.

Perdo đưa bắp chân lên.

- Mẹ! Con rắn to cỡ này.

- Ohhhh!

- Đó là rắn “Chúa”.

Ông già Da Đỏ đang uống rượu ở cuối quầy nói.

- ... Là con rắn “Trùm” cả một vùng. Rắn cũng có tổ chức xã hội như người ...

Perdo uống ly rượu, nói nhỏ với tôi.

- Mẹ! Đúng là con rắn mà tao đã truy tìm để trả thù ...

Perdo chỉ vô con mắt mù và cái miệng méo.

- Chắc là nó không?

- 100%! Chắc! Vì...

“Con rắn phóng ra, quay nhanh lại, lừ đừ đưa cái đầu to lắc lư và cặp mắt

màu chì ngẩng lên cao, nó chồm tới, le lưỡi, khè những tiếng lớn, như hăm dọa. Perdo nhảy vô xe, chụp lấy cái ống phun thuốc trừ sâu, đưa ra trước mặt, tay bấm nút mở máy. Làn thuốc trắng phun vô mắt con rắn, nó quay đầu, trườn lẹ về hướng núi đá.

- Vậy là mây hên!

Người khác nói.

- Nó mà tấn công ... Là mây mù luôn con mắt bên kia!

Tôi vỗ vai Perdo.

- Rắn đuôi chuông ít khi nào cắn trật! Nhất là rắn “Trùm”.

Perdo gọi 2 ly Tequila, nói với tôi.

- Tao thề! Sẽ tìm ra và giết con rắn “Trùm” Tao không thể chịu thua nó!

Mấy người bạn đứng ngay quầy bar cùng đưa cao ly rượu.

- Chúc Perdo hạ thủ được con rắn “Trùm”

Như mỗi cuối tuần, Perdo xách súng vô khu núi đá, truy tìm con rắn đuôi chuông. Vì biết con rắn “Trùm” này rất tinh khôn, nên anh dụ con rắn bằng cách cột 2 con thỏ sống với sợi dây dài, để nó tự do chạy tới lui, ăn những củ cà rốt đã được rải chung quanh, khi con rắn tấn công thỏ, anh sẽ, bắn nát đầu nó.

Chiều đã mát lại, vài cơn gió nhẹ len qua các móm đá, xua bớt đi cơn nóng thiêu đốt của mùa hè.

Perdo dựa lưng vô vách đá, nhìn một vòng chung quanh, rồi gác súng ngang người, lấy trong túi xách miếng thịt chồn sấy và chai whiskey còn phân nửa. Perdo nốc hết phần rượu, khà một tiếng dài, cắn miếng thịt chồn, nhai nhóp nhép...

- Tao đang lim dim thưởng thức cái ngọt thơm của whiskey quyện với miếng thịt chồn khô thì.

- Rệt!

Một vật màu xám lao xuống, tao chỉ kịp ôm đầu, lăn qua một bên tránh ...

Perdo đưa 2 tay lên trời.

- Mẹ ơi! Con rắn “Trùm” đã phóng xuống tấn công tao.

Ông Da Đỏ, đứng ở quầy rượu, nói.

- Vậy sao mây còn đây?

- Nó cắn vô đầu ... Nhưng nhờ lăn qua nên con rắn cắn trúng vô cổ áo khoác, nọc độc phun nóng hổi, rất rát một bên cổ, tao đứng nhanh dậy, chụp khẩu súng đã lên đạn nhưng không bắn được, vì con rắn đu đưa sau lưng, nó cong người lại quẩn quanh mình tao, cố rút hàm răng nhọn bị cắm vô cổ áo. Tao xoay người, đập mạnh cái lưng vô móm đá, con rắn “Trùm” bị đau, nó cong mình lại, quất cái đuôi to vô đầu tao. Những cái vẩy lớn sau đuôi của rắn rung chuông cứng như móng

chân bò nên tao đau quá, lấy hết sức đẩy lưng một cú mạnh, con rắn “Trùm” trúng đòn, nó phì một tiếng lớn, phóng xuống đất, tao quay lại, đưa khẩu súng, định bắn, con rắn vươn cao đầu, há to miệng, phun những tiếng phì phì rồi phóng vô mặt tao. Tao đội ngược, rút dao, chém ngang một phát, trúng đầu con rắn, nó khè một tiếng lớn, trườn lẹ vô đám xương rồng, để lại vết máu trên mặt đất khô.

- Theo những điều linh thiêng của rừng núi, mà người Da Đỏ đã biết, qua bao trăm năm ...

Ông già Da Đỏ gục gặc đầu.

- ... Khi con thú dữ đối mặt, hù dọa, chống lại mình, đó là điềm báo trước về sự suy tàn của vận mạng.

- Ha! Ha! Nó chỉ là một con rắn lớn! Ông Già ơi... Vậy là nó suy tàn! Không phải tôi.

Perdo đưa cao ly rượu, cái miệng méo xẹo la lên.

Rắn đuôi chuông trả thù.

- Tao sẽ giết con rắn “Trùm”! Cạn ly.

Tối ly thứ 5, thì Perdo bắt đầu say. Nó nốc một ly nước cải chua lớn cho giải rượu, trước khi về.

Perdo leo lên chiếc Jeep, Arhan bước tới.

- Perdo! Mây say quá!

Về nhà tao ngủ, sáng sớm về.

Perdo gạt tay.

- Không sao Arhan! Tao còn tỉnh, tao muốn về nhà!

Vậy là Perdo nổ máy, phóng đi.

Về tới nhà, đã 10 giờ tối. Perdo đi tắm. Anh lấy con gà luộc mua hồi chiều để ra bàn, cắt cái đùi, rót ly whiskey. Ăn xong, Perdo ra cửa nhìn một vòng chung quanh. Vì lời cảnh báo của ông già Da Đỏ, anh vô giường, để khẩu súng sát tay phải. Con say bốc lên, Perdo cởi hết áo quần, nằm ngủ trần truồng.

Perdo kéo chiếc mền mỏng lên ngực.

Con rắn “Trùm” đuôi chuông từ dưới giường bò ra, tiếng xè xè của chiếc đuôi vang to trong đêm tối. Perdo mở đèn.

- Mẹ! Rắn!

Đúng! Con rắn “Trùm” ngẩng đầu có vết chém của Perdo xéo ngang cái má to. Perdo chụp khẩu súng.

Nhưng trễ rồi! Con rắn đuôi chuông, đã há to cái miệng đầy răng và nọc độc phóng thẳng vô hạ bộ trần truồng của Perdo ...

Và như ông già Da Đỏ đã nói.

“Khi con thú dữ đối mặt hù dọa mình, đó là điềm báo trước về sự suy tàn của vận mạng”

Nhưng Perdo không bị suy tàn vận mạng ... Chả mất mạng!

Một tuần sau, những du khách đi thăm vùng Pueblo của bộ tộc người Da Đỏ ở khu vực Ysleta, El Paso, Texas. Lúc nào cũng thấy một con rắn đuôi chuông “Trùm”. Minh có 2 sọc đen, đầu gác trên cánh chim ưng bằng gỗ, hiền lành nhắm mắt, quấn mình quanh cây cột Totem thờ thần núi rừng.

Con rắn đuôi chuông “Trùm” đã về tu thân với thánh thần, sau khi trả thù cho vợ.

HĐV

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đổi thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

trẻ

BÁO TRẺ

DỄ CẮT
DỄ ĐỌC
DỄ THẤY
DỄ TÌM

RAO VẬT

TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỂM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

Ngày lễ, nên muốn/mua món quà chụp ảnh nào?

Khi mùa Lễ Tạ Ôn đang đến gần, bạn nên mua gì cho một nhiếp ảnh gia đã thành danh nếu bạn muốn tặng một món quà “có giá”? Dưới đây là một số món quà lớn dành cho những nhiếp ảnh gia thân thiết nhất với chúng ta hoặc những ý tưởng mà người thân của bạn có thể cân nhắc cho bạn. [H1]

Gần đây tôi có viết một bài về quà tặng dành cho các nhiếp ảnh gia dưới 100 USD. Khi bạn chi tiêu nhiều hơn mức đó, thiết bị thường trở nên chuyên dụng hơn và tùy thuộc vào thể loại mà nhiếp ảnh gia chụp cũng như thương hiệu họ đã sử dụng. Vì vậy, sẽ khó hơn để chọn những gì họ muốn mà không gây bất ngờ bằng cách hỏi.

Tuy nhiên, mặc dù các nhiếp ảnh gia có thể phải đưa ra gợi ý sâu sắc về món quà họ muốn nhưng đôi khi vẫn có thể khiến họ ngạc nhiên.

Tại sao nên mua một chiếc máy nhỏ

Nếu họ có một hệ thống khổng lồ cỡ lớn 35mm full-frame, thì việc

mua một thứ gì đó nhỏ hơn để họ có thể nhét vào túi có thể mang lại rất nhiều niềm vui. Ví dụ: OM System OM-5 nhỏ bé nhưng mạnh mẽ. Nó chỉ cao khoảng 3.3” (85mm), rộng 4.9” (125mm) và sâu dưới 2” (50mm). Kết hợp với ống kính 12-45mm f/4 PRO nhỏ gọn hoặc ống kính prime 17mm f/1.4 PRO, đó là một sự kết hợp tuyệt vời, nhẹ nhàng để

mang theo. [H2]

Đồng thời, máy đo khoảng cách Fujifilm X100VI là một chiếc máy ảnh nhỏ khác, mặc dù nó có ống kính cố định. Nếu bạn có ngân khoản lớn hơn, thì máy ảnh Rangefinder Leica MP 0.72 hợp tác với Thypoch Simera 28mm f/1.4 có thể sẽ hấp dẫn.

Có những máy ảnh compact khác với ống

kính rời trên thị trường. Tuy nhiên, một số bị thiếu kính ngắm. Màn hình phía sau có thể khó nhìn thấy dưới ánh sáng ban ngày và hầu hết các nhiếp ảnh gia có kinh nghiệm đều quen sử dụng kính ngắm. Vì lý do đó, tôi luôn khuyên dùng máy ảnh có kính ngắm.

Mua ống kính cho hệ thống hiện tại

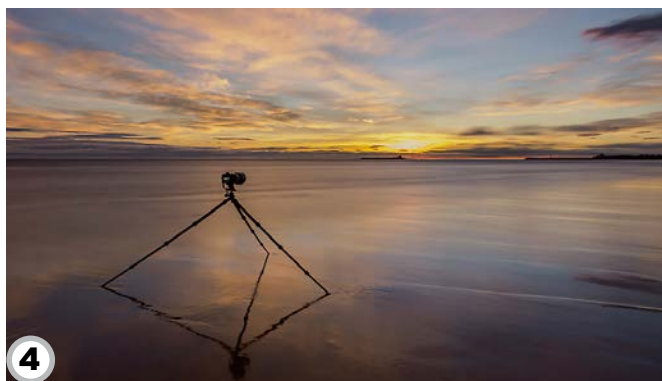
Hầu hết các nhiếp ảnh gia có uy tín đều chỉ mua một hệ thống từ một thương hiệu và có thể muốn phát triển dựa trên hệ thống đó với nhiều ống kính phù hợp với máy ảnh của họ hơn. Những ống kính họ chọn là sự lựa chọn mang tính cá nhân của nhiếp ảnh gia. Ví dụ, bạn thân tôi biết rằng tôi sử dụng thiết bị của OM System nhưng không biết tôi muốn gì. Vì vậy, mặc dù ông ấy có thể chọn một ống kính phù hợp với máy ảnh của tôi nhưng ông ấy sẽ không biết rằng ống kính đó có hấp dẫn tôi hay không. Tôi nghi ngờ rằng những người không phải là nhiếp ảnh gia sẽ biết những gì người thân của họ muốn.

Một ví dụ đối với tôi là ống kính OM System M. Zuiko 150-400mm f/4.5 TC 1.25 IS PRO. Tôi có một ống kính tele khác nhưng muốn một ống kính tốt hơn nhiều để mở rộng sang việc chụp động vật hoang dã một cách nghiêm túc hơn. Đó không phải là thứ mà gia đình tôi biết nên tôi đã mua nó cho chính mình. [H3]

Lựa chọn giữa những chân máy 3-cẳng và chân máy 1-cẳng

Những chân máy rất khác nhau tùy thuộc vào nhu cầu của nhiếp ảnh gia và việc sử dụng đúng mẫu sẽ tạo ra sự khác biệt rất lớn. Nhưng bạn thực sự được hưởng đáng giá đồng tiền.

Nhiều năm trước, tôi nghi ngờ sự cần thiết của việc mua một mẫu chân có phẩm chất tốt cho đến khi tôi thử một chiếc. Mẫu hiện tại của tôi là Benro Tortoise, hoàn hảo cho hầu hết các bức ảnh chụp cảnh biển. Nó đã đứng vững sau nhiều năm làm việc chăm chỉ và tiếp xúc với các yếu tố khắc nghiệt mà vẫn tốt như mới. Một tính năng mà tôi thích ở nó là cơ chế an toàn trên đầu bi, yêu cầu tác động kép để gỡ tám tháo nhanh khỏi đầu, khiến gần như không thể làm rơi máy ảnh khỏi chân máy. Đó là điều tôi đã làm với một chiếc chân

máy không quen thuộc và làm vỡ một ống kính trị giá 1,000 USD. [H4] Tuy nhiên, nếu tôi đang

đi du lịch, tôi có xu hướng sử dụng chân máy du lịch nhỏ hơn và nhẹ hơn. Trong trường hợp

này, tôi dùng Neewer Litetrip TP62. Nó nhẹ, ổn định và vừa vặn trong túi du lịch của tôi. Tôi cũng thích nó vì nó đủ nhỏ để đặt trên bàn và gắn OM-1 của tôi lên đó. Tôi làm điều đó khi sử dụng máy ảnh đó để phát video nếu tổ chức hội thảo trực tuyến.

Chân máy 1-cẳng cũng là vật dụng hữu ích cho các nhiếp ảnh gia chụp ảnh động vật hoang dã và thể thao. Một lần nữa, tôi khuyên dùng Benro SupaDupa. Những thứ này đã tồn tại được vài năm mà không bị vỡ hay tan rã.

Chiếc máy ảnh lớn và một cam kết lớn

Một điều khác cần xem xét đối lập với các máy ảnh hệ thống nhỏ gọn mà tôi đã đề xuất ở đầu bài viết này là máy ảnh khổ lớn. Intrepid tạo ra nhiều loại máy ảnh tốt, nhưng xét về độ sang trọng, máy ảnh Linhof Kardan RE View thật tuyệt vời trong khi máy ảnh Linhof 4x5 Master Technika "Classic" Rangefinder sẽ khiến câu lạc bộ nhiếp ảnh của bạn phải ghen tị. Tuy nhiên, chụp ảnh phim khổ lớn lại mang đến một loạt chi phí mới và rất nhiều bất tiện cho gia đình nhiếp ảnh gia khi họ biến phòng tắm của mình thành phòng tối. [H5]

AN

Hến xào xúc bánh tráng

món bình dân mà thấm nhớ

Nói tới món hến, hình như xứ nào cũng có, Quảng Ngãi gọi nó là con don, các tỉnh còn lại gọi là con hến. Thế nhưng nói tới hến, hình như phải nhắc đến hai thành phố cổ, đó là Huế và Hội An, chỉ có hai nơi này, con hến mới thực sự là hến, và hến không mang nhiều biến tấu như nơi khác. Đặc biệt, món hến xào xúc bánh tráng thì có vẻ như chỉ có ở Huế và Hội An, chỉ hai nơi này mới mang hồn vía của con hến được. Nói ra nghe buồn cười nhưng đó là sự thật!

PHI KHANH

Ở Quảng Ngãi cũng có món hến xào, còn gọi là don xào, rồi canh don, lẩu don. Nhưng hình như thiếu thiếu cái gì đó, khó nói lắm, khác xa với các quán ở Quảng Nam cũng hến xào, không có lẩu hến hay cháo hến

mà rất hén xào, cũng không có món xào nào khác ngoài hén xào hành lá xanh xắt nhỏ và hành củ, ớt lát. Nhưng cứ cầm một miếng bánh trắng, bẻ kêu rộp, chấm một chút nước mắm nhĩ có pha ớt xắt lát, xúc một miếng hén và nhâm nhĩ, có thể nói là hương vị đất trời đâu đó đang quanh quất, lẫn khuất, có cả tuổi thơ ulla về nữa cơ!

Ở Huế cũng vậy, người ta chuộng con hén đến độ có riêng một cái tên Cồn Hén cho một cái cồn nổi giữa sông Hương mặc dù cái cồn này trông chẳng giống con hén một chút nào mà trông nó giống con vẹp hay con hàu thì đúng hơn. Người ta đặt tên cồn Hén bởi trên cồn này là những cuộc đời gắn liền với con hén qua nhiều thế hệ, người tứ cố vô thân một thuở đã lên cồn dựng chòi mà sống, mà kiếm cơm qua ngày với nghề cào hén, luộc hén, mang ra chợ Đông Ba, mang ra đập Đá bán.

Đến ngày này, cồn chỉ còn cái tên thôi chứ hén cũng không còn nhiều mà người xúc hén thì đã thành thiên cổ, người còn sống, con cháu đã đổi đời, mở nhà hàng, khách sạn làm du lịch và học hành tiến xa, có người kỹ sư, bác sĩ, giáo viên, nhà văn... đường như đời sống đã thay đổi nhiều lắm.

Nhưng vẫn còn, một vài gia đình mở quán bún hén, cơm hén ngay khu vực đập Đá, đây là khu vực có những quán cơm hén, bún hén nổi tiếng xứ Huế mà quý vị đi du lịch cũng nên ghé thử một lần, giá ở đây cũng còn rẻ. Hơn nữa, chỉ có Huế mới có mấy món này vì nơi đây trồng được cây nưa, có những cánh đồng nưa rộng hàng hecta ở Quảng Điền, Hương Trà, cũng là nguồn cung cấp rau cho cơm hén, bún hén.

Cơm hén, bún hén có thêm món da heo chiên, chột nưa chẻ nhỏ thành sợi, ngâm muối, một ít bún, một ít hén trải bên trên và vài lá hành, vài miếng hành phi, vài muỗng mắm ruốc... Nghe đơn giản vậy nhưng khi ăn một miếng, nhấp thêm một muỗng nước luộc hén nóng, ấm, ngọt thì mới hiểu được nó mang quốc hồn quốc túy ra sao!

Còn với món hén xào thì câu chuyện lại nghe có vẻ giản dị hơn. Như người Quảng thường nói, có cả ngàn món ăn ngon, có một món rất ngon và có một món vô cùng ngon, ấy là món Mẹ nấu, cái chuẩn ngon như món Mẹ nấu ấy đeo đẳng suốt cuộc đời mỗi người. Tôi cũng từng được Mẹ xào cho một đĩa hén, lần đó tôi đi thi đại học về. Vì nhà nghèo nên cha mẹ tôi ngoài

việc buôn thúng bán mẹt còn tận dụng giờ rảnh đi xúc hén, đánh lưới trên sông Bồ trước nhà mà bán kiếm thêm đồng mua dầu mè, mua thêm chút gạo. Anh chị em tôi chỉ có việc ăn học, ngoài giờ học ra cũng phụ ba mẹ nhiều việc nhưng việc học vẫn được ưu tiên hàng đầu. Vì nghèo nên không dễ gì được ăn món ngon, có cơm ngày ba bữa, có rau, cá là mừng lắm rồi, có chút hén cũng phải bán kiếm chút tiền.

Thế rồi tôi đến tuổi thi đại học, ba tôi chở tôi đi thi ở Đà Nẵng, thi xong thì lo ù chạy về nhà, chỉ kịp ăn đĩa "cơm bụi" cho đỡ đói, vì ở nhà còn quá nhiều việc. Thời đó, thi xong đại học thì năng lượng cơ thể gần như cạn kiệt, thấy cái gì cũng thèm ăn. Mẹ tôi đi xúc hén về, thấy tôi nhìn mớ hén, mẹ cười, không nói gì, lặng lẽ xuống bếp, phi dầu hành tỏi!

Khi người ta đang đói bụng mà lại phi dầu hành tỏi, rồi cho mớ hành lá xắt nhỏ vào, cho hén vào chảo đảo đều đều, cái tiếng xèo ban đầu của nó nghe cứ như trêu người, sau đó cho thêm chút nước mắm, rồi chút tiêu bột, đảo thêm mấy lần nữa, ui chao là khổ cho tôi, một thí sinh vừa thi xong!

Ai dè, Mẹ còn sai đĩa em của tôi chạy đi mua bánh trắng và dạn

không đứa nào được đụng đến, nếu có đụng thì cũng chỉ đụng một chút cho vui thôi, bữa khác Mẹ sẽ cho, bữa nay để dành cho chị, vì chị mới đi thi về. Tôi không dám tin vào tai mình, tôi đang đói bụng, vậy là chờ lệnh mẹ, tôi từ tốn cầm miếng bánh trắng bẻ kêu rộp, phân chia mỗi em mỗi miếng nhỏ rồi "hạ lệnh" cứ dùng tự nhiên, thoải mái. Vậy là chẳng bao lâu, bánh trắng và hén đều hết vèo. Nói tới cái ngon thì ôi thôi, khó tả lắm.

Thế rồi tôi vào đại học, thời gian cứ như vậy trôi đi, thỉnh thoảng tôi cũng nhớ nhà, cũng cố gắng ra chợ, mua một ít hén về xào và xúc bánh trắng. Cách xào và chế biến cũng y như Mẹ tôi đã làm, tức cho dầu phi hành tỏi, chờ dầu tới thì cho hành lá xanh xắt nhỏ và ớt, bữa nào có tiền thì thêm hành tây xắt vào, sau đó xào sơ và cho hén vào, lại cho một chút nước mắm, một chút tiêu bột, dùng đũa trộn đều. Và cuối cùng là xúc bánh trắng nướng. Nghe đơn giản nhưng làm bằng tâm cảm biết ơn Mẹ nên lúc nào tôi cũng thấy ngon và như đang là món của Mẹ ban cho vậy.

Chúc quý vị có một bữa ăn thật ấm áp, vui vẻ và ý vị với hén xào xúc bánh trắng!

PK

LỜI GIỚI THIỆU: Lòng biết ơn là một trong những tính chất cao quý nhất của con người. Những ơn huệ ta nhận trong hành trình cuộc đời như những viên gạch lát đường, giúp đời sống được suôn sẻ, hanh thông và giảm đi nhiều chông gai, trắc trở.

Trong mùa Lễ Tạ Ơn (Thanksgiving) ta có thể cảm ơn và biết ơn từ bậc sinh thành cho đến bạn bè, hay thậm chí một quốc gia...

Mời bạn cùng lắng nghe tâm tình Tạ Ơn của Lilian Nguyễn, học sinh trường Việt Ngữ Ánh Ban Mai lớp C3 tại Atlanta, Georgia.

Lời cảm ơn của con trong ngày Lễ Tạ Ơn

LILIAN NGUYỄN

Mỗi năm, vào cuối tháng Mười Một, cả nước Mỹ sẽ ăn mừng Lễ Tạ Ơn. Mọi người đều có dịp để cảm ơn những người mà đã giúp đỡ mình trong cuộc sống hàng ngày. Con thì luôn luôn muốn cảm ơn cả gia đình của con. Cảm ơn ông bà Ngoại, cảm ơn gia đình cậu Hai, má Hai và gia

đình cậu Ba và mẹ Quân đã giúp đỡ con khi con cần và đã làm cho cuộc sống của con dễ dàng và có ý nghĩa hơn trong cuộc sống. Cảm ơn tất cả mọi người trong gia đình nhưng hơn hết con muốn dành một tấm lòng đặc biệt để cảm ơn Mẹ của con.

Hồi lúc Mẹ con bằng tuổi con bây giờ thì Mẹ con mới qua Mỹ, còn được đi

học nhưng Mẹ con rất khó khăn khi không biết tiếng Mỹ và ông bà Ngoại thì rất nghèo, không có tiền, thì Mẹ phải vừa đi học vừa đi làm. Con không hiểu sao Mẹ không biết tiếng mà còn vừa đi học vừa đi làm được nữa. Nhưng mà Mẹ rất là giỏi đã vượt qua mọi khó khăn, thử thách trong thời gian đó. Từ khi con còn nhỏ, lúc nào Mẹ cũng

Lilian Nguyễn (X) bên gia đình.

làm cho con cảm thấy cuộc sống của con rất là vui vẻ và đầy đủ. Lúc con lớn lên con mới thấy thật ra Mẹ hy sinh rất nhiều cho con để cho con có cuộc sống tốt hơn của Mẹ, không bị khổ giống như Mẹ. Cho nên thật ra Mẹ đã hy sinh rất nhiều cho con. Lúc nào Mẹ cũng cố gắng hết sức của Mẹ. Mẹ là người cho con cảm hứng phải học thật giỏi để cho cuộc sống của con không bị lùi lại. Mẹ hy sinh thật nhiều để cuộc sống của con được nhiều cơ hội hơn.

Năm nay con đã học lớp Mười Một và thời gian con tốt nghiệp đang đến thật là gần và con sẽ đi đại học, có nghĩa là con sẽ xa Mẹ. Thời gian đó sẽ như thế nào khi chỉ có Mẹ là người hiểu con nhất, Mẹ biết tính cách của con, hiểu cách cư xử của con, rồi ủng hộ cho tất cả những gì Mẹ có thể làm được cho con như đem cho con trái cây để con ăn khi con có nhiều bài, như là đưa đón con đi bất cứ nơi nào con cần. Có một chuyện là con sẽ nhớ hoài và luôn mang trong lòng sự biết ơn sâu sắc, đó là ngày Mẹ *surprise* cho con chiếc xe. Con vui khi con có chiếc xe của mình. Con cảm thấy con quá là may mắn khi con có Mẹ. Mẹ đã cho con nhiều hơn cái Mẹ có, bao nhiêu cái khổ của Mẹ thì Mẹ lại bù đắp cho con.

Cảm ơn Mẹ đã cho con tất cả những thứ con cần, cho con cơ hội được học tiếng Việt, được học ở những trường tốt, được học lái xe và có xe để lái xe đi học một mình và còn nhiều thứ khác nữa mà con sẽ không bao giờ cảm ơn hết được. Hơn nữa, không có Mẹ thì con không thể nào có được cảm giác hạnh phúc gia đình với ông bà Ngoại và gia đình các cậu của mình

Phải nói Mẹ là người rất là quan trọng ở trong cuộc sống của con. Mẹ cho con động lực để nhìn tới tương lai. Trên hết với tất cả những gì mà Mẹ đã cố gắng cho con, thì con sẽ hứa với Mẹ là con sẽ học thật giỏi, cố gắng thật nhiều, không làm Mẹ buồn. Mà con muốn hứa với Mẹ là con sẽ giỏi hơn Mẹ nghĩ và dù nếu con có học xa nhà thì Mẹ sẽ luôn ở trong tâm trí của con.

Lễ Tạ Ôn là dịp để mình cảm ơn. Cho con một phút suy nghĩ là mình phải cảm ơn ai thì con liền nghĩ ngay đến Mẹ. Không bao giờ con cảm ơn Mẹ hết được đâu cho nên con sẽ cố gắng làm cho Mẹ vui lòng về con. Cầu chúc Mẹ lúc nào cũng vui vẻ khỏe mạnh, may mắn và hạnh phúc. Con thương Mẹ nhiều lắm Mẹ ơi!

Lillian của Mẹ.

LN

Hợp tác với **tre'** tại sao không?

Một cây làm chẳng nên non,
Ba cây chụm lại nên hòn núi cao !

Nếu bạn có những kế hoạch, những sáng kiến, những ý tưởng mà chưa biết bắt đầu ra sao, quảng bá thế nào, hợp tác với ai hoặc tìm kiếm một partner trong mọi lĩnh vực ...

Xin liên lạc với chúng tôi.

info@trenews.net

Trẻ sẽ cùng bạn tham khảo để thực hiện,
hoàn toàn không có chi phí.

NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG

Tình cờ

(Tặng Cung Lan)

TRANH ĐÌNH CƯỜNG

Anh chép gởi em một bài thơ
Anh nói rằng chỉ là tình cờ
Bất chợt gởi người anh quen biết
Có thể là em hay ai kia.

Anh vừa kiêu hãnh vừa lừng khừng
Làm em khó hiểu bụng người đừng
Địa chỉ nhà em anh gởi đến
Một sự tình cờ thật khó tin.

Ừ, thì bài thơ chẳng cho em
Thế mà em cứ nghĩ bâng khuâng
Bài thơ em đọc đi đọc lại
Tưởng như người viết nỗi niềm riêng.

Anh nói đây chỉ là tình thơ
Tìm chữ gieo vần lúc mộng mơ
Em đừng bận lòng tìm hiểu ý
Một tiếng “em” cũng là vu vơ.

Thế giới này có hàng tỷ người
Sao gởi một mình em... anh ơi
Tên em nắn nót anh ghi rõ
Ừ, thì anh chỉ tình cờ thôi.

Nhất định là em sẽ làm ngơ
Bài thơ nhận được mà như chưa
Anh vô tâm thì em vô ý
Anh và em ai được ai thua ?

Ngày mai ngày mốt anh hỏi em:
Bài thơ anh gởi em có xem ?
Thì em kiêu hãnh lừng khừng đáp
Em... tình cờ đọc và đã quên.

NTTD

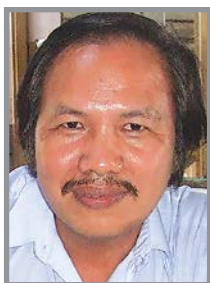

Mua nhà

Người lao động VN không dễ mua nhà riêng

Tuy là quốc gia phần lớn người dân có mức thu nhập thuộc dạng trung bình thấp nhưng giá nhà ở tại VN luôn ngượng tít “trên trời”. Khoảng 5-7 năm trở lại đây, giá bán những căn nhà bình dân dưới 30 triệu VNĐ/m², phù hợp túi tiền phần lớn giới lao động rất hiếm có. Trái lại, thay vì tập trung xây dựng loại hình nhà ở cấp thấp nhiều người đang cần, đa số doanh nghiệp bất động sản chỉ chủ tâm phát triển các căn nhà cao cấp khiến thị trường mua - bán nhà ở có sự lệch pha lớn giữa cung và cầu.

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Thu nhập không đủ mua nhà

Hơn 10 năm gần đây, giá nhà ở VN tăng lên gấp 3 - 8 lần, trong khi sự phát triển của nền kinh tế thể hiện qua thu nhập bình quân đầu người dân không tăng tương xứng. Savills Việt Nam dẫn báo cáo “Chỉ số về khả năng chi trả nhà ở tại Châu Á - Thái Bình

Dương năm 2023” của Viện Nghiên cứu và giáo dục phi lợi nhuận (ULI) cho thấy giá nhà trung bình ở Sài Gòn là 296,000 USD/căn (hơn 7 tỷ VNĐ) trong khi thu nhập bình quân của 1 gia đình ở Sài Gòn chỉ 9,120 USD/năm và Hà Nội là 9,967 USD/năm. Theo tính toán của ULI, người VN trung bình cần ít nhất 23.5 năm có thu nhập ổn định để

mua được 1 ngôi nhà, đứng thứ 14/107 quốc gia (xếp càng cao, giá càng đắt) trên thế giới, tương đương Thái Lan, Hàn Quốc (trong khi thu nhập của VN thấp hơn họ); cao hơn nhiều so với các nước Indonésia (18.5 năm), Singapore (15.5 năm), Ấn Độ (9.2 năm) và Malaysia (8.1 năm)...

Anh Hùng (tạm trú Tân Bình) là một kỹ sư IT với mức lương hơn 20

triệu VNĐ/tháng. Sau 9 năm đi làm, Hùng tiết kiệm được gần 600 triệu VNĐ. Với khoản tiền này, Hùng định mua một căn chung cư nhỏ ở khu vực xa trung tâm Sài Gòn một chút. Sau khi dò hỏi giá cả, Hùng biết 1 căn 45-50m² có giá thấp nhất khoảng 1.5 tỷ VNĐ. Như vậy Hùng buộc phải vay thêm ngân hàng tới 70% giá trị căn nhà. Khoản vay đó sẽ ngốn của Hùng trung bình mỗi tháng hơn 10 triệu VNĐ để trả cả lãi và gốc. Hùng nói: “*Tính tới tính lui vẫn không ổn. Năm nay đã 36 tuổi rồi nhưng tôi vẫn ngại chuyện kết hôn. Bởi muốn lập gia đình cũng phải có căn nhà riêng chứ không thể đi thuê nhà ở mãi. Cũng không sống chung với Ba Mẹ ruột vì nhà đông*

anh em. Tiếp theo còn phải tính toán chi phí sinh hoạt hàng ngày, có con cái rồi chuyện học hành của chúng!”

Tương tự là trường hợp anh Tùng (39 tuổi, quê Bình Định). Ra trường và làm việc ở Sài Gòn

được 12 năm, Tùng đặt mục tiêu sẽ mua nhà sau khi lấy vợ. Tùng kể: “*Những năm 2015-2016, giá nhà khoảng 20-22 triệu VNĐ/m² nhưng khi đó số tiền tôi tích cóp chưa đủ để mua nhà. Đến năm 2020-*

2021, khi số tiền tích cóp được hơn 800 triệu VNĐ thì giá nhà đã lên hơn 40 triệu VNĐ/m². Sau khi lập gia đình, tôi muốn mua 1 căn nhà để ổn định cuộc sống và quyết định sẽ vay ngân hàng thì giá nhà càng lên cao nữa nên cũng không mua được. Sinh con xong, chi phí càng nhiều, số tiền để dành hàng tháng ít dần đi, trong khi giá nhà cứ tăng “phi mã”. Giấc mơ mua nhà riêng của vợ chồng tôi tới nay ngày càng xa vời!”

Nhiều người lao động chấp nhận sống ở những khu nhà thuê ọp ẹp.

Giá nhà tăng phi mã nên người ít tiền chỉ biết xem đó là giấc mơ

Lại có những trường hợp khi người mua quyết định vay tiền ngân hàng mua nhà khi công việc đang ổn định với thu nhập tương đối. Song vài năm sau, lãi suất vay tăng lên đột ngột, khiến họ rơi vào tình thế khó khăn. Nhiều người phải chấp nhận bán nhà với giá thấp để lấy tiền trả ngân hàng vì không đủ khả năng “gánh” lãi suất!

Làm gì để người lao động mua được nhà?

Trên thực tế không riêng gì VN, ở một số nước, thế hệ Y (còn gọi là thế hệ Millennials, sinh năm 1981 – 1991) hiện cũng gặp khó khăn trong việc sở hữu nhà cửa nếu không có sự hỗ trợ tốt từ gia đình. Tại Úc, số lượng người độ tuổi 25 – 34 chỉ chiếm 45% tổng số người có nhà riêng. Ở Mỹ, tỷ lệ này là 31%. Trong khi đó tại VN hiện nay, theo một số chuyên gia trong lĩnh vực bất động sản, nguồn cung nhà ở thuộc phân khúc bình dân không có nhiều. Thị phần căn nhà mức giá

từ 2-4 tỷ VNĐ tại các đô thị lớn rất ít hoặc chỉ tập trung ở khu vực ngoại thành, không thuận tiện cho việc đi lại và công việc, dẫn đến người mua không có nhiều sự lựa chọn. Chính vậy, để có

thể sở hữu được một căn nhà ưng ý, các bạn trẻ phải gắng sức làm thêm công việc khác để thêm thu nhập, tiết kiệm chi tiêu, thậm chí là kêu gọi sự trợ giúp tài chính từ người thân, bố mẹ, họ

hàng. Vì nếu chờ đợi đến khi đủ tiền để mua nhà thì e rằng, giá nhà không giữ ở mức cũ mà đã vượt rất xa số tiền mà họ có thể tích góp.

Bài và hình NS

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tơi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nêm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

2

năm tới không được tăng giá học phí đại học, theo thư Thống Đốc Greg Abbott gửi đến các đại học công lập tại Texas. Đề nghị này giúp làm bớt gánh nặng cho các sinh viên và gia đình về vấn đề học phí, tuy nhiên không áp dụng được cho các đại học tư trong tiểu bang.

715

đô la là mức trung bình của tiền mua xe trả góp hàng tháng tại Mỹ hiện nay, theo GOBankingRates. Cộng thêm tiền xăng, bảo hiểm và bảo trì, sửa chữa, chi phí về xe chiếm một tỉ lệ khá cao trong ngân sách chi tiêu của các gia đình.

60%

là mức tăng giá nhà trung vị tại Florida từ năm 2018 đến nay, trong khi đó giá nhà tại Miami tăng gấp 4 lần, theo Redfin. Với thời tiết ấm áp, giới giàu có và giới chuyên môn có thể làm việc từ xa đã đổ về Florida và đưa giá nhà tại tiểu bang này tăng cao sau đại dịch.

58

tuổi, nhà vô địch quyền Anh hạng nặng Mike Tyson vừa trở lại võ đài trong một cuộc thách đấu cùng Jake Paul, 27 tuổi. Đây là trận thách đấu đầu tiên kể từ khi Mike Tyson giải nghệ hồi 2005, chỉ thi đấu biểu diễn vào 4 năm trước.

6.9

hành lý bị thất lạc trong mỗi 1,000 hành khách đi phi cơ, theo SITA. Giới trẻ và một số hành khách đã bắt đầu sử dụng thiết bị định vị Apple AirTags gắn vào các hành lý của mình khi du lịch.

30%

là tỉ lệ thu hoạch sầu riêng năm nay tại Tiền Giang, tỉnh có diện tích trồng và cung cấp sầu riêng cao nhất Việt Nam. Sầu riêng thất thu và nhà vườn lỗ nặng do thời tiết thất thường và mưa bão, làm bông nhụy, trái non bị rụng sớm.

435

triệu đô la là hợp đồng của quân đội Mỹ để xây một nhà máy chế tạo thuốc nổ TNT tại Kentucky, là nguồn cung cấp thuốc súng nội địa đầu tiên sau nhiều thập niên vì trong thời gian qua, Mỹ dựa vào nguồn cung cấp nước ngoài, chủ yếu từ Ba Lan và Ấn Độ.

5

ứng dụng giao dịch tiền qua điện thoại hiện nay là PayPal, Venmo, Apple Cash, Google Pay và Zelle. Khoảng ba phần tư người Mỹ đang sử dụng một hay hơn các app này, so với 85% giới trẻ sử dụng chúng.

24

năm sau khi phim Gladiator trở thành một trong những phim có doanh thu cao nhất trong năm 2000 và giành được 5 giải Oscar, Gladiator 2 vừa được phát hành và hứa hẹn sẽ trở thành một trong những phim có doanh thu cao trong năm nay.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Vũ Quang Thuận

Sinh năm 1966

Bị bắt: 2-3-2017

Án tù: 8 năm.

Trần Đức Thạch

Sinh năm 1952

Bị bắt: 23-4-2020

Án tù: 12 năm.

Tạ Tấn Lộc

Sinh năm 1975

Bị bắt: 16-2-2017

Án tù: 14 năm.

Bó tay...

Thượng tá Lại Đắc Tuấn (59 tuổi, Đội trưởng Đội An ninh Cảnh vệ của Chủ tịch nước CSVN) đã bị cáo buộc “quấy rối tình dục” nữ nhân viên khách sạn Sheraton ở thủ đô Santiago - nơi đoàn đại biểu CSVN lưu trú. Nữ nhân viên phục vụ khách sạn tố cáo ông Lại Đắc Tuấn đã mời cô vào phòng, sau đó đóng cửa trong tình trạng mặc đồ lót và yêu cầu cô massage cho mình. Cảnh sát đã bắt giữ ông Tuấn ngay trong đêm, hôm sau ông Tuấn ra hầu tòa và bị trục xuất ông khỏi Chile, cấm nhập cảnh trở lại trong ít nhất 2 năm.

Chủ tịch nước CSVN Lương Cường đã kết thúc chuyến công du nước ngoài đầu tiên tới Nam Mỹ, mở đầu cũng là thăm chính thức Chile, sau đó là Peru và tham dự Thượng đỉnh APEC. Tuy nhiên ông tân chủ tịch CSVN vào báo trong nước vẫn im lặng với tin tức làm nhục quốc thể ở trên... Ngược lại, các bài viết về tin tức trên ở mạng xã hội trong nước bị chặn hoặc không hiển thị ở lãnh thổ Việt Nam.

BÌNH LUẬN NGUYỄN TIM: *Thật sự mà nói quấy rối tình dục đáng báo động từ lâu bằng nhiều hình thức trong tất cả các cơ quan nhà nước ở Việt Nam, nhưng ít bị đưa ra ánh sáng, ít bị phanh phui. Lãnh đạo cấp cao càng khó bị tố cáo, vì chưa tố cáo thì nạn nhân đã chết tức tưởi hoặc vào tù, thân bại danh liệt.*

BÌNH LUẬN KHANH VO: *Chắc lại được tặng huân chương...*

BÌNH LUẬN HUNG PHAM: *Đồng chí Tuấn muốn cho Tây biết thế nào là "giác ngộ lý tưởng cách mạng"*

Ông Lại Đắc Tuấn tại tòa án Chile vào ngày 11-11-2024 (Ảnh: CNN CHILE)

Dầu chìm trong rắc rối, Lương Cường vẫn chúc mừng sinh nhật Nguyễn Tấn Dũng (Ảnh: VIỆT TÂN)

Đại tướng Lương Tam Quang, Bộ trưởng Bộ Công an CSVN (Ảnh: DANVIET.VN)

Cường quốc nghiện

Bộ công an CSVN cho hay gần đây nổi lên tình trạng các đối tượng thuê nhà nghỉ, khách sạn, resort cao cấp để tổ chức sử dụng trái phép ma túy, tổng số người bị bắt vì dùng nghiện ma túy và bị quản lý sau cai nghiện ma túy tính đến tháng 10-2024 là 228,215 người, đa phần trong độ tuổi từ 12 - 30, gồm cả cán bộ, công an, công chức nhà nước, văn nghệ sĩ, cầu thủ bóng đá... Tuy nhiên, số người nghiện ma túy chưa bị bắt, truy cứu còn lớn hơn con số trên.

BÌNH LUẬN DU FACE: *Chắc cái ông ký duyệt cái cầu cụt ở Đồng Nai cũng nghiện.*

BÌNH LUẬN ĐỖ KIM: *Ít nhất 6 triệu dư luận viên và đảng viên CSVN nữa...*

BÌNH LUẬN HUNG PHAN: *Cái ông kia qua tới Chile vẫn lên cơn nghiện...*

Với tất cả nỗi sợ hãi...

Từ việc tiếp viên hãng hàng không All Nippon Airways không tìm thấy rượu vang để phục vụ hành khách trên chuyến bay NH892, chặng Sài Gòn đi Tokyo. Tiếp viên trưởng hãng All Nippon Airways (ANA, Nhật Bản) báo cáo nhà chức trách, qua đó "khui" ra chuyện nhân viên an ninh phi trường Tân Sơn Nhất câu kết nhau ăn cắp đồ của các hãng hàng không...

Riêng ở vụ án trên, Công an Tân Bình đã câu lưu với 5 nhân viên Công ty Suất Ăn hàng không (VACS) và 5 nhân viên an ninh sân bay để điều tra chuyện ăn cắp 12 chai rượu vang của hãng hàng không All Nippon Airways.

BÌNH LUẬN NAM NGÂN: *thằng cháu tôi phải chạy 400 triệu cho chân an ninh sân bay đấy, không để vào làm việc ở đó đâu, nên phải... bù lỗ một tý. Lâu lâu xui nên bị lộ.*

(ẢNH: XAYDUNGDANG.ORG.VN)

BÌNH LUẬN HOÀNG SỸ: *Nhật nhìn người Việt là chỉ thấy tội phạm khắp nơi - từ những "bộ đội" đi làm culi bất hợp pháp ở nước Nhật cho đến những người làm ở hãng bay trong nước. Nhật mà không thiếu hụt lao động thì nó chẳng bao giờ tuyển người Việt sang làm.*

BÌNH LUẬN TUẤN: *"Với tất cả sự khiêm tốn, chúng ta vẫn có thể nói rằng: Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay"*

Cầu Vàm Cỏ Sắt dài khoảng 650m, gần 400 tỷ VND (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

...phải rào lại vì không có đường đi (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

Cây cầu cụt

Dự án cầu Vàm Cỏ Sắt (thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai) Cầu Vàm Cỏ Sắt dài khoảng 650m, rộng hơn 23m, có tổng vốn đầu tư hơn 387 tỷ VND khởi công từ tháng 10-2020, dự kiến cuối năm nay sẽ được khai trương. Tuy nhiên, nhà thầu phải rào chắn bằng dây thép gai, vì bên kia cầu là đường cụt, không thể lưu thông vì không có đường kết nối. Có nghĩa là, khi đặt bút xuống ký duyệt xây dựng cầu Vàm Cỏ Sắt, những người có trách nhiệm không tính đến chuyện kết nối với đường, hoặc tính chưa tới.

Đoạn đường nối tiếp giữa cầu Vàm Cỏ Sắt đến xa lộ TPHCM - Long Thành - Dầu Giây (giai đoạn 2) dài khoảng 6km vẫn chưa biết bao giờ mới được xây vì chưa thống nhất phương án thực hiện đầu tư. Điều này đồng nghĩa với việc ngay khi cầu được khai trương thì đã trở thành vô dụng bởi không có lối đi.

BÌNH LUẬN TRẦN TREN: *Mất làm đường xong thì làm lại cầu là đẹp, vì lúc đó cầu mục rồi.*

BÌNH LUẬN TIEN TRAN: *Đồng Nai thì nổi tiếng rồi, đó giờ dân toàn kêu tỉnh này là tỉnh Đồng Nát...*

BÌNH LUẬN LAM NIEM: *Bọn em chỉ biết làm cầu, còn đường là của bọn khác em không biết.*

Có bao nhiêu ông Minh Tuệ

Khoảng 19h (giờ Việt Nam) ngày 13-11-2024, báo Gia Lai là nơi đầu tiên đăng tải Đơn Đề Nghị của một người tên Minh Tuệ, mở đầu đơn là "Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam...". Sau đó tờ Công An Nhân Dân CSVN dẫn lại với thông điệp “Ông Thích Minh Tuệ đề nghị không đưa hình ảnh lên mạng xã hội”. Sau đó là hàng loạt tờ báo trong nước thi nhau đưa tin trên.

Sau khi bị cộng đồng mạng cho là lá thư trên là giả vì ông Minh Tuệ đi ngoài đường suốt ngày chỉ mang nổi cơm điện sao biết trên mạng xã hội có gì mà "đề nghị"? Tối ngày 17-11-2024, báo Gia Lai tiếp tục đăng một bức thư khác của một người tên Minh Tuệ, mở đầu đơn là "Nam mô bốn sư thích ca mâu ni..." và kết bằng dấu mộc đỏ chúc danh "phó giám đốc công ty "Phát Tâm Thiện Định Tuệ", của bà Nguyễn Thị Lan và chữ ký ông Minh Tuệ, nội dung là ông Minh Tuệ tuyên bố ngưng đi khát thực.

Dựa vào chữ viết, chữ ký, xác nhận dấu đỏ, văn phong thì nhiều người cho rằng trên báo Gia Lai có ít nhất 2 ông Minh Tuệ khác nhau... Sau đó, rất nhiều người từng đi theo ông Minh Tuệ "livestreams" đã đăng bút tích thật của ông Minh Tuệ lên khi họ phỏng vấn và kiểm tra hành lý của ông, khác hẳn hai ông Minh Tuệ ở trên. Vậy là ở Việt Nam hiện tại có ít nhất 3 ông Minh Tuệ.

BÌNH LUẬN NGOC ZIEN: Hai lá thư trên báo chắc của mấy cái đứa nửa đêm hốt thấy lên xe công vụ ở Huế biên chứ ai.

BÌNH LUẬN NAM LAM: Nước trong quá thì không có cá, sư Minh Tuệ tốt quá nên cộng sản không ưa! Bởi hình ảnh sư Minh Tuệ đã làm nhiều kẻ tu giả danh, tu lưu manh, gian tà bị vạch trần!

**Chữ của ông Lê Anh Tú -
Sư Minh Tuệ khi chưa lên
báo Gia Lai (ẢNH: FACEBOOK)**

Văn bản "viết tay của ông Minh Tuệ" do Báo Gia Lai đăng ngày 13-11-2024 (ẢNH: BAOGIALAI.COM.VN)

Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

-Dón Dư Nghi

Đón Lễ Nghi
Con tôn là Mui Tui Kue giữ Cũ Cũ quan
Chức này vô-tổ chức gia đình cả nhân toàn xã hội
Đã đảm bảo An Ninh tốt tử, An Toàn giao thông, đã
đảm bảo cho việc khai thác tu học của con. Mọi
mọi người không bị tập dượt người, làm một tất-tại
an toàn Giao thông, không quang phạm, chấp hành
và theo lịch ảnh của con lên Mọi xã hội, ảnh
hưởng đến quá khứ tu học, đã nghi Cũ Cũ quan chức
này xã hội những do ai đưa thính viên con lên
mọi xã hội Chưa được pháp của con
Nguyên vọng của con học tập 13 hành đạo đã
theo lời phát dạy, và theo quy định pháp luật
của nhà nước, đã tốt đẹp, không
ngày 01/11/2023. Ký tên

ngày 04/11/2024. Ký tên

Mich Tui

[illegible]

Văn bản
"viết tay của
ông Minh
Tuệ" do
Báo Gia Lai
đăng ngày
17-11-2024
(ẢNH: BAOGIALAI.
COM.VN)

Tập hay đến người... (còn học giờ)

Thức 72, thức liêu và hoàn cảnh

- 1) Thức mặc quần áo chỉnh
- 2) Thức mặc quần áo vào nhà củ sự
- 3) Thức cầm viết trước ngõ như củ sự
- 4) Thức cầm không quần y như củ sự
- 5) Thức cầm không quần y như củ sự
- 6) Thức cầm không quần y như củ sự
- 7) Thức cầm không quần y như củ sự
- 8) Thức cầm không quần y như củ sự
- 9) Thức cầm không quần y như củ sự
- 10) Thức cầm không quần y như củ sự
- 11) Thức cầm không quần y như củ sự
- 12) Thức cầm không quần y như củ sự
- 13) Thức cầm không quần y như củ sự
- 14) Thức cầm không quần y như củ sự
- 15) Thức cầm không quần y như củ sự

đến ta là xong

Vô ngôn

Xa lộ (đường cao tốc, highway, bắt buộc chạy trên 90km/h) ở Việt Nam nổi tiếng là vừa nhỏ vừa chật, làn đường khẩn cấp hẹp (có nhiều nơi không có), liên tục gây tai nạn liên hoàn. Tuy nhiên, với tinh thần thép bậc nhất thế giới, người Việt Nam cứ nhè xa lộ mà làm những trò lạ lùng như dừng lại giữa đường ăn lẩu, tập yago, ngủ...

Mới đây, một chiếc xe hơi 7 chỗ chở 7 người đã dừng chân bên làn khẩn cấp của xa lộ (nổi tiếng nguy hiểm, trong 10 tháng đầu năm 2024, trên xa lộ Vĩnh Hảo - Phan Thiết xảy ra 13 vụ tai nạn giao thông làm ít nhất 9 người chết, nhiều người bị thương) Vĩnh Hảo - Phan Thiết để bày đồ ăn ngay lòng đường và tổ chức bữa ăn tối ấm cúng. Người tài xế đến từ Ninh Thuận đã bị phòng tuần tra đường bộ phạt 11 triệu VND và giữ giấy phép lái xe 3 tháng.

Cách đó không lâu, tài xế Nguyễn Sáu (58 tuổi, quê Phú Yên) không có bằng lái nhưng được giao lái xe khách 16 chỗ, tới xa lộ Vĩnh Hảo - Phan Thiết buồn ngủ quá, vị tài xế này ngừng lại, trải mền ngủ ngon lành. Ông Nguyễn Sáu phải trả 22 triệu VND cho giấc ngủ này, chủ xe chỉ bị phạt 5 triệu VND về lỗi giao xe cho người không có bằng lái. Không biết những hành khách từng đi xe của tài xế này, đọc tin có giựt mình?

BÌNH LUẬN LAM TRAN: Ở Việt Nam của boom, cháy cây xăng, đâm chém... mà người ta còn bu đông hóng hớt nữa thì nói gì tới chuyện "nhỏ" như ăn uống, ngủ... ở giữa xa lộ.

BÌNH LUẬN VĂN TUI: Vẫn còn thiếu... dàn karaoke!!!

Bữa tối ớn lạnh trên làn khẩn cấp của xa lộ Vĩnh Hảo - Phan Thiết

(ẢNH: DANTRI.COM.VN)

Tài xế Nguyễn Sáu trải mền vô tư nằm ngủ trên làn khẩn cấp xa lộ Vĩnh Hảo - Phan Thiết (ẢNH: KINHTEODOTI.VN)

Tạo dáng yoga
chụp ảnh giữa
xa lộ ở Tĩnh

Thái Bình (ẢNH:

VIETNAMNET.VN)

Võ Thị Sáu

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Nhà báo Thái Hạo xem chừng rất buồn lòng vì một câu nói của giáo sư Hoàng Ngọc Hiến (“cái nước mình nó thể”) nên lớn tiếng than phiền: “Sự trì trệ, hổng hóc... của một quốc gia, một tổ chức hay một cá nhân, tất thấy đều có nguyên nhân của nó. Vấn đề là phải tìm ra, chỉ ra, phân tích ra, dám nhìn thẳng vào sự thật và khuyết điểm mà sửa chữa hoặc làm

lại, chứ không phải buông một câu ‘cái nước mình nó thể’ rồi xong”.

Tôi có nghe G.S Hoàng Ngọc Hiến (HNH) nói nguyên văn như vậy thật, qua một cuộc phỏng vấn do nhà văn Phạm Thị Hoài và T.S Trương Hồng Quang thực hiện, đã lâu, trên trang Pro&Contra (*). Hôm đó, ngoài cái câu của miệng (“cái nước mình nó

thể”) ông còn phát biểu đôi điều rất lý thú và cũng khó quên không kém:

“Guồng máy ở Việt Nam trông thì hùng hậu nhưng chẳng ai hết lòng làm một việc gì, chẳng ai tha thiết, ráo riết làm một việc gì nữa. Đã lên đến chức này chức nọ thì người ta đều phải tính, mình được gì ở cái chức ấy. Làm gì cũng che chắn, cho qua chuyện thì thôi, không ai tự nguyện dốc lòng làm gì. Qua loa cả thôi.”

Mà quả là đúng thế thật chứ không phải bõn. Cứ nhìn vào những phong bật, cùng cung cách nặng phần trình diễn của giới quan chức VN (khi “trồng cây nhớ Bác”) và nghe qua nhận xét của bàn dân thiên hạ là biết liền hà: Mười cây chết chín một cây gặt gù!

Tuy thế, tôi e là nhiều người

Kể từ ngày 01/07/2024 Côn Đảo cấm đốt vàng mã khi viếng Cô Sáu & các di tích khác

"Sự thành công của chính sách giáo dục ngu để trị" FB Thìn Văn Phạm - 08/11/2024

đã đánh giá Đảng CSVN hơi thấp khi đồng ý với khẳng định thượng dẫn ("làm gì cũng che chắn, cho qua chuyện thì thôi, không ai tự nguyện dốt lòng làm gì") của HNH.

Ngó tưởng vậy chớ hổng phải vậy đâu. Tưởng như vậy là tưởng tâm bậy, tưởng bỏ, tưởng lằm, tưởng tào lao, tưởng trật lất, và... tưởng năng thôi! Có đôi ba chuyện mà cái nhà nước toàn trị hiện hành luôn làm tới nơi, tới chốn, làm đâu ra đó, làm hết lòng, hết dạ, hết mình, hết sức với chủ trương nhất quán và xuyên suốt từ thế kỷ này sang thế kỷ khác, chứ không theo cái cung cách (qualoa-remment) như thường thấy. Bữa nay hổng rảnh mấy nên chỉ nói sơ về cái chủ trương và chính sách ngu dân thôi nha.

Kết quả (hay hậu quả) của nó ra sao khó mà đánh giá (trong vài ba câu chữ) nhưng có thể nhìn thấy được qua hình ảnh của vài bạn trẻ, đang chế giễu lá quốc kỳ VNCH, vừa được phổ biến rộng rãi trong mấy ngày qua.

Sự kiện này khiến không ít người vô cùng quan ngại:

- NGUYỄN TỔNG: "Nhìn đám trẻ tỏ ra phấn khích khi thể hiện những hành động này trong bảo tàng, nơi trưng bày lá cờ này, mình thấy thương hại chúng và thương hại cho những kẻ giáo dục chúng."

- DAC CHIEN TRUONG: "Bác nói quá đúng ạ. Những đứa trẻ này đáng thương hơn giận, bởi chúng là sản phẩm của một nền giáo dục vô minh"

- NGHĨA BÙI: "Chế độ giáo dục miền Bắc đã huỷ hoại thành công khả năng suy nghĩ của nhiều thế hệ trẻ em cả ba miền".

- SEN TRANG: "Họ bị nhồi sọ đặc đến độ nhảm tai hại mà thể hiện yêu nước bằng cách mạt sát, hành xử vô văn hoá, phản giáo dục. Như hành động của các bạn trẻ trên hình là một trong những ví dụ".

- NGUYỄN PHÚC: "Thương cho thế hệ trẻ và lo cho tương lai

Đất nước. Trình độ và nhận thức của những người dẫn dắt cũng rất đáng quan ngại".

- THUY NGUYEN: "Những đứa trẻ không được giáo dục tử tế từ những người tử tế".

- THẢO DÂN: "Mất khả năng tư duy đến mức vô minh. Vô minh là khởi thủy của cái Ác".

Trước khi từ trần, Lưu Hiểu Ba cũng đã để lại một câu nói để đời: "The internet is truly God's gift to the Chinese people"/ Internet thực sự là món quà Chúa ban cho người dân Trung Quốc."

Tôi chỉ có dịp ghé qua Côn Minh (thủ phủ của tỉnh Vân Nam) đôi ba ngày nên không biết rõ là dân Tàu đã tiếp nhận nó ra sao. Còn dân ta thì rõ ràng chả mặn mà gì cho lắm với món quà quý giá này nên ơn ích (xem ra) không được bao nhiêu.

Xin đan cử một thí dụ: Võ Thị Sáu (VTS) nhân vật mà tên tuổi được đặt cho vô số tên đường, tên trường ở khắp nước VN. Chừng 10 năm trước,

trên nhiều trang mạng, và youtube bỗng có tin "động trời" là cô gái này bị bệnh tâm thần:

- Nhà Thơ Nguyễn Duy: Chuyện Võ Thị Sáu Hoàn Toàn Bị Đặt

- Sự Thật Người Con Gái Võ Thị Sáu Có Bị Tâm Thần

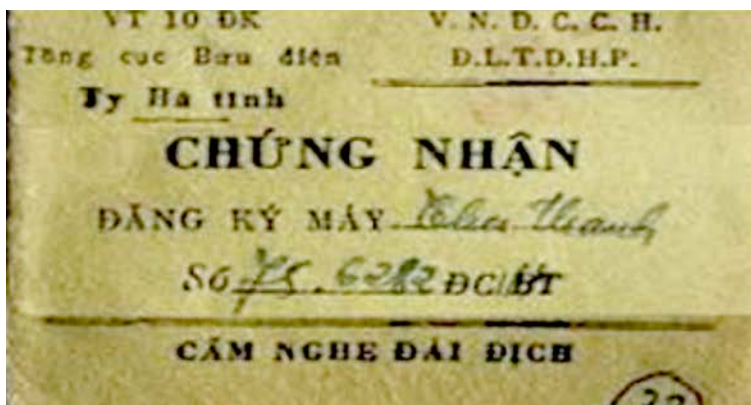
- Nữ Anh Hùng Võ Thị Sáu Chính Là Kẻ Bị Bệnh Tâm Thần

- Đập Tan Huyền Thoại CSVN Tung Hồ Nữ Anh Hùng Võ Thị Sáu

- Tiết Lộ Chấn Động: Liệt Sĩ Võ Thị Sáu Là Người Tâm Thần Bị Dụ Dỗ

Nhật báo Người Việt – phát hành từ California, số ra ngày 20 tháng 7 năm 2017 – có bài tường thuật chi tiết như sau:

Trang Facebook của Đoàn Dũng mới phổ biến một video clip dài 5 phút, cảnh nhà thơ Nguyễn Duy và một số văn nghệ sĩ trò chuyện, trong đó Nguyễn Duy thuật lại những gì ông biết về nhân vật Võ Thị Sáu, một thần tượng do đảng Cộng Sản dựng

"Nghe đài đọc báo của ta. Chớ nghe đài dịch ba hoa, nói càn". Thời đó, có câu nói để chỉ những người không chịu công nhận sự thật là cứ cãi đài". J.B. Nguyễn Hữu Vinh

lên.

Nhà thơ cười lớn tiếng đến nỗi phải đứng dậy khi nhắc đến những điều bịa đặt trong sách của Nguyễn Quang Sáng về "anh hùng Võ Thị Sáu." Một chi tiết được hai người công khai nói ra là Võ Thị Sáu bị bệnh tâm thần từ thời rất trẻ.

Cuộc gặp mặt này có những nhà văn tên tuổi khác như nhà văn Nguyên Ngọc, nhà văn Phạm Xuân Nguyên, Tiến Sĩ Nguyễn Quang A (quay phim), nhà văn Lê Hoài Nguyên (tên thật là Thái Kế Toại) – cựu đại tá công an với chùm tóc bạc ngồi đối diện nhà thơ Nguyễn Duy. Đặc biệt, nữ diễn viên Mỹ Khanh, người đã đóng trong cuốn phim về Võ Thị Sáu cũng có mặt.

Điều đáng kể nhất là hai nhà văn trong cuộc gặp gỡ đã khẳng định bệnh tâm thần của Võ Thị Sáu, một người gọi là "bị chập" và người kia nói thẳng là "diên." Đây là một sự thật đã được tiết lộ từ nửa thế

kỷ này, khi những "đoàn quân" phóng viên, nhiếp ảnh, và quay phim đi tới vùng Đất Đỏ nghiên cứu về "thần tượng" Võ Thị Sáu. Khi phỏng vấn dân địa phương, họ thường nghe các người già cả cùng thời bà Sáu hỏi: "Con Sáu Khùng phải không?"

Riêng nhà thơ Nguyễn Duy, ông thuật lại lời gia đình, thân nhân của Võ Thị Sáu cho biết cô bé này được giao nhiệm vụ ném lựu đạn giết một tên Tây lai đi mua thực phẩm cho đồn Tây, nhưng giết hụt vì hán bữa đó không đi chợ. Cô Sáu vẫn ném lựu đạn vào chợ, rồi bị bắt, đưa ra Côn Đảo và xử tử hình.

Người thân của cô cho Nguyễn Duy biết, sau năm 1975, người Tây lai này trở lại Đất Đỏ đón bà mẹ người Việt gốc Hoa, và anh ta giúp đỡ cho

vùng này rất nhiều (có thể hiểu là một cách hối lộ để đưa mẹ qua Pháp dễ dàng hơn). Sau năm 1975, tên đường Hiền Vương ở Sài Gòn đã bị đổi thành Võ Thị Sáu... Sau khi video trên được phổ biến, rất nhiều lời bình phẩm đã xuất hiện. Một độc giả Em Ba Sàm viết: "Một thần tượng bị sụp đổ!" Cô Maria Lê Thị Châu viết: "Mình đã bị lừa mấy chục năm rồi huhu!"

Dù "phát hiện động trời" của nhà thơ Nguyễn Duy đã được phát tán tràn lan, từ nhiều năm qua (bằng nhiều phương cách) nhưng cho đến nay vẫn không mấy người biết là họ "đã bị lừa" đâu. Tôi mới ghé Côn Đảo (tuần rồi) nên biết là dân nơi đây vẫn nhắc đến VTS với tất cả lòng cung kính và sự ngưỡng mộ.

Họ là dân ở đảo nên mù

tịt thông tin chẳng?

Không hẳn thế đâu!

Từ nhiều năm nay, những chuyến đi nghỉ mát ("kết hợp du lịch tâm linh") đã mang hàng vạn du khách thập phương lũ lượt tìm đến Côn Sơn. Họ rầm rộ kéo nhau ra mộ Cô Sáu, khấn khứa lia lịa, và hương khói ngút trời luôn. Vấn đề nghiêm trọng đến độ chính quyền địa phương phải ra lệnh cấm ("kể từ 01/07/2024, cấm đốt vàng mã khi đi viếng Cô Sáu và các di tích khác") để bảo vệ môi sinh.

Nền luân lý, đạo đức ở VN cũng bị ô nhiễm trầm trọng bởi chính sách dối trá, lừa gạt, ma mị (và chủ trương ngu dân) từ hơn hai phần ba thế kỷ qua. Đến bao giờ thì người dân ở nơi đây mới thoát ra được cái kiếp nạn này?

TNT

(*) 15 năm trước, năm 2004, diễn đàn talawas mà tôi là người phụ trách chính có một cuộc phỏng vấn với Giáo sư Hoàng Ngọc Hiến nhân một lần ông ghé thăm Berlin. Tuy nhiên, ở phút cuối, ông đã đề nghị talawas hủy đăng bài, vì thời điểm chưa thích hợp. Ông qua đời đầu năm 2011. Trước đó không lâu, talawas cũng ngừng hoạt động. Nay tôi chính thức công bố toàn văn bài phỏng vấn dài gần một vạn chữ này trên trang lưu trữ cá nhân pro&contra của mình. Bài trên Pro&Contra ở link này: <https://www.procontra.asia/?p=6179>. Chú thích của nhà văn Phạm Thị Hoài.

TPB ĐỖ VĂN TÌNH

Sinh năm 1955

Số quân 217.815. Binh I

ĐƠN VỊ: Quân lực VNCH.

HOÀN CẢNH: Bị thương cụt một chân trái ngày 12/09/1973. Vợ mắc bệnh hiểm nghèo. Nhà cửa rách nát. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Đỗ Văn Tình

ĐỊA CHỈ: **Thôn Phú Cường, Xã Lộc Thủy, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **034 8990 201**

TPB HUỲNH CHÍNH

Sinh năm 1950

Số quân 204.608.

ĐƠN VỊ: Tiểu đoàn 1, TĐ 54 Sư đoàn 1, Bộ binh hành quân Phú Thứ.

HOÀN CẢNH: Bị thương cụt một chân phải, mù mắt trái ngày 24/08/1969. Bệnh xương khớp, vợ mắc bệnh tim. Cuộc sống rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc Ông Huỳnh Chính

ĐỊA CHỈ: **Thôn Hòa An, Xã Lộc Bình, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.**

ĐIỆN THOẠI: **038 3988 332**

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreaoovat.com>

hiệu quả

Ông nọ tìm đến chuyên gia tư vấn gia đình tham vấn về việc gia đình ông thường xuyên lục đục, chuyên gia khuyên:

- Mỗi sáng, ông nên chạy thể dục khoảng 5 mile. Sự vận động và không khí trong lành sẽ giúp ông có một cách nhìn khác đối với mọi chuyện.

Nửa tháng sau, chuyên gia tư vấn gọi điện cho khách hàng, hỏi:

- Quan hệ giữa hai ông bà khá hơn không?

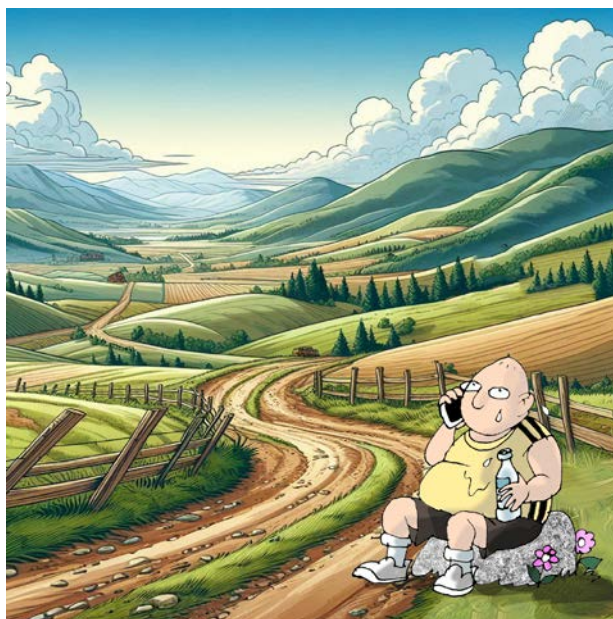
Có tiếng thở hổn hển:

- Tốt lắm ạ. Nửa tháng nay hai vợ chồng tôi không cãi nhau.

- Ông đang ở đâu vậy?

- Tôi cách nhà hơn 60 mile, đang đón xe về nhà.

DANIEL DAN (sưu tầm)

BẢO HUÂN

Phân biệt

Tại một quán nước. Một người khách bước vào. Bồi hỏi:

- Ông uống gì ạ?

- Cho một ly trà.

Một người khách khác bước vào. Bồi hỏi:

- Ông uống gì ạ?

- Cho một ly trà. Nhớ lấy cái ly sạch nha.

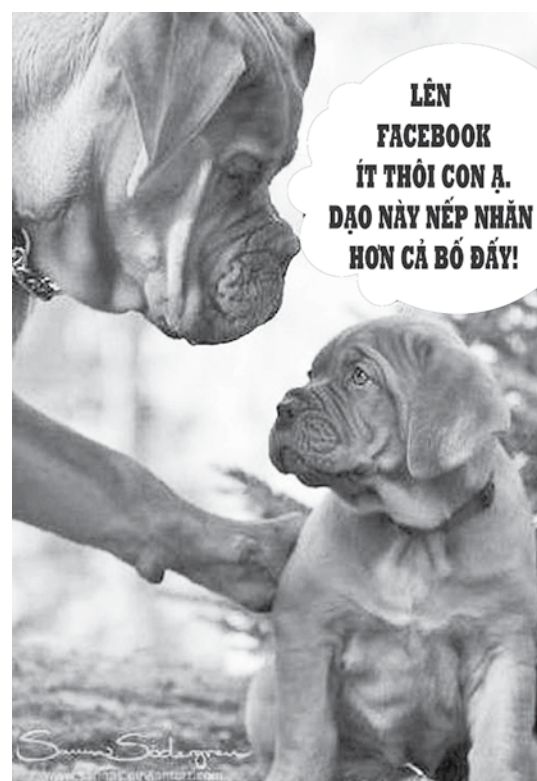
Lát sau, bồi trở ra, hai tay 2 ly nước, hỏi lớn:

- Hồi nãy ai muốn ly sạch ạ?

JAKY ĐẶNG (Atlanta, sưu tầm)

BẢO HUÂN

CƯ DZÚNG (lượm được)